

IZSTRĀDĀTĀJS:

SIA "Laba Vide"

reģistrācijas Nr. 44103092480, juridiskā adrese:

"Lejas Kaupēni", Dzērbenes pagasts, Vecpiebalgas

novads, LV-4118

Mob.tel.:29479712

PASŪTĪTĀJS:

PALSMANES PAGASTA PĀRVALDE

reģistrācijas Nr. 90009944065, juridiskā adrese:

Pagasta nams, Palsmānes pagasts,

Smiltenes novads, LV - 4724

OBJEKTA

PALSMANES PILS PARKA REKONSTRUKCIJAS PROJEKTS

NOSAUKUMS/ADRESE :

Palsmane, Palsmānes pagasts, Smiltenes novads,

LV - 4724

STADIJA:

REKONSTRUKCIJAS PROJEKTS



SATURS

1. VISPĀRĪGĀ DAĻA	
1.1.Sertifikāti, atzinumi	1-...
2. TERITORIJAS ESOŠĀS AINAVISKĀS SITUĀCIJAS IZVĒRTĒŠANA	4
2.1.Vispārējā informācija par teritoriju	4
2.1.1. Atrašanās vieta	4
2.1.2. Teritorijas īsa vēsture	5
2.2.Teritorijas fiziski – ģeogrāfiskais raksturojums	7
2.2.1. Klimats	7
2.2.2. Bioloģiskais raksturojums	7
2.2.3. Ainaviski – dendroloģiskais raksturojums	8
3. PALSMANES PILS PARKA APSTĀDĪJUMU UN LABIEKĀRTOJUMA STIPRO UN VĀJO PUŠU, IESPĒJU UN DRAUDU ANALĪZE (SVID analīze*)	11
4. APSTĀDĪJUMU UN ATKLĀTO TELPU AINAVU SISTĒMAS IZVEIDES, SAKĀRTOŠANAS UN UZTURĒŠANAS KONCEPCIJAS PLĀNS	15
4.1. Teritorijas izveides, sakārtošanas un rekonstrukcijas pamatojums	15
4.1.1.Publiskā reprezentatīvā zona	16
4.1.2.Regulārā dārza zona	27
4.1.3.Ainavu parka zona	29
4.1.4.Izzinoši aktīvā zona	37
4.1.5. Saimnieciskā zona	43
5. APSTĀDĪJUMU UN ATKLĀTO TELPU AINAVU SISTĒMAS IZVEIDES, SAKĀRTOŠANAS UN UZTURĒŠANAS KONCEPCIJAS VĒLAMĀ SECĪBA	44
6. PIELIKUMI	49

Lietotie saīsinājumi un termini

MK	Ministru Kabinets
SVID analīze	Stratēģijas plānošanas instruments, kas ļauj noteikt uzņēmuma vai projekta Stiprās puses, Vajības, Iespējas un Draudus.
IGS	Internacionālā Dārza Izstāde – Šovs /vācu val. - Internationale Gartenbauausstellung/
ĪADT	Īpaši aizsargājama dabas teritorija

Dendroloģija – botānikas nozare, kas pēta koka augus.

Dendroloģiskā daudzveidība - domāta koku sugu daudzveidības paaugstināšana.

Dendroloģiskais piesārņojums – ikviens koks, kurš izaudzis no perioda x līdz periodam y un nav dokumentēts kā stādījums (plānā, shēmā, projektā).

Ekosistēma - dzīvo organismu kopums un vide ar noteiktiem specifiskiem apstākļiem.

Ekranēt – aizsegt.

Invadēt – bojāt.

Magazīna - Labības magazīna, pagasta magazīna - pagasta labības uzkrājums/klēts neražas gadiem.

Mulčēt – nosegt augsnī ar dabīgu materiālu.

Pamežs – krūmi un koki, kuri dotajos apstākļos nevar veidot pilnvērtīgu kokaudzi.

Panduss - telpiska struktūra, kas palīdz pārvarēt līmeņu maiņas telpā.

Reintrodukcija - augu ieaudzēšana vietās, kur tie kādreiz auguši.

Taksons – kvalifikācijas vienības (piem. sugas) nosaukums dabas procesu aprakstos.

Trešā lieluma koks – koks, kurš pieaugušā vecumā nesasniedz vairāk par 15m garumā.

Varietāte - paveida modifikācija, ko raksturo kāda izpausmes īpatnība.

Vaskulārie augi - augi, kuriem vielu tālajai transportēšanai izveidojušies vadaudi.

Zemsedze – augsnes sedzēji konkrētā teritorijā.

L. VISPARIÀ-DALIA



LATVIJAS REPUBLIKAS UZŅĒMUMU REĢISTRS FUNKCIJU IZPILDES DEPARTAMENTS

Valmieras reģionālā nodaļa

Reģ. Nr. 90000270634, Rīgas iela 25C, Valmiera, LV-4200, tālrunis 64233708, faks 64281376
e-pasts valmiera@ur.gov.lv, www.ur.gov.lv

LĒMUMS Valmierā

16.04.2014.

Nr. 18-10/58654

Sabiedrība ar ierobežotu atbildību
"Laba Vide",
vienotais reģistrācijas Nr. 44103092480
"Lejas Kaupēni" Dzērbenes pag., Vecpiebalgas
nov., LV-4118

Par komercsabiedrības ierakstīšanu
komercreģistrā

Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra valsts notāre Vija Ozola, izskatot saņemtos
dokumentus,

konstatēja un secināja:

1. 11.04.2014. Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā saņemts komercsabiedrības Sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Laba Vide" dibinātājas pieteikums un tam pievienotie dokumenti par komercsabiedrības ierakstīšanu komercreģistrā.
2. Iesniegtie dokumenti atbilst normatīvo aktu prasībām.

Nemot vērā iepriekš minēto un pamatojoties uz likuma "Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru" 14. panta trešo daļu un 15. panta pirmo daļu,

nolēma:

1) Ierakstīt komercreģistrā komercsabiedrību Sabiedrību ar ierobežotu atbildību "Laba Vide" kā no loka maksātāju, piešķirot vienoto reģistrācijas numuru 44103092480 un vienotās euro maksājumu telpas maksājuma saņēmēja identifikatoru LV72ZZZ44103092480.

2) Par komercsabiedrību ierakstīt komercreģistrā šādas ziņas:

1. Amatpersonas:

Valde:

Vineta Radziņa, personas kods 280472-10019, valdes loceklis, ar tiesībām pārstāvēt komercsabiedrību atsevišķi:

2. Pamatkapitāls: Parakstītais: 2846.00 EUR. Apmaksātais: 2846.00 EUR;
3. Juridiskā adrese: Vecpiebalgas nov., Dzērbenes pag., "Lejas Kaupēni".

3) Vienu šā lēmuma eksemplāru pievienot reģistrācijas lietai, otru izsniegt adresātam.

Šis lēmums stājas spēkā 2014. gada 16. aprīlī.

Saskaņā ar likuma "Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru" 19.pantu un Administratīvā procesa likuma 76. un 79.pantu šo lēmumu viena mēneša laikā no lēmuma spēkā stāšanas dienas var apstrīdēt, iesniedzot Uzņēmumu reģistra galvenajam valsts notāram iesniegumā Pērses ielā 2, Rīgā, LV-1011.

Valsts notāre

V.Ozola

Ozola 64233709

Sākot no 17.02.2014. Uzņēmumu reģistrs, reģistrējot tiesību subjektu, reģistrācijas apliecību vairs neizsniedz. Pamatinformāciju par tiesību subjekta esamību iespējams iegūt Uzņēmumu reģistra mājaslapā. Reģistrācijas apliecību vai tās dublikātu par maksu izsniedz pēc tiesību subjekta rakstveida pieprasījuma saņemšanas. Maksas apmērs par reģistrācijas apliecības izsniegšanu ir noteikts normatīvajos aktos par Uzņēmumu reģistra sniegtajiem maksas pakalpojumiem. Reģistrācijas apliecības pieprasīšana nav obligāta.

Vēršam uzmanību, ka gadījumā, ja ir reģistrētas izmaiņas tiesību subjekta informācijā, kas norādāma reģistrācijas apliecībā, un nav saņemts pieprasījums par reģistrācijas apliecības izsniegšanu, iepriekšējā reģistrācijas apliecībā norādītā informācija var neatbilst reģistrā ierakstītojām ziņām.



Diploms izdots Vilnetai
Rodzinai,
ka viņa 1990. gadā iestājās
Latvijas Lauksaimniecības akadēmijā
un 1995. gadā pabeja dažādus
Latvijas Lauksaimniecības universitātes pilnu kursu
mežsaimniecības speciālitātē.

Ar Valsts eksāmenu komisijas
1995. gada 4. aprīļa lēmumu
V. Rodzinai piešķirta
inženieres kvalifikācija



DIPLOMS

Nr. 403179 ***

Jelgavā, 1995. gada 7. aprīlī
Registra Nr. 428

SIA "RĪGAS DIZAINA UN ARHITEKTŪRAS KOLEDŽA"

Rīgas Dizaina skola

(IZM reģ. Apl. Nr. 3460800026)

SERTIFIKĀTS

Nr. 00142-s

VINETA RADZINA

(vārds, uzvārds)

280472 - 10019

(pers. kods)

ir apguvis(usi) kursu

AINAVU DIZAINA specialitātē

laikā no 2005. g. 05. oktobra līdz 2006. g. 07. aprīlim
(144 māc. st.)

Iegūto kredītpunktu skaits - 33 (max 34), t.sk.:

* kompozīcijā -	7 (max 7)
* krasu teorijā -	6 (max 6)
* dendroloģijā -	4 (max 4)
* rasēšanā -	4 (max 5)
* zīmēšanā -	4 (max 4)
* ainavu dizaina projektišanā -	8 (max 8)

Ar eksāmena komisijas 2006. gada 11. aprīlī lēmumu Nr. 53
viņai piešķirta Ainavu dizainera kvalifikācija.

Izglītības iestādes
Direktore

Sekretāre

2006. gada 11. aprīlī

Natalja Kostrijenko

Zāne Lamaša



Adrese: A. Čaka 33, Rīga, LV - 1011, tālr./fakss 7283451

**VALSTS MEŽA
DIENESTS**



**OSTRA GOTALAND
MEŽA PĀRVALDE**

Latvijas – Zviedrijas kopprojekts
Mežaudžu atslēgas biotopu inventarizācija

SERTIFIKĀTS

Ar šo apstiprinu, ka

VINETA RADZIŅA

piedalījās un sekmīgi beidza speciālistu apmācību

Dabisko meža biotopu inventarizācijai

2001. gadā Ķemeros no 26. marta līdz 30. martam un Ēvelē no 23. aprīļa līdz 27. aprīlim.

Mācību kopējais apjoms: 80 stundas

Mācības vadīja: *Balta Bambe (LDF)*
Raimonds Bērmanis (VMD)
Ojārs Demiters (VMD)
Tommy Ek (RFB)
Jānis Gailis (LDF)
Ina Grīsle (VMD)
Viesturs Lārmanis (LDF)

Projekta vadītājs
Valsts meža dienests

Rolands Auziņš

Parka apraksts

1. Objekta nosaukums	<u>P A L S M A N E S P A R K S</u>
2. Sinonīmi	Nav.
3. Atrašanās vieta	Valkas rāj. Palsmanes pag.
4. Ģeomorfoloģiskais rajons	Vidzemes centrālā augstiene.
5. Platība	5,3 ha.
6. Gads, no kura objekts ir aizsardzībā	1987. g. 10. aprīlis. Lēmums Nr. 107.
7. Republikas vai vietējas nozīmes	Republikas nozīmes.
8. Objekta raksturojums ierīkošanas laiks	Pirmie stādījumi attiecināmi uz pag. gs. vidu, skujkoku stādījumi - ap gs. mijū un 20. gs. sākumu. Pils celta 1880. g.
kas ierīkojis	Von Bēru dzimta.
plānojuma iepatnības	Parks atrodas Palsas upes līkumā. Pils un parādes pagalms atrodas upes palienu krastā. Pili Palsmanes speciālā internātskola. Parādes pagalms aplis ar simetriski stādītiem ozoliem un Krievijas lapeglu grupu. Galvenā parka daļa atrodas uz ZA no pils. Tai raksturīgi liepu aleju un rindu stādījumi. Arī parka centrā liepu aleja, kas ved no piebraucamā ceļa uz pili. Parkā nelielas lauces un atsevišķas grupas. Stādījumi sastāv no vietējām sugām, starp kurām eksotu koku un krūmu grupas. Z parka robežojas ar augļu dārzu, R sporta laukums.
reljefs	Līdzens, nogāze uz upi.
ūdeņi	Palsa.
celi, celiņi, tiltiņi, uzkalniņi	Līdz internātskolai piebraucamais ceļš asfaltēts. Parkā alejā kopts zemes

mazās formas	celš, iestaiigātas takas. Šķembu celiņš uz Brāļu kapiem.
apkoptība	Nav.
nezīme sēklu vākšanā	Parks kopts - iztīrīts, izplauts, pamežs iztīrīts. Tieks zāgēti un izvēkti kritušie koki.
koki un krūmi, kužiem ne- pieciešams sevišķs aiz- sardzības režīms	Betula pendula 'Crispa'.
aizsardzības režīms	Apmeklējams bez ierobežojumiem.
9. Zemes lietotājs	Palsmanes pagasta pašvaldība.
10. Parks funkcijas	Skolas parks, izmantots atpūtai un sportam.
11. Kādas parka teritorijā	Pils - Palsmanes speciālais internāts- skola, saimniecības ēkas, degvielas tvertne, Otrā pasaules karā kritušo Brāļu kapi.
12. Kāda stāvoklī pils	Pils normālā stāvoklī, vietām aplupis krāsojums.
13. Vai parka teritorijā ir sakņu dārzi, siltumnīcas	Nav.
14. Kas apkopj parku	Palsmanes speciāla internātskola, pagne- ta pašvaldība.
15. Apsaimniekošanas režīms	Veikt kārtējos košanas darbus.
16. Vai ir parka projekts	Nav.
17. Vai parks ir restaurēts	Nav.
18. Koki un krūmi	Tilia cordata, parkā ieved Populus 'Lettland' aleja.
a) alejas	Picea abies, Tilia cordata, Syringa vulgaris.
rindas	Ribes alpinum, Berberis thunbergii + Berberis thunbergii 'Atropurpurea', Caragana arborescens, Cotoneaster lucidus
dzīvžogi	

grupas

Picea abies, *Larix ledebourii*,
Forsythia x intermedia 'Spectabilis',
Spiraea alba, *Spiraea chamaedryfolia*.

soliteri

Quercus robur, *Thuja occidentalis*.

b) diķoki

Alnus glutinosa p 190, h 30

Betula pendula 'Crispa' d 56, h 24

c) vietējās sugasskujkoki:

Picea abies - parastā egle

lapkoki un krūmi:

Acer platanoides - parastā kļava

Alnus glutinosa - melnalksnis d 61 (p 190), h 30

Betula pendula - āra bērzs

Betula pubescens - purva bērzs

Corylus avellana - parastā lazda

Buonymus europaeus - Eiropas segliņš

Fraxinus excelsior - parastais osis

Lonicera xylosteum - parastais sausserdis

Padus avium - parastā ieve

Populus tremula - parastā apse

Quercus robur - parastais ozols p 373, h 25

Ribes alpinum - alpīnā vērene

Salix caprea - blīgza

Sorbus aucuparia - parastais pilādzis

Swida sanguinea - asinssarkanais grimonis

Tilia cordata - parastā liepa

Ulmus glabra - parastā goba

Ulmus laevis - viksna

Kopā: 19

d) introducētās sugasskujkoki:

Abies balsamea - balzama baltegle 2, d 9-12, h 9-10

Abies concolor - vienkāršas baltegle 2, d 25-27/35, h 19-23

Abies sibirica - Sibīrijas baltegle 1, d 23, h 16

Larix ledebourii - Ledebūra jeb Krievijas lapegle 9, d 33-67,
h 24-28

Picea glauca - Kanādas egle 8, h 3-5

Picea pungens - osā egle 13, h 1-3

Pseudotsuga menziesii var. *glaucia* - zilganā duglāzija 4, h 4-5
Thuja occidentalis - riņķu tūja 1, d 20/21/33/48, h 15

lapkoki un krūmi:

Aesculus hippocastanum - parastā zirgkastaņa 4, h 2

Berberis thunbergii - Tunberga bārbele

Berberis thunbergii 'Atropurpurea' - Tunberga bārbele (cv.)

Betula pendula 'Crispa' - āra bērzs (cv.) 1, d 56, h 24

Caragana arborescens - kokveida karagāna

Cotoneaster lucidus - spožā klintene

Forsythia x intermedia 'Spectabilis' - vidējā forsītija (cv.)

Hippophaë rhamnoides - parastais smiltsērkšķis

Philadelphus pubescens var. *verrucosus* - kārpainais filadelphis jeb neistais jasmīns

Populus alba - baltā apse 1, d 118 (p 370), h 23

2, d 58-59 (p 282), h 22-23; + atv.

Populus 'Lettland' - papele (cv.) 8, d 29-49, h 12-26

Quercus rubra - sarkanais ozols 20, d _{max} 8, h 4-6

Rosa rugosa - rievainā roze

Selix x sepulcralis - nokarensis zeltzaru vītols 1, h 3

Sorbus intermedia - Zviedrijas pīlādzis 2, h 2,5

Spiraea alba - baltā spireja

Spiraea chamaedryfolia - goblapu spireja

Spiraea trilobata - trīsdaivu spireja

Syringa vulgaris - parastais ceriņš

Tilia platyphyllos var. *grandifolia* - platlapu liepa 12, d 23-90
 (p 285), h 13-23

Viburnum lantana - vilnainā irbene

Viburnum lentago - Kanādas irbene

Kopējais skaita objektiem

Kopējais taksonu skaits objektā: 50

19. Objekta teritorijā zināmie Nav.
 retie aizsargājamie augi

P a r k a v ē r t i b a.

Brīva plānojuma parks ar aleju un rindu stādījumiem, atsevišķiem eksotu kokiem un krūmiem. Atstāt aizsargājamo objektu sarākstā.

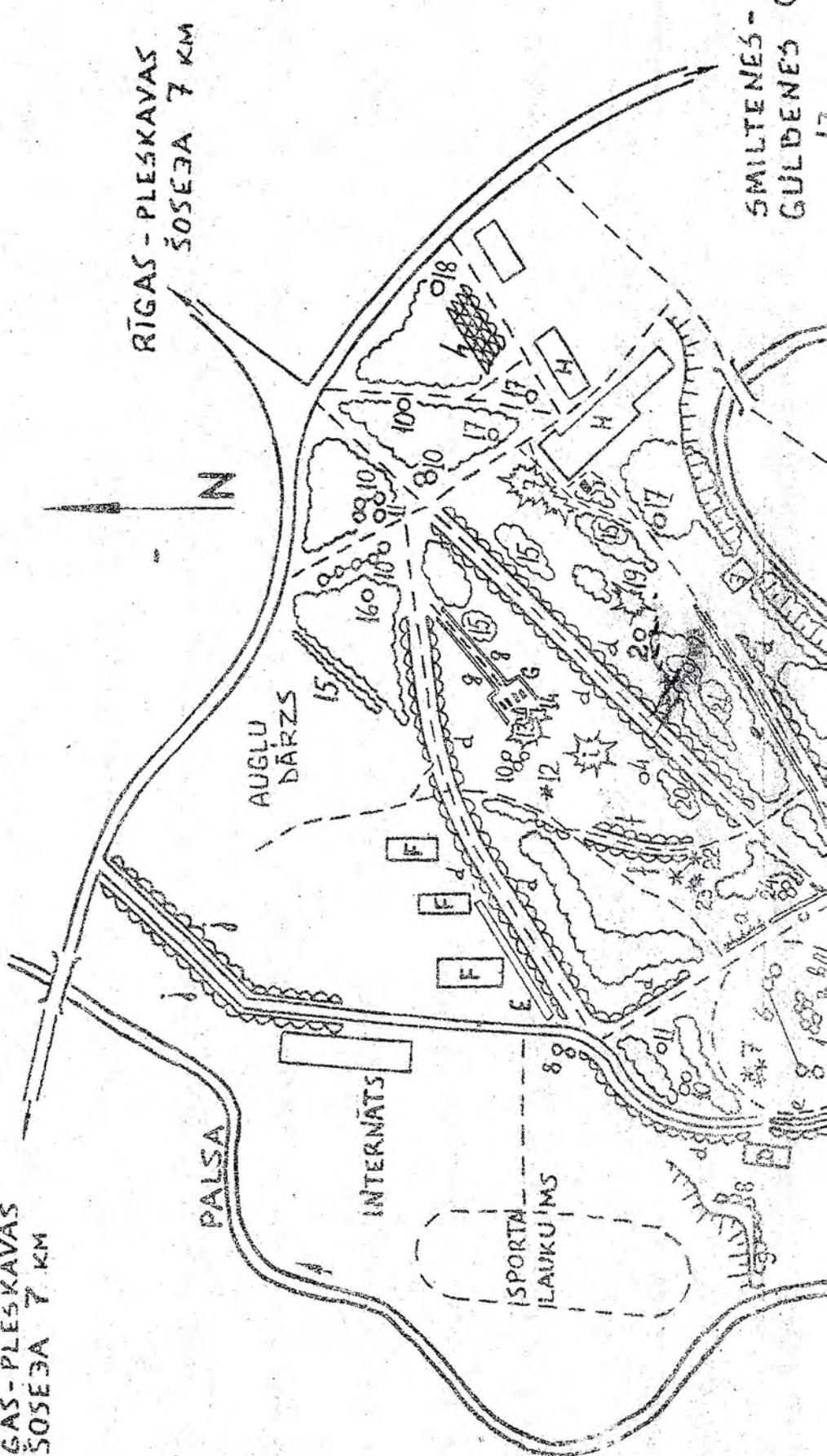
27.10.94.

Vad. spec.	M. Bice
Biologs.	A. Dērziņš
Inž. mežk.	M. Lūsis
Vad. pētn.	Dz. Knape

PALSMANE

1:2500

RĪGAS - PLESKAVAS
SOSĒDA 7 KM





- A - pīls
 B - kāpnes
 C - saimniecības īķes
 D - katlu māja
 E - malkas ūdenskrātuvi
 F - dzīvojamā māja
 G - Brāļu kapī
 H - kaltes komplekss
 I - degviegas mucca
 J - skūnis
- a - *Picea abies* rīnīda
 b - *Ribes alpinum* dzīvzogs
 c - *Berberis thunbergii* dzīvzogs
 d - *Tilia cordata* rīndas
 e - *Garagana arboreascens* dzīvzogs
 f - *Quercus robur*
 g - *Cotoneaster Incidus* dzīvzogs
 h - *Syringa vulgaris* rīndas
 i - *Picea abies* grupa
 j - *Populus* *Lettland*
1. *Forsythia* x *intermedia* "Spectabilis"
 2. *Tilia platyphyllos* ver. "grandifolia"
 3. *Betula pendula* "Crispa"
 4. *Viburnum Lantana*
 5. *Thuja occidentalis*
 6. *Quercus robur*
 7. *Larix ledebourii*
 8. *Populus* *Lettland*
 9. *Hippophae rhamnoides*
 10. *Quercus rubra*
 11. *Sorbus intermedia*
 12. *Abies sibirica*
 13. *Picea pungens*
 14. *Pseudotsuga menziesii* ver. "glaucia"
 15. *Spiraea alba*
 16. *Alnus glutinosa* q 61, h 30
 17. *Populus alba*
 18. *Quercus robur* p 373, h 25
 19. *Picea glauca*
 20. *Spiraea chamaedryfolia*
 21. *Viburnum Lantago*
 22. *Abies concolor*
 23. *Abies holisanea*
 24. *Spiraea trilobata*

ANDREJS SVILĀNS

VZI Nacionālais botāniskais dārzs, Salaspils, Miera iela 1, LV-2169, tālr. 67945460

Salaspilī 2016.gada 1.jūnijā

Atzinums

par Palsmanes pils parka dendroloģisko stādījumu stāvokli un apsaimniekošanas pasākumiem.

Palsmanes muižas pils komplekss ir 19.gs beigu kultūrvēstures piemineklis, sevī ietverot pils (1880.) un saimniecības ēku kompleksu. Vēsturiskās kultūrainavas saglabāšanas kontekstā skatāma arī skatienu vizuālās sniedzamības zona, ieskaitot ar mazdārziņiem aizņemtās palienes līdz Palsas upes pretējam krastam, kā arī pāri ceļam līdz vēsturiskajai pagastmājai.

1. Novērtējot situāciju uz vietas, tika konstatēts:

1.1. Pils parka centrālajā daļā ap pils ēku:

1.1.1. Gandrīz autentiskā stāvoklī saglabājusies pils ēka un pils parādes pagalms, kā arī tajā stādītās vietējo un citzemju koku grupas,

1.1.2. Pie pils dienvidastrumu fasādes konstatēta tūja, kura uzskatāma par dabas pieminekli (Attēls pielikumā Nr1).

1.1.3. Puķu dobe pils parādes pagalmā visticamāk ierīkota jau 20.gs 20.-30. gados.

1.2. Visā parka teritorijā:

1.2.1. Labi saglabātas parka lauces, izņemot dažus nepārdomāti ieviestus ciedrupriežu un citu sugu stādījumus,

1.2.2. Parkā vairāki nokaltuši, nolūzuši un bīstami koki, kas rada nepārprotamu apdraudējumu cilvēkiem un infrastruktūrai, taču sava lielā stumbra diametra dēļ var perspektīvē būt pateicīga vide retu kukaiņu un putnu dzīves un/vai barošanās vieta (Attēls pielikumā Nr2, Nr3, Nr4).

- 1.2.3. Parkā vairākās vietās konstatētas ugunskuru vietas, tai skaitā uz koku saknēm un zem koku vainagiem, kas ir absolūti nepieļaujami (Attēls pielikumā Nr5),
 - 1.2.4. Parkā ierīkoti II Pasaules kara laiku PSRS armijas kritušo karavīru kapi, kas ir padomju laikā plaši praktizēts, taču ar kultūrvēsturisko pieminekļu (daudz agrīnāk izveidota un nozīmīgāka kultūrvēsturiska pieminekļa) saglabāšanu nesavietojams princips (Attēls pielikumā Nr6),
 - 1.2.5. Parkā ierīkotas vairākas dārza atkritumu kaudzes (Attēls pielikumā Nr7),
 - 1.2.6. Upes palienē, kas veido parka apakšējo terasi, ierīkoti mazdārziņi,
 - 1.2.7. Gar parka ziemeļrietumu malu izvietota vecu un sašķiebušos malkas šķūnīšu rinda, daļēji veicinot arī pilij pievadošās koku alejas vienas rindas bojāeju (Attēls pielikumā Nr8),
 - 1.2.8. Parkā konstatētas ar sagrābtajām lapām un citu organisko materiālu aizbērta dīķa paliekas.
2. Izvērtējot dokumentāciju, kā arī situāciju dabā, rekomendēju:
 - 2.1. Pils parka centrālajā daļā ap pils ēku:
 - 2.1.1. Maksimāli saglabāt esošās autentiskās lapeglu, balteglu un citu vietējo un citzemju koku grupas,
 - 2.1.2. Pieļaujams nozāgēt vai saīsināt atsevišķus (!) lielo koku pārkarenos zarus parādes pagalmā, ja tas būtiski palīdz atsegāt skatu perspektīves uz pils ēku (Attēls pielikumā Nr9),
 - 2.1.3. Atturēties no jaunu stādījumu ierīkošanas, ja tie rada būtiskas ainavas izmaiņas,
 - 2.1.4. Paredzēt stādījumu grupas, kur nepieciešams nosegt padomju laika silikātkieģeļu būves, graudu tvertnes un citus anahroniskus veidojumus,
 - 2.1.5. Veikt rietumu tūjas vainaga stabilizēšanu ar atsaitēm,

2.1.6. Nepieciešamības gadījumā veicot nokaltušo un bīstamo koku radītā apdraudējuma novēršanai nepieciešamos pasākumus:

- 2.1.6.1. Sauso zaru izzāgēšana un vainagu kopšana,
- 2.1.6.2. Apdraudējumu radošo koku novākšanu vai, bioloģiskās daudzveidības veicināšanas nolūkos, šo koku nozāgēšanu līdz 4-5m augstumam. Vizuāli degradējošo iespaidu mazināt ar pieclapu mežvīna *Parthenocissus quinquefolia*, apaļlapu kokžņaudzeja *Celastrus orbiculatus* vai citu vīteņaugu stādījumiem.

2.2. Visā parka teritorijā:

- 2.2.1. Turpināt ierobežot baltās spirejas *Spiraea alba*, kā arī pīlādžlapu sorbārijas *Sorbaria sorbifolia* audzes, saglabājot to grupas, tažu neļaujot pārlieku izplasties (invazīva citzemju suga). Reizi 4-6 gados pieļaujams un ieteicams noplaut līdz zemei, ļaujot atjaunoties (intensīvāk ziedēs un lielākām ziedkopām),
- 2.2.2. Atjaunināt (atvases ir!) daļēji nocirsto Kanādas irbeņu *Viburnum lentago* grupu,
- 2.2.3. Ja iespējams, risināt jautājumu par parka kontekstam anahronisko II Pasaules kara laiku PSRS armijas kritušo karavīru kapu pārcelšanu (pārapbedīšanu) šim nolūkam paredzētā vietā – kapos.
- 2.2.4. Revidēt gar Palsas upes veco stāvkrastu izveidotos stādījumus (kokveida karaganas *Caragana arborescens* dzīvžogs, ceriņu atvasājs) un pašizsējas koku audzes, veidojot ainaviskas grupas un atklājot skatu prespektīves, kur tas ir vēlamis un iespējams,
- 2.2.5. Atbrīvot vēsturiskās skatu perspektīvas no pils un parka centrālās daļas pāri upei un no otra upes krasta uz pili un vizuāli izteiksmīgākajām parka koku grupām,
- 2.2.6. Projektējot pils parkā esošu vēlāka laika ēku (par kalti padomju laikos daļēji pārbūvētā saimniecības ēka un citas) renovāciju, rekonstrukciju, siltināšanu vai

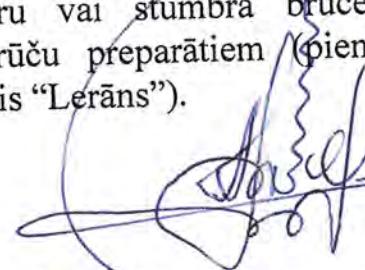
jebkādus ārējo izskatu modifīcējošus darbus, darba uzdevumā iekļaut ēku izskata pielīdzināšanu kultūrvēsturiskās apbūves stilistikai. Pagaidām šo kroplo bildi ieteicams aizsegt ar ātraudzīgu koku grupu.

- 2.2.7. Pārtraukt nobirušo lapu dedzināšanu uz koku saknēm zem koku vainagiem, tāpat kā sapuvušo kartupeļu un citu organisko atkritumu izgāšanu parkā. Šim nolūkam, vizuāli norobežotās vietās parka malās ierīkot 2-3 kompostēšanas kastes vai kaudzes, kas vienlaikus skolas audzēkņiem un visai sabiedrībai būtu pozitīvs piemērs videi draudzīgai sadzīves atkritumu apsaimniekošanai.
- 2.2.8. Tā kā malkas šķūnīšu rinda parka ziemeļrietumu malā lielākoties ir pussabrukšanas stadijā, jaunus šķūnīšus ierīkot citā vietā, bet daļēji iznīcinātās koku alejas rindu atjaunot ar koku rindu (cik tāl tas ir iespējams noēnojuma dēļ) vai/un ekranējošiem lielu krūmu stādījumiem.
- 2.2.9. Parka teritorijā un muižas apbūves kultūrvēsturiskās ainavas teritorijā (ainavu aizsardzības zona – skata vizuālās sniedzamības attālumā) ēku rekonstrukcijas vai renovācijas ieceru gadījumā būvvaldei akceptēt tikai un vienīgi būves, kas izpilda divas prasības:
 - 2.2.9.1. Ēkas vēsturiski tur atradušās,
 - 2.2.9.2. Ēkas iekļaujas kultūrvēsturiskās apbūves vēsturiskajā stilistikā un tiek maksimāli saglabāti vēsturiskās apbūves saglabājušies autentiskie elementi,
3. Veicot darbus parka rekonstrukcijā, atkarībā no veicamo darbu apjomiem, mehanizācijas pakāpes un iespējām ievērot šādus nosacījumus paliekošo koku saglabāšanai:
 - 3.1. Saglabājamo koku stumbru aizsardzībai:
 - 3.1.1. Ja koku tuvumā plānoti būvdarbi, stumbri jāiežogo ar 2,5 m augstiem un vismaz 25 mm bieziem dēļu vairogiem, lai novērstu mizas bojājumu rašanos. Uzstādot vairogus, ap kokiem spirālveidā novieto

gofrēto meliorācijas cauruli (diam.60-80 mm) vai analogu (sitienu amortizācijai); cauruli pa perimetru nosedz ar dēļiem vai līdzvērtīgu materiālu,

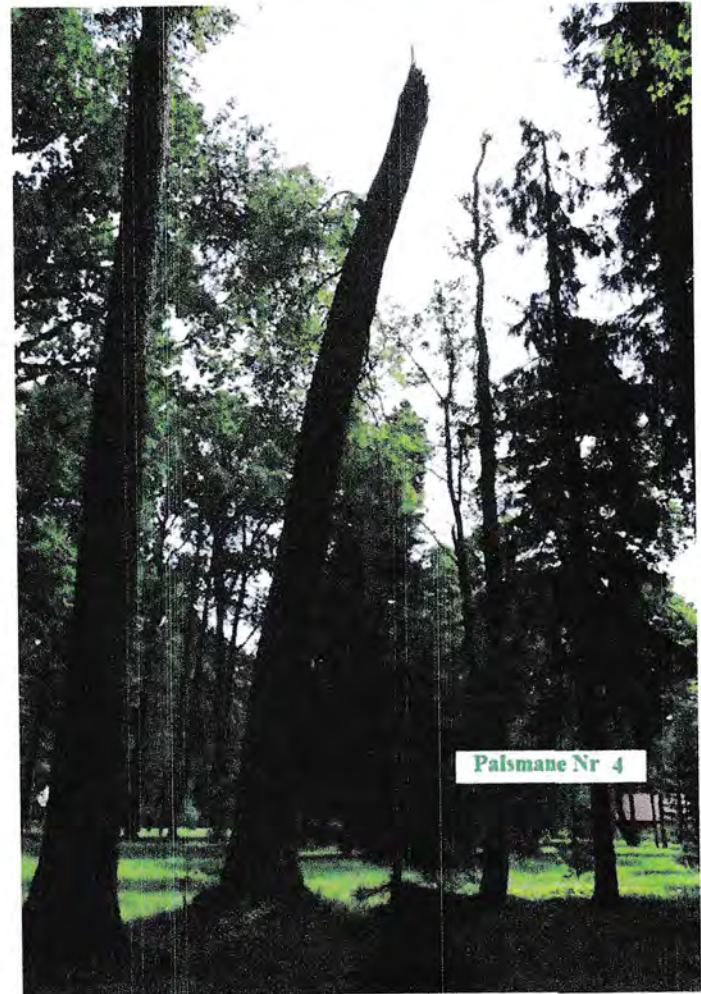
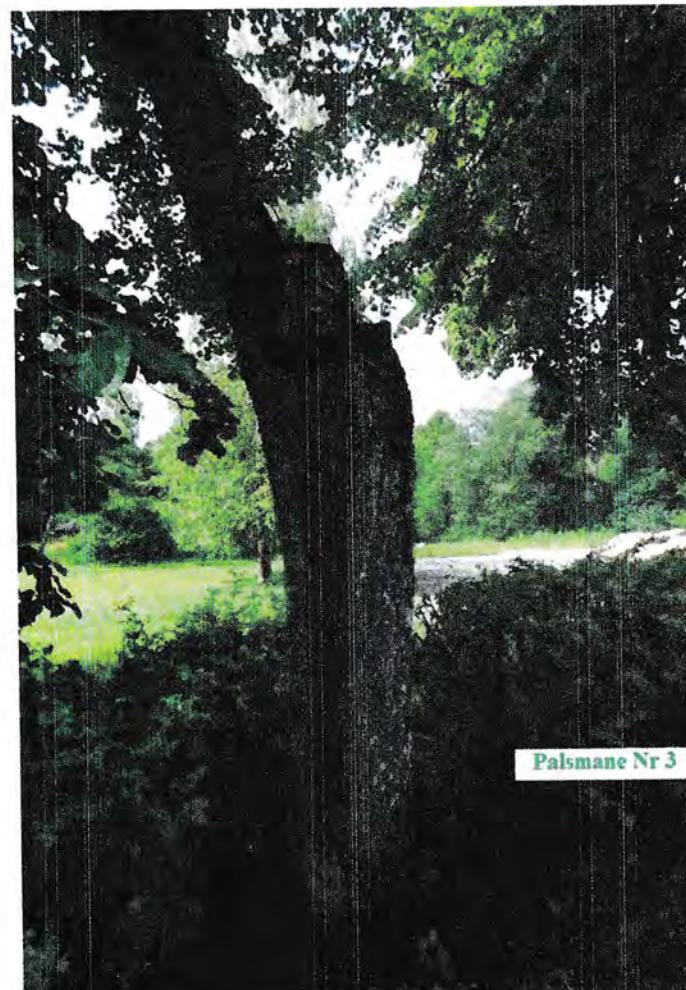
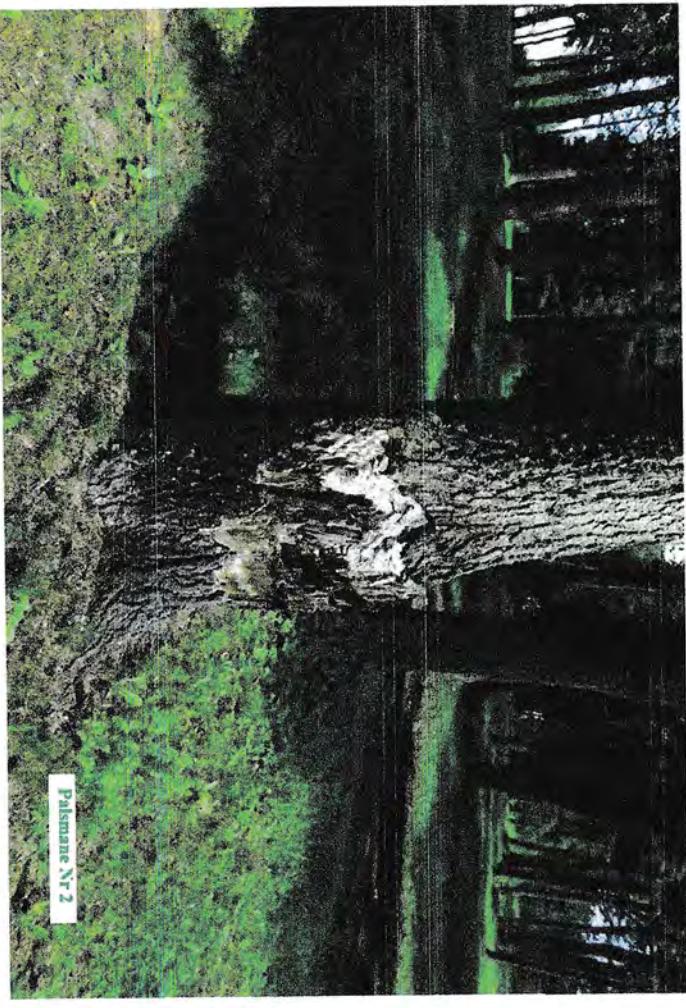
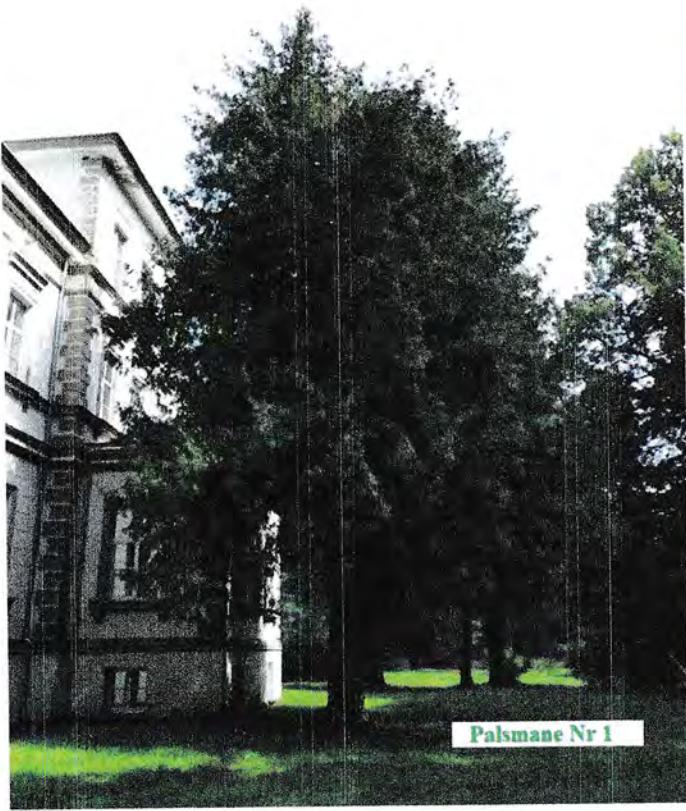
- 3.1.2. Koku stumbrus aizliegts apbērt ar zemi. Zemes virsmas augstuma atzīmes vertikālās izmaiņas salīdzinājumā ar esošo nedrīkst pārsniegt 10cm,
- 3.2. Saglabājamo koku sakņu sistēmas aizsardzībai veikt šādus pasākumus:
 - 3.2.1. Rakšanas darbus koku sakņu zonā (minimālais attālums 75 cm no koka stumbra), kur sakņu diametrs pārsniedz 1 cm, atļauts veikt tikai ar lāpstu,
 - 3.2.2. Ja sakņu diametrs nepārsniedz 1 cm, rakšanas darbus var veikt ar mazu traktortehniku, ja tiek nodrošināta sakņu saudzēšana (saknes pirms tam tiek atgrieztas, netiek sarautas),
 - 3.2.3. Atraktās saknes nozāgē perpendikulāri ar rokas zāgi, lai bojājuma laukums būtu pēc iespējas mazāks,
 - 3.2.4. Ja būvdarbu dēļ koku saknes jāsaīsina tuvu stumbram, jāpārliecinās, vai koks ir stabils un nedraud izgāzties apcirsto sakņu dēļ un nepieciešamības gadījumā jāparedz papildus sakņu nostiprināšanas pasākumi (sakņu kamola noenkurošana).
 - 3.2.5. Nedrīkst pieļaut atrakto sakņu iekalšanu. Tranšejas (būvbedres) sienu piesedz (piem. ar džutas maisiem vai līdzvērtīgu materiālu), sausā laikā saknes mitrina.
 - 3.2.6. Ja rakšana jāveic tuvu projekta ietvaros saglabājamo koku stumbram, ar gaisa lāpstu (airspade) atrok un noskaidro galveno sakņu virzienu un saknes, kuras nedrīkst pārcirst.
 - 3.2.7. Komunikācijas, saglabājamo koku sakņu zonā, iegulda ar caurduršanas metodi, nepārcērtot koku saknes, kas resnākas par 1 cm,
 - 3.2.8. Tranšejas koku sakņu zonā (75 cm no koka stumbra) rok ar lāpstu vai izmantojot gaisa lāpstu (airspade), nepārcērtot saknes,

- 3.2.9. Koku sakņu zonā aizliegts kraut un uzglabāt būvmateriālus, būvgružus, braukt ar tehniku,
- 3.2.10. Vietās, kur transporta kustības organizēšana nav iespējama bez koku sakņu zonas šķērsošanas, ierīko koka vai metāla (atkarībā no slodzes) pagaidu laipas.
- 3.2.11. Lai kompensētu rakšanas darbu rezultātā radīto sakņu zudumu un nodrošinātu sakņu sistēmas atjaunošanos, kokiem nepieciešama papildus mēslošana ar kompostu, ko iepilda ap saknēm izraktajā tranšejā. (Atraktās saknes apber ar minerālvielām un bioloģiski aktīvām vielām bagātu augsnī, var izmantot apsakņošanās stimulatorus).
- 3.2.12. Nepieciešamības gadījumā, ņemot vērā augšanas apstākļus konkrētajā vietā, apdobe koka sakņu zonā noklājama ar mulču (15 cm biezā kārtā) tā, lai mulča tieši nesaskartos ar koka stumbru.
- 3.2.13. Sausā laikā kokiem jānodrošina laistišana (20 – 30 l uz koku dienā).
- 3.3. Koku vainagu aizsardzības nodrošināšanai:
- 3.3.1. Ja būvdarbu (rakšanas darbu) dēļ kokiem paredzēta sakņu apjoma samazināšana, vainaga apjoma samazināšana pirms darbu uzsākšanas ir obligāta,
- 3.3.2. Vainagu kopšana veicama ievērojot labas kopšanas prakses principus, darbus veikt profesionāla kokkopja – arborista uzraudzībā,
- 3.3.3. Pēc darbu pabeigšanas jāveic koku vainagu kopšana (izzāgējot aizlauztos, bojātos un kalstošos zarus). Nozāgēto zaru vai stumbra brūces apstrādāt ar speciāliem brūču preparātiem (piem., koku brūču aizsarglīdzeklis “Lerāns”).



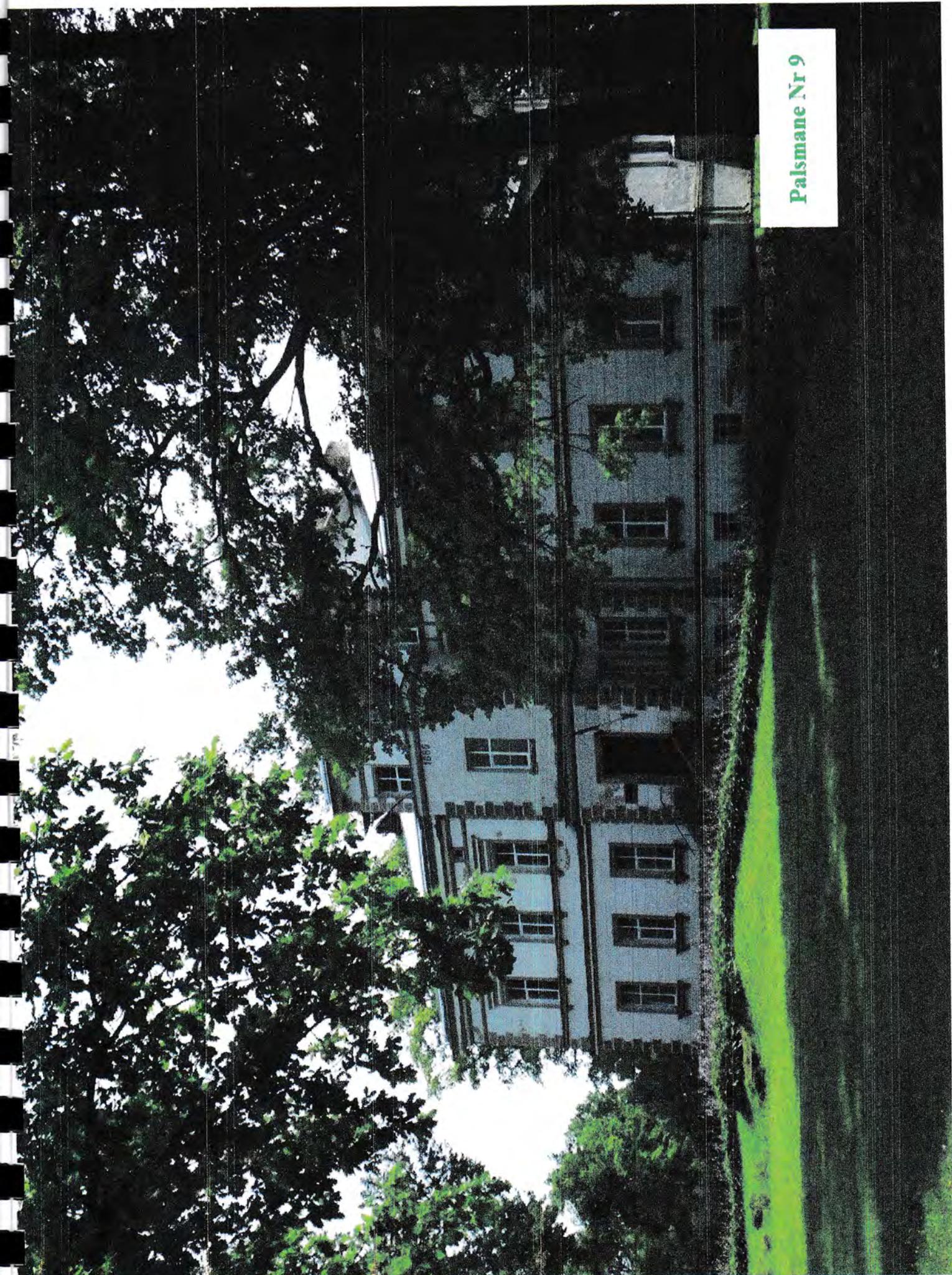
Andrejs Svilāns
Dendrologs

Latvijas Dendrologu biedrības eksperts (Sertifikāts Nr007)
VZI Nacionālais botāniskais dārzs direktors
Latvijas Dendrologu biedrības prezidents
t. 29445635 , andrejs.svilans@nbd.gov.lv





Palsmane Nr 9



Atzinums par Smiltenes novada
Palsmanes bij.muižas parku

Š.g.jūlijā, apsekojot bij.Palsmanes muižas parku, konstatēts, ka

1. Parks saglabājies sākotnējās robežās, bet pārveidots un atsevišķās vietās degradēts. Parks kopumā godprātīgi, bet atsevišķos aspektos neadekvāti kopts.
2. Lielā daļā parka izcirsti praktiski visi krūmi (nejaukt krūmus ar joti jauniem pašizsējas kokiem!!!) un atstāti visi koki, arī bojātie, bīstamie un tievā, nekvalitatīvā lapu koku pašizsēja. Rezultātā izveidojusies „stabu ainava”, jo koka stumbram tāpat kā stabam var netraucēti redzēt garām gan vienā, gan otrā pusē. Tas parka telpu un skatus (skatu perspektīvas) organizēt nespēj.
Vienmērīgais koku izretinājums parka ainavu padarījis neinteresantu un sasvītrotu, liedz ataugt nocirstajiem īstajiem krūmiem un neļauj augt normālam zālienam. Turklāt neviens muižas parks nav bijis veidots kā vienmērīgi izkliedētu koku summa, bet gan kā blīvāku koku grupu (puduru), ziedošo krūmu grupu un klaju vietu (lauču) sakārtojums tā, lai izsauļotas platības mainītos ar noēnotām.
3. Jau minētās krūmu izciršanas dēļ parkam trūkst ārmalu slēguma pret ceļu un šādi papostītajā parka ainavā agresīvi ienāk visas ikdienas norises un viss garām braucošais transports.
4. Pie parka ceļa, kas ved uz kungu namu (tas nav bijis galvenais piebraucamais ceļš!), pūlas ataugt lielāka segliņu grupa, kas vēl nesen „sakopšanas” sērgas vārdā nocirsta līdz zemei.
5. Bet nenoskārstai vajadzībai no šī ceļa uz bij.muižas saimniecības ēku pusi saglabāta haotiska bērzu un citu lapu koku pašizsēja.
6. Tuvāk kungu namam liels, nekopts parasto ceriņu puduris pieaudzēts ar kļavu un ošu pašizsēju. Pirmkārt, šāda koku pašizsēja posta jebkuru krūmu grupu; otrkārt no jebkurā vietā ieaugušiem, izstīdzējušiem kokiem parkam maiņas koku nebūs nekad.
7. Visā platībā vairākas bojātas un pat bīstamas liepas, arī citi koki un kalstoši oši.
8. Upes senkrasta augšmalā un pie kungu nama gandrīz visām lielajām liepām skaisti, zemu nolīkuši zari, kas kā sugas īpatnība raksturīgi tikai parastajām un platlapu liepām.

9. Senkrasta nogāzē (uz dienvidu pusi no kungu nama) Joti lieli, izcili kupli segliņu krūmi.
10. Parādes pagalma vidū, kur pēc etiķetes jābūt pavisam klajam zālienam, lai pār to visā varenumā un elegancē būtu redzams kungu nams, pēc visīstākajām skrandu proletariāta tradīcijām¹ novietota „klumba” ar sīkiem krūmiņiem un sarkanbrūnām, šķietami nokaltušām kannām. Lai aplamība būtu pilnīga, iespējams, jau labi sen nograuta atbalstsiena piebraukšanas pandusa malā (padarot pieeju kungu namam trūcīgāku un ne vien vizuāli pazeminot ceļu, bet arī atņemot ēkai daļu sākotnējās elegances), un līdz „klumbai” izvilkta smieklīgi sīka taciņa ar kāpnītēm no apļa ceļa.
11. Parka vidū atrodas padomju karavīru kapi. Kapi ir puslīdz labi kopti, taču to vieta ir nejauša, neadekvāta un disonē ar muižas parka substanci.
12. Uz parka ceļiem pārpalicis asfalts, kas kaut kad „labots” ar palieliem kieģeļu gabaliem. Tas salīdzinājumā ar citiem parkiem, kur šāda „labošana” notikusi ar sagrābtajām lapām, akmens šķembu uzbēršanu vai betona akmeņu bruģi, ir vēl puslīdz ciešami, taču nav ne pieņemams, ne drošs.
13. Parka ziemeļmalā daļēji izmantoti, daļēji sabrukuši vai pamesti daudzdzīvokļu māju šķūnīši, kas gan atrodas ārpus paša parka, bet tomēr degradē daļu parka.
14. Kungu nama ziemeļaustrumu galā neprofesionāli piebūvēta (varbūtēja) ieeja pagrabā.

Levērtējot iepriekš minēto, nepieciešams

1. Visā parkā izzāgēt kalstošos ošus, citus bojātos un lūzienbīstamos kokus, kā arī lielāko daļu tievākās, neperspektīvās lapu koku pašizsējas. Uzmanību! – Joti bīstami ir bērzi ar stumbra bojājumiem un atsevišķiem sausiem zariem.
2. Izzāgēt (izcirst) lielāko daļu haotiskās bērzu un citu lapu koku pašizsējas no taisnā ceļa uz bij.muižas saimniecības ēku pusi.
3. Izzāgēt kļavu, ošu un citu koku pašizsēju no lielā parasto ceriņu pudura (uz

¹ Pēc Pirmā pasaules kara un Krievijas revolūcijas, kad pāris ziemas skolā gājušais zemnieks vai neko citu kā fabrikas cehu nerēdējušais neizglītotais strādnieks tikko bija ieguvis muižu ar visu pili un parku, viņam parasti gribējās „pa tiešo” no durvīm un ātri tikt līdz kaut kam „smukam un greznam”. Tā 1920.gados radās puķu un rožu dobes parādes pagalma vidū ar celiņiem pār parādes pagalmu uz visām četrām pusēm. Bēdīgākais, ka vēl tagad to atražo augsti izglītoti projektētāji un mākslinieki tā vietā, lai rādītu nesabojātu kultūras mantojumu.

astrumpusi no kungu nama), kā arī no visām citām īsto krūmu grupām un tos lapu kokus, kas nomāc skuju kokus.

4. Saudzēt visus īstos krūmus, arī tos, kas bijuši nocirsti un pūlas ataugt. Parka telpu cilvēka acu augstumā spēj veidot vienīgi kupls un pietiekoši augsts krūms, kam vismaz dažas stundas dienā jābūt labi izsauļotam.

5. Saudzēt un apkopt lielos un kuplos segliņus Palsas senkrasta nogāzēs, izzāgējot ļoti vecos un nokaltušos zarus un tur ieaugušos pašizsējas kokus.

6. Atjaunot parka ārmalu slēgumu pret ceļu ar blīvu augsto krūmu stādījumu vai ar žogu un lielām augsto krūmu grupām žoga iekšpusē. Ja nepieciešams, izzāgēt atsevišķus kokus, kas būtiski traucē žoga vai dzīvžoga iekārtošanu.

7. Visos kopšanas un rekonstrukcijas darbos saudzēt lielo liepu zemu nolīkušos zarus kā šīs sugas dabīgu un citām sugām nepiemītošu īpatnību.

8. Atjaunot nepārtraukto klajo zālienu parādes pagalma vidū, likvidējot „klumbu” un taciņu ar kāpnītēm. Atjaunot pandusa malas atbalstienu pret kungu nama galveno ieeju.

9. Organizēt padomju karavīru pārapbedīšanu un attiecīgi kapu vietas likvidāciju un revitalizāciju atbilstoši bij.muižas parkam.

10. Pirms parka ceļu rekonstrukcijas, noņemt visus asfalta pārpalikumus, kieģeļu gabalus un citas „radošās” drazas. Parka ceļiem vēlams grants/dolomīta smalkumu segums.

11. Sakārtot vai nojaukt šķūnīšus parka ziemeļmalā.

12. Apsvērt iespējas likvidēt vai ēkas stilistikai adekvāti pārbūvēt kungu nama ziemeļaustrumu gala piebūvi.

2016.gada 9.augustā

Ilze Māra Janelis,
arhitekte, vēsturisko parku pētniece

Sugu un biotopu aizsardzības jomas eksperta atzinums

Apsekotā teritorija: Palsmanes pagasts, Smiltenes novads, īpašums Palsmanes pils, kadastra numurs 94740040356, Palsmanes parks ar kopējo apsekojamo platību 5 ha.

Apsekošanas datums un ilgums: 16.08.2016. no 14.00 – 15.00; 31.08.2016. no 10.00 – 13.00; un 10.09. no 14 – 15.30.

Meteoroloģiskie apstākļi apsekošanas laikā: Attiecīgi - apmācies, brīžiem sīks smidzinošs lietus, + 16 °C; saulains, + 21°C; saulains, + 23°C

Teritorijas statuss: Dabas piemineklis: dendroloģiskie stādījumi.

Atzinuma sniegšanas mērķis: Atzinums paredzēts plānotās darbības – parka, tostarp kokaugu rekonstrukcijai, paredzot teritorijas labiekārtošanu pēc iespējas autentiskāk no vēsturiskā aspekta. Parka rekonstrukcijas projektu izstrādā SIA "Laba Vide", „Lejas Kaupēni”, Dzērbenes pagasts, Vecpiebalgas novads.

Izpētes metodes: Apsekošana, fotofiksācija.

Izpēte balstīta uz pieejamo literatūru un metodiku attiecībā uz mežu ekoloģisko izvērtēšanu: Ek. T., Suško U., Auziņš R. Mežaudžu atslēgas biotopu inventarizācija. Metodika. VMD, 2002.; Interpretation manual of European Union habitats. EC, 2007.; A.Auniņš (red.). 2013. "Eiropas Savienības aizsargājamie biotopi Latvijā. Noteikšanas rokasgrāmata, 2.precizēts izdevums" VARAM, Rīga, 360 lpp. Papildus informācijas iegūšanai izmantots dabas datu pārvaldības sistēma „Ozols”.

Apsekotās teritorijas raksturojums un rekomendācijas

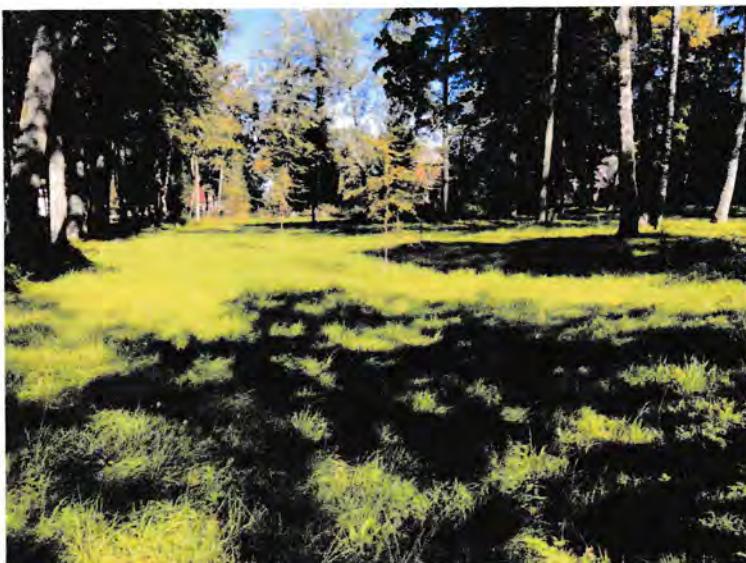
Apsekojamā teritorija atrodas Palsmanes Pagasta centrā, Līdzēnā reljefa paaugstinājumā, ko no A, D un R ietver Palsa upes gultnes ieleja. Palsmanes muižas parks, kam noteikts dabas pieminekļa statuss – dendroloģiskie stādījumi. Parka DA stūri atrodas Palsmanes muiža, kas celta 1880.gadā. Pašreiz muižā darbojas Palsmanes internātskola.

Pirmie koku stādījumi parkā attiecināmi uz 19.gs. vidu. Skujkoki stādīti 20.gs. sākumā. Tātad parka egles tagad ir aptuveni 100 gadu vecas, bet veco liepu un ozolu vecums lēšams ap 150 gadiem. Parkā sastopami Latvijā augošu lapu koku un skujkoku sugu, kā arī svežzemju sugu koki dažādos vecumos. Kokaugu stādījumi laika gaitā papildināti, kā arī vecie koki daudzkārt apzāgēti vai atsevišķi no tiem likvidēti pavism, par ko liecina vecas celmu vietas. Vietās, kur koku stāvs blīvāks, zemsedzē dominē podagras gārsa pārlieku lielā noēnojuma dēļ.



1.attēls Zemsedze ar podagras gārsas dominantī

Salīdzinoši nelielā platībā sastopamas atklātas lauces. Laucēs zemsedzes augu klāsts izteikti bagātāks. Dominē plavām raksturīgi lakstaugi - graudzāles, tauriņzieži, veronikas u.c. Taču laucēm tendence aizzelt ar lapkoku, sevišķi A sējeņiem.



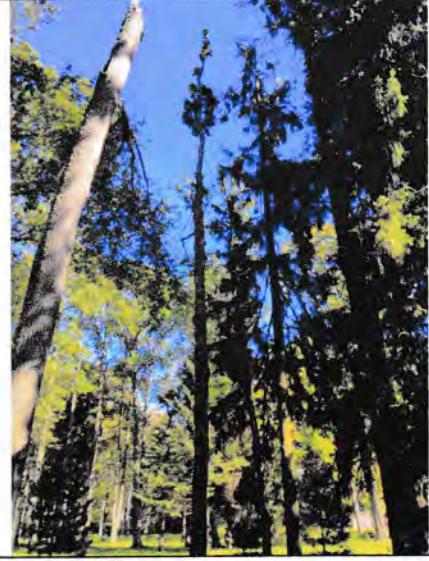
2.attēls Lauce ar bagātīgi pārstāvētu plavām raksturīgu augāju

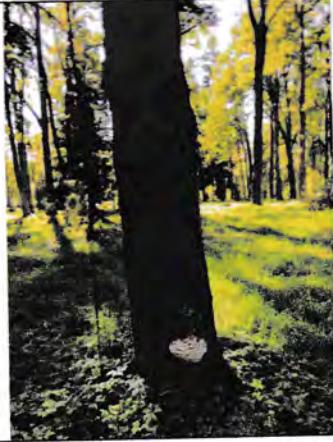
Secinājumi un nosacījumi darbības veikšanai:

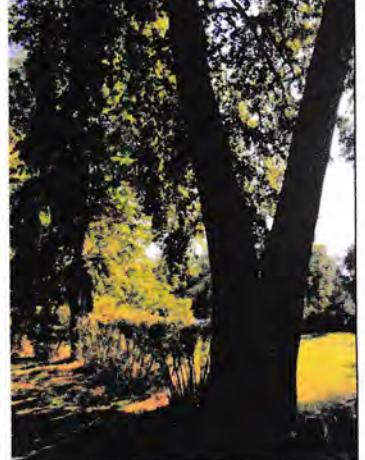
Teritorijā aizsargājamās sugas* un aizsargājamie biotopi** nav konstatēti. Rekomendējams, vietās, kur tas netraucē apmeklētāju drošību, ekoloģiski vērtīgos - dobumainos kokus un stumbeņus saglabāt neskartus. Saglabāt vecās paaudzes cietos lapu kokus. Bioloģiski vecos B nozāgēt, atstājot vietā jaunās paaudzes kokus. Saglabāt parkā esošās lauces, attīrot tās no mazvērtīgo koku – B un A sējeņiem. Saglabāt jaunos Oz. Atsevišķās vietās taku malās ar profesionālu kokkopju palīdzību nostiprināt veco bioloģiski vērtīgo koku stumbrus un zarus. Vairākās vietās parkā nepieciešams likvidēt dendroloģisko piesārņojumu – kokus, kas augšanā atpalikuši, kas nespēj veidot simetrisku vainagu, vai, kas ir nenovēršami pakļauti bojāejai un apdraud apmeklētāju drošību. Iepriekšminētie koki precīzāk norādīti pielikumā pievienotajā teritorijas plānā, un ar tiem saistītās rekomendējamās darbības aprakstītas 1.tabulā

1.tabula Parkā likvidējamie un apsaimniekojamie koki

Nr.p.k.	Koku suga	Vērtējums	Fotofiksācija
1.	Oz	bioloģiski un ainaviski vērtīgs, lai neapdraudētu teritorijas pameklētājus, nostiprināms stumbrs	
2.	Gb	tieva bez galotnes, nozāgējama	
3.	Oz	sīks, ieaudzis lielajā Oz. Nav spējīgs pilnvērtīgi attīstīties, nozāgējams	
4.	Oz	kalstošs, palikuši 2 zaļojoši zari, nozāgējams	
5.	L	ar kroplu stumbru un vainagu, rindā stādāmi jauni koki.	

6.	L	stumbenis pie ieejas teritorijā, nozāgējams.	
7.	E	nozāgējama, noplucis, skrajš vainags	
8.	Kl	sīka, augšanā atpalikusi, nozāgējama	
9.	Gb	sīka daudzžuburaina, nozāgējama	
10.	B	lielu dimensiju, bioloģiski veci B, apdraud apmeklētājus, nozāgējami	
11.			
12.			
13.	L	3 L aug grupā cieši, nav spējīgas pilnvērtīgi attīstīt simetriskus vainagus, nozāgējamas	
14.			
15.			
16.	Oz	sīks, augšanā atpalicis, nozāgējams	
17.	Gb	Daudzžuburaina, kalstoša, nozāgējama	
18.	Pi	nozāgējams, aizsedz ainavu.	
19.	Kl	bojāta, augšanā atpalikusi	
20.	L	šķība, ainavu degradējoša, nozāgējama	
21.	L	Ar 2 stumbriem, ekoloģiski mazvērtīga, nozāgējama,	
22.	E	augšanā atpalikusi, skraju asimetrisku vainagu, nozāgējama	
23.	Kl	bez vainaga, kailu stumbru, nozāgējama	
24.	L	stumbenis atstājams, bioloģiski vērtīgs, neapdraud apmeklētājus	
25.	L	sašķēlusies dobumaina, nozāgējama	
26.	L	bojāta, dobumaina nozāgējama	
27.	Kl	bojāta, nozāgējama	
28.	E	Sīka, mazvērtīga - dendr.piesārņojums	

29.	Kl	izteikti bojāts sakņu kakls, stumbrā sēra piepe, nozāgējama	
30.	L	šķība, izvērtējama no ainaviskā aspekta, apmeklētāju drošību neapdraud	
31.	L	ar atvasi, šķība ar dobumiem, nozāgējama	
32.	B	B ļoti veci, Ilggadēji veikti urbumi sulu tecināšanai. B nozāgējami. Līdzās vietā atstājami jaunās paaudzes bērzi.	
33.			
34.			
35.			
36.	Kl	bojāta, dobumaina, aug gājēju takā, nozāgējama	
37.	Gb	sīka, augšanā atpalikusi, aizlūzušiem, nokaltušiem zariem, nozāgējama	
38.	Kl	aug gājēju takā, bojāta, nozāgējama	

39.	A	ar stipri bojātu stumbru, nozāgējama	
40.	E	sīka, veidojas slīps stumbris,	
41.		ekoloģiski mazvērtīga, nozāgējama	
42.	Kl	sīka, daudzžuburaina ar bojājumiem, nozāgējama	
43.	L	Liela liepa pie ieejas teritorijā 2 stumbri, draud pāršķelties, apdraud apmeklētājus, ja iespējams, stumbri nostiprināmi.	

Pielikumā:

Parka plāna kopija ar atzīmētiem kokiem uz 1 (vienas) A3 formāta lapas;

Atzinums ar pielikumu pavism uz 6 (sešām) lapām.

11.09.2016.

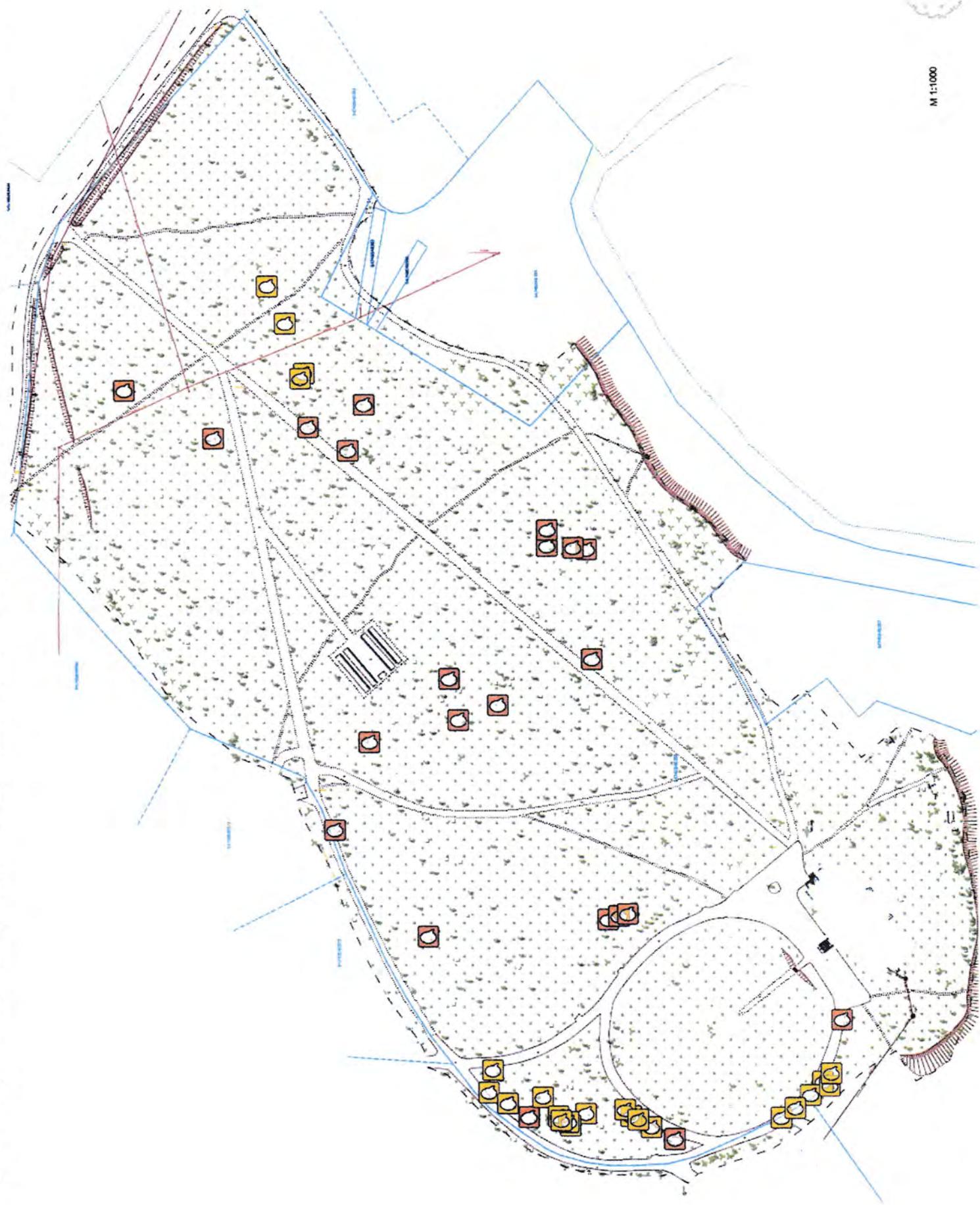
Iveta Ence

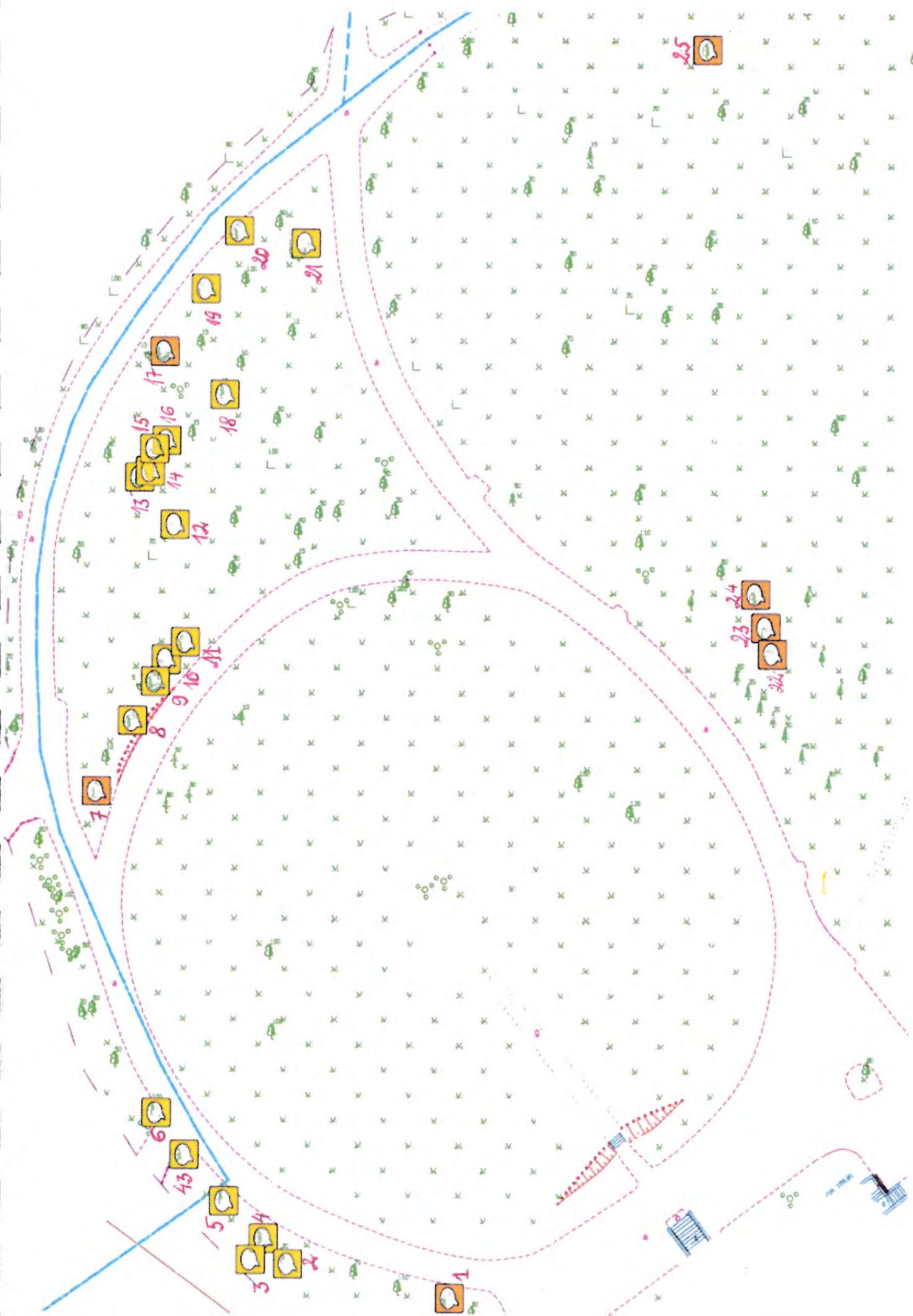
Eksperts sugu, biotopu vai to grupu specializācija: meži un virsāji

*Saskaņā ar Latvijas Republikas Ministru kabineta 2000.gada 14.novembra noteikumiem Nr.396 „Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo sugu sarakstu”

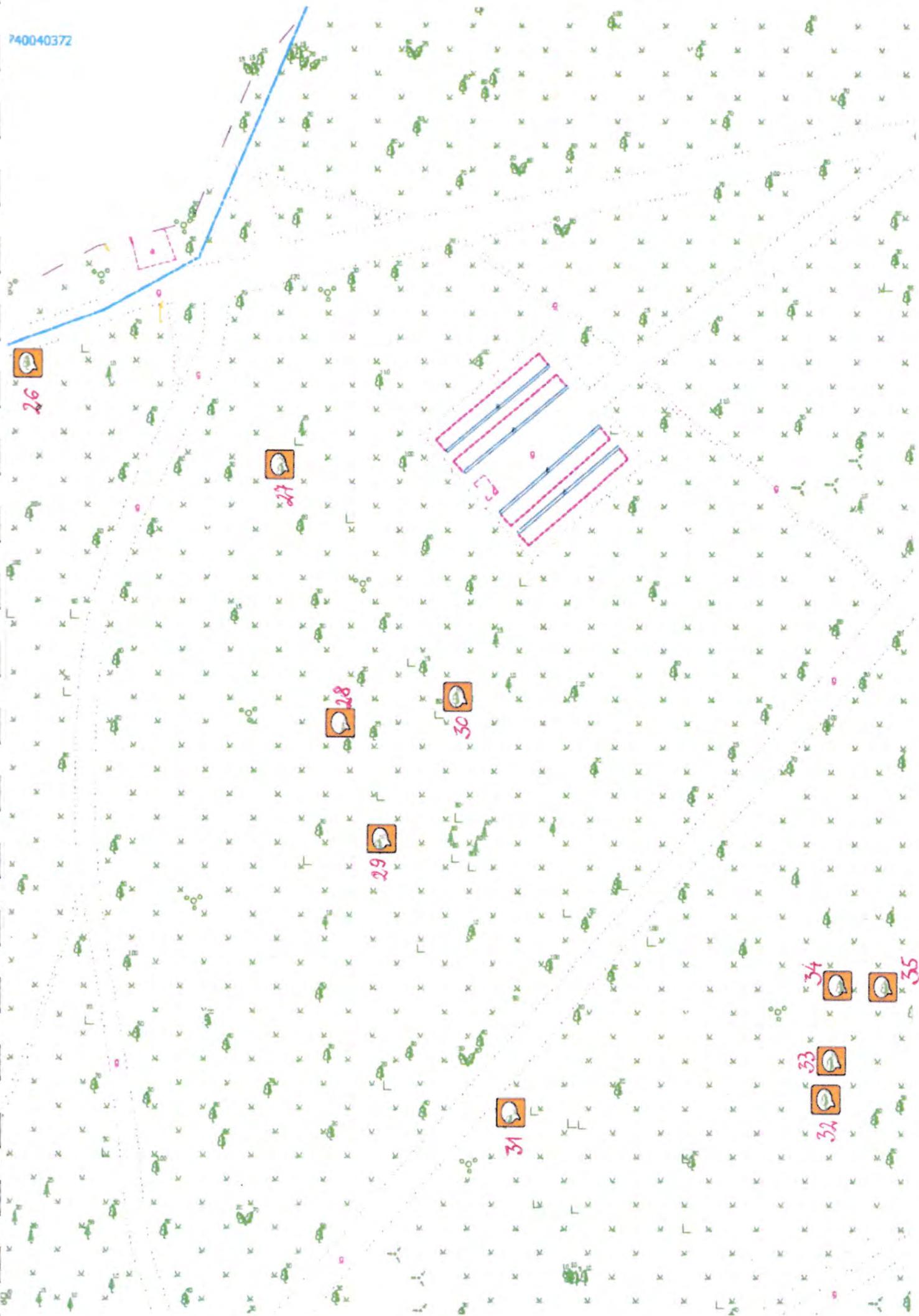
** Saskaņā ar Latvijas Republikas Ministru kabineta 2000.gada 5.decembra noteikumiem Nr.421 „Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu” un/vai A.Aunīņš (red.) 2010. "Eiropas Savienības aizsargājamie biotopi Latvijā. Noteikšanas rokasgrāmata, 2.precizēts izdevums" VARAM, Rīga, 360 lpp.

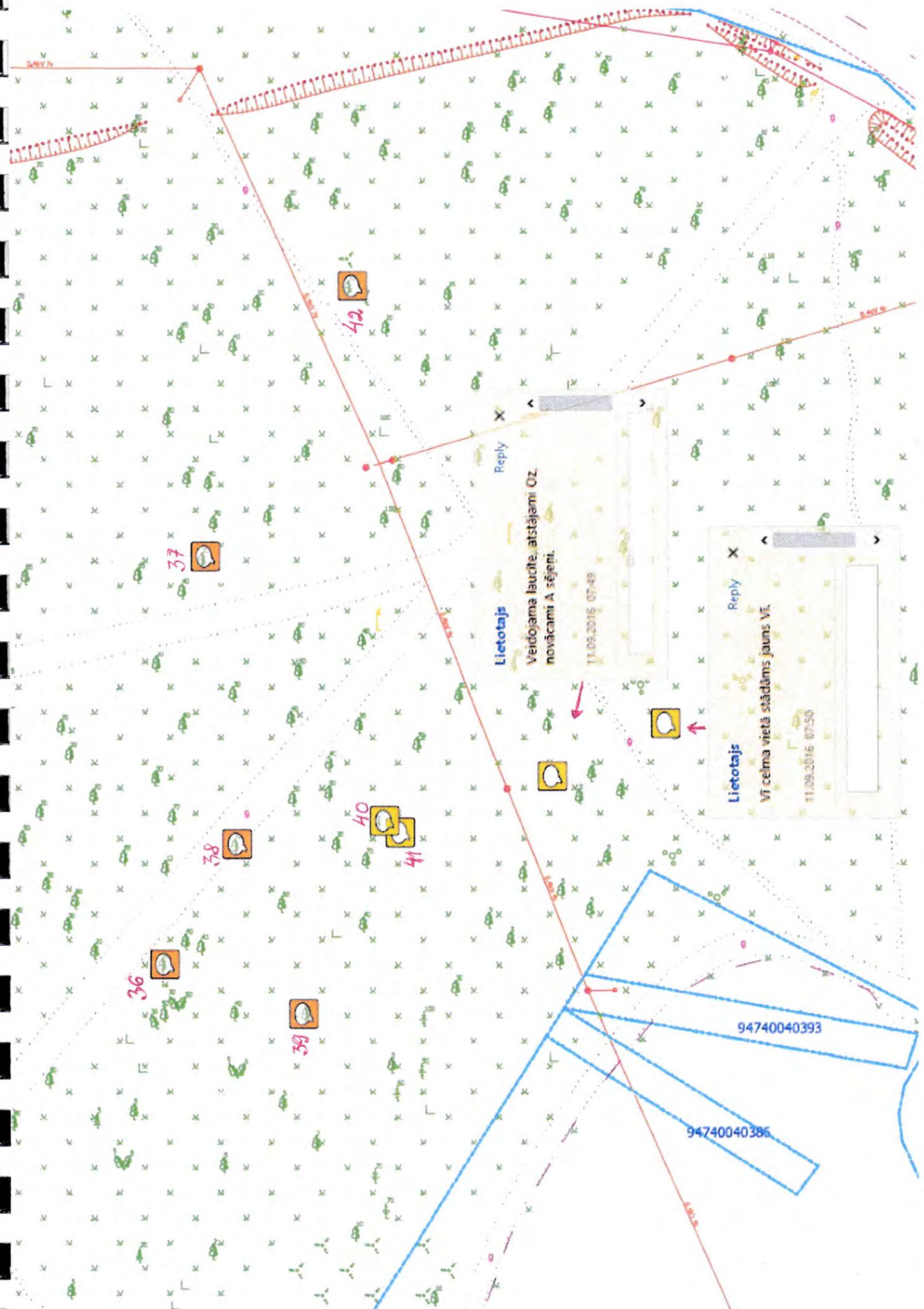
***Sertifikāts izsniegs saskaņā ar Ministru kabineta 2010.gada 16.marta noteikumiem Nr.267 „Sugu un biotopu aizsardzības jomas ekspertu sertificēšanas un darbības uzraudzības kārtība”.





740040372







2. TERRITORIJAS ESOSĀS AINAVISKĀS SITUĀCIJAS IZVĒRTĒŠANA



2. TERITORIJAS ESOŠĀS AINAVISKĀS SITUĀCIJAS IZVĒRTĒŠANA

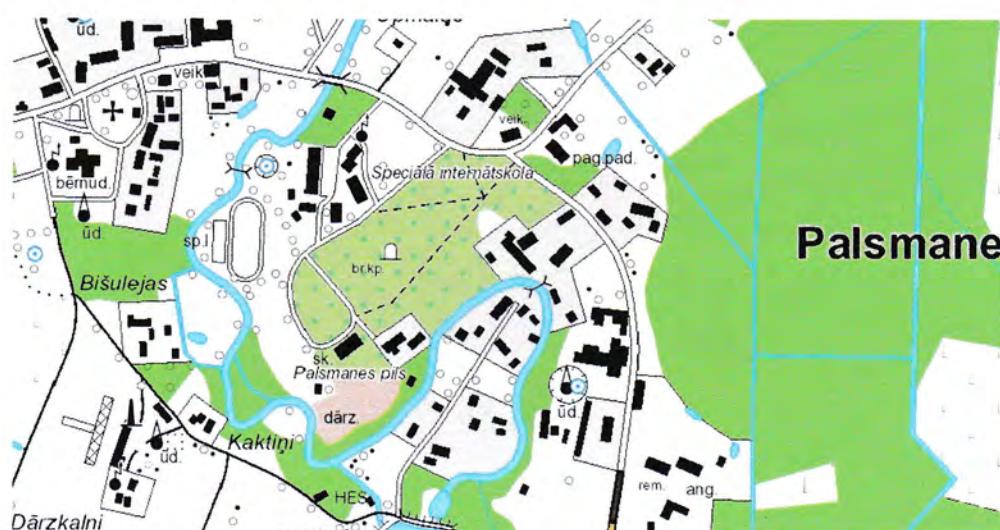
2.1. Vispārējā informācija par teritoriju

2.1.1. Atrašanās vieta

Palsmane ir apdzīvota vieta Smiltenes novada Palsmanes pagastā, pagasta centrs. Izvietojusies Palsas un tās pietekas Kļavaisas krastos 22 km no novada centra Smiltenes un 142 km no Rīgas. Apdzīvotā vieta izveidojusies ap Palsmanes muižas centru.



1.att.Palsmanes ciema atrašanās vieta/ avots: www.googlemaps.com/.



2.att.Palsmanes pils atrašanās vieta LĢIA topokartē /avots: kartes.lgia.gov.lv/



2.1.1. Teritorijas īsa vēsture

Pirmās ziņas par Palsmani - 1489. gadā Georgs un Bartolomejs Grundeisi, kā savu brāļu un māsu pilnvarotie, pārdeva muižu Lubaram Heinriham Buksholdem (Buxhowden).

1536. gadā brāļi Mihails, Lorencs un Johans Buksholdi pārdod īpašumu (izņemot kādu lielu zemes gabalu Smiltenes draudes apkaimē, kuru apsaimnieko 12 zemnieki. No kura vēlāk izveido Johans Bukskholds Wilkenpahnen - Vilkenpāli (Vilkumuižu) Ditriham Rozenam, kura dēlam Otto pieder šī muiža 1599. gadā.

Kaut visi īpašumi ir zviedru pārvaldījumā, tomēr 1615. gadā Suante Banners nošķir Palsmani kā pagastu, kas pieder kopējam Smiltenes pils apgabalam.

Fridrihshofa - Vizla bija Rozenu dzimtas īpašums, tāpat kā Sinole un Mālumuiža. Vizla atradusies Poļu pārvaldījumā. 1627. gadā tā nonāk Hansa Brinkena rokās: to ieķilāja rotmisters Fromholds Patkuls, kas bijis apprecējis Rosena atraitni. Patkulu gan bija Gustavs Ādolfs uz visu mūžu ar īpašumu nodrošinājis.

Vēlāk Palsmane un Vizla kļūst valsts īpašums. 1732. gadā Ķeizariene Anna tās piešķir grāfam Ernestam Johannam Bīronam vēlākajam Kurzemes hercogam.



3.att. Palsmanes muižas plāns, pagājušā gadsimta sākums /avots -Latvijas valsts vēstures arhīvs/.



1733. gadā Palsmani un Vizlu par 7500 dalderiem nopērk Johanna Margarete fon Cekell dzimusi Kellermane. Pēc viņas nāves 1743. gadā mantojumu sadala. Viens dēls kapitans Francis Kristofs fon Cekels Par 5700 dalderiem iegūst Palsmani un Vizlu, otrs - galma tiesnesis Heinrihs Johanns Fon Cekels Mēru muižu par 1800 dalderiem. Franca Kristofa meita, precēta fon Albedilla Palsmani un Vizlu atstāja mantojumā dēlam aserosam Fridriham Ludvigam fon Albedillam. Viņš 1798. gada 15. decembrī īpašumu , sava dēla iespaidots, par 87000 dalderiem ieķilāja majoram Ernestam fon Bergam uz 99 gadiem. Fon Bergs 1802. gada 5. aprīlī ar maiņas - kīlas kontrakta palīdzību, Palsmani un Vizlu par 120000 dalderiem nodod bijušajam maršalam Kristiānam Gotfridam fon Kalenam un saņem 53000 dalderu un kīlas tiesības uz Zeltiņiem uz 50 gadiem. Līdz ar to 1803. gada 20. jūnijā fon Kalens iegūst īpašumā Palsmani un Vizlu. Viņa bērni: Oberts Aleksandrs, ģenerālmajors Pauls, aprinķa deputāts Karlsfon Kalens par 62000 sudraba rubļiem pārņem Palsmani un Vizlu.

11.oktobrī 1867. gadā (korobēts zemesgrāmatā 18. oktobrī 1867. gadā ar Nr. 135) īpašumu par 160000 sudraba rubļiem pārņem viņa dēls asesors Valdemārs fon Kalens. Pēc viņa testamenta 30. aprīlī 1870. gadā noslēgts nodošanas akts (korobēts 4. jūnijā 1870. gadā) par 240000 sudraba rubļiem brāļa meitai Paulīnai fon Kalenai precējusies fon Bēra. Pēdējie muižas īpašnieki fon Bēru ģimene.

1940. gadā pēc padomju varas nodibināšanas Latvijā sākās īpašumu atsavināšana, kas skar arī Palsmanes muižu.



4.att. Palsmanes muižas pils /avots – zudusilatvija.lv/.

1870. gadā ir celts nams, kurā atrodas pagasta padome, 1880. gadā pabeigta Palsmanes muižas pils. Palsmanes pagastam 2015. gadā apritēja 400 gadi /no palmane.lv/.



2.2. Teritorijas fiziski – ģeogrāfiskais raksturojums

2.2.1. Klimats

- Nokrišņu daudzums gadā: 710 - 770 mm.
- Veģetācijas periods: 130 dienas.
- Gada vidējā temperatūra: 5,7° C.
- Sniega segas vidējais biezums 26cm, vidējais sniega periods 105 dienas.
- Valdošie dienvidu, dienvidrietumu vēji.
- Migla līdz 36 dienas gadā.

2.2.2. Bioloģiskais raksturojums

Pils parka teritorijā vērojams dendroloģiskais piesārņojums, nepārdomāti koptas/pārkoptas kokaudzes.



5.att. "Pārkopta" kokaudze, nav veidotas skatu perspektīvas, neeksistē krūmu stāvs, kas ir būtiska ainavas sastāvdaļa, 2016.gada maijs /foto – V.Radziņa/.



6.att.*Nepārdomāti plānoti un ierīkoti jaunie stādījumi. Pils priekšpagalmā ierīkota puķu dobe, kura pēc stila, novietojuma un augu sastāva ir neiederīga ainavā, 2016, maijs /foto – V.Radziņa/.*

2.2.3. Ainaviski - dendroloģiskais raksturojums

Veicot ainaviski - dendroloģisko izpēti Naukšēnu muižas parka teritorijā konstatēts :

- apaugums ar mazvērtīgām koku sugām,
- aizzēlums (7.att.),
- mazs taksonu skaits teritorijā;
- patvalīgi ierīkoti pārvietošanās ceļi un takas.
- parka teritorijā apaugums ar mazvērtīgām koku sugām. Pārsvarā pašizsējas, slimību invadēti, kalstoši un / vai ainaviski mazvērtīgi (8.att.) kokaugi;
- daļēji vai pilnīgi degradētas teritorijas/būves (9.,10.att.).



7.att. Aizzēlusi skatu perspektīva no pils, dendroloģiskais piesārņojums, 2016.gada jūlijs /foto -V.Radziņa/.



8.att. Bīstams koks parka teritorijā, 2016.gada jūlijs /foto – V.Radziņa/.



9.att. Graudu kalte parka teritorijā, kura degradē parka vēsturisko koncepciju,
2016.gada jūnījs /foto – V.Radziņa/.



10.att. Likvidējami neizmantotie un pussabrukušie šķūniši parka teritorijā,
2016.gada jūlijs /foto- V.Radziņa/.



RAISMANIS KES PARKA APSTĀDĪJUMU UN
KĀRTOVĀM SHPOGINĀ VĒLĒJĀS PĒC JESPĒJĀM
DRAUDU ANALĪZI (SVD-āmīns)

3. PALSMANES PILS PARKA APSTĀDĪJUMU UN LABIEKĀRTOJUMA STIPRO UN VĀJO PUŠU, IESPĒJU UN DRAUDU ANALĪZE (SVID analīze)

1.tabula

Vide	Stiprās puses	Vājās puses	Iespējas	Draudi
1	2	3	4	5
Ainaviskā	<ul style="list-style-type: none"> • Augstvērtīga ainava; • laba vides kvalitāte; • augsta ekoloģiskā vērtība; • teritorijas pievilcība visos gadalaikos. 	<ul style="list-style-type: none"> • Parkam nav izstrādāta koncepcija ainavas labiekārtošanai ar izdalītām prioritātēm; • teritorija kopta stihiski, bez plāna un sistēmas; • cilvēkresursu trūkums ārtelpas ainavas uzturēšanā un kopšanā; • nav izdalīti, kohti un akcentēti skatu punkti un ainavu perspektīvas. • vidi degradējošas zonas teritorijā. 	<ul style="list-style-type: none"> • Izstrādāt teritorijas atsevišķām zonām labiekārtošanas projektus; • akcentēt skatu punktus un ainavu perspektīvas; • palielināt atpūtas zonu skaitu teritorijā, dažādot to piedāvājumu; • motivēt iedzīvotājus iesaistīties sakopšanā un augstvērtīgas ainavas veidošanā un uzturēšanā. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vājas uzturēšanas un kopšanas rezultātā zūd publisko apstādījumu pamatfunkcijas – rekreācija un estētiskā audzināšana; • vidi degradējoši elementi, pārkoptas un/vai nekoptas teritorijas traucē uztvert Palsmanes parku kā senu, ainaviski bagātu teritoriju; • sabiedrības neizpratne par publiskās ārtelpas labiekārtojuma un dabas daudzveidības saglabāšanas nozīmīgumu vidē.
Dendrologiskā	<ul style="list-style-type: none"> • Parkā saglabājušies vēsturiskie stādījumi – Platlapu liepa, Rietumu tūja, Pensilvānijas osis, Bijāra spirejas, Eiropas lapegles, 	<ul style="list-style-type: none"> • Apaugums ar mazvērtīgām koku sugām; • esošie apstādījumi estētiski un morāli novecojuši; • apstādījumi 	<ul style="list-style-type: none"> • Veikt sauso, bīstamo, slimību invadēto un pašizsējas koku un krūmu likvidāciju, saskaņojot to ar atbilstošām institūcijām; 	<ul style="list-style-type: none"> • Aizzēlums; • ilglaicīgas apstādījumu un kokaugu nekopšanas rezultātā zūd nepārtrauktība.

	baltās spirejas u.c.	vizuāli nepievilcīgi un nepilda savas funkcijas; • nepiemēroti apstādījumi, kā pēc stila, tā atrašanās vietas.	• renovēt esošos un ierīkot jaunus stādījumus; • ierīkot jaunus kokaugu stādījumus, akcentējot vērtīgākās ainavas un iezīmējot skatu perspektīvas.	
Kultūrvēstu riskā	• Saglabājies un nolasāms vēsturiskais celiņu tīkls; • Parks ir ĪADT; • Pils un parks sniedz priekšstatu par noteiktu laikaposmu Latvijas vēsturē.	• Nekopta / pārkopta vide; • dalēji aizsegts muižas kungu ēkas būvapjoms; • stihiskas atpūtas vietas; • Otrā Pasaules kara karavīru apbedījumi; • blakus parka teritorijai esošo privāto ārtelpu vājš estētiskais baudījums.	• Pie skolas/pils atjaunot/iezīmēt vēsturisko regulāro dārzu; • Pie skolas iezīmēt (uzstādīt) raksturojošas mazās arhitektūras formas; • Plānot karavīru mirstīgo atlieku pārapbedīšanu dzimtenē; • paredzēt pastaigu takas (maršrutus) kultūrvēsturisko objektu tuvumā, tādejādi veicinot to apmeklēšanu un iepazīšanu; • Likvidēt, renovēt vai ekranēt (aizklāt) ainavu degradējošus elementus parka teritorijā.	• sabiedrības neizpratne par vides un kultūrvēsturisko vērtību saglabāšanas nozīmīgumu; • latviskās identitātes un lokālā patriotisma kā vērtības zudums.
Izglītības,	• Potenciāli	• Informācijas	• Izstrādāt	• Samazinās

informācijas	augsta iespēja Palsmanes iedzīvotājiem un viesiem izmantot plašās aktīvās un pasīvās atpūtas iespējas, izmantot parka zaļās teritorijas rekreācijas mērķiem.	sniegšanas sistēmas trūkums teritorijā, vienota informatīva materiāla un dizaina koncepcijas neesamība parkā.	vienotu dizainu informācijas plāksnēm, stendiem un norādēm ar informāciju par dabas, kultūras un vēstures vērtībām, uzstādīt to tiešā tuvumā.	sabiedrības informētība par parkā esošo kultūrvēsturisko, ainavisko un estētisko vērtību nozīmību un iespējām, ko tās sniedz.
Infrastruktūras, sabiedriskās drošības	<ul style="list-style-type: none"> • Plaša teritorija; • ekoloģiska vide. 	<ul style="list-style-type: none"> • Novecojuši inženiertehniskie risinājumi; • nepietiekams skaits infrastruktūras un labiekārtojuma elementu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Veidot apstādījumus, kuri stilistiski, simboliski un ainaviski savienotu Palsmanes parkā esošos nozīmīgos objektus, izceltu tos; • izstrādāt vienotu informācijas sistēmas un mazo arhitektūras formu koncepciju; • labiekārtot teritoriju palielinot rekreācijas iespējas iespējamīti lielākai mērķauditorijai (rotaļu laukumi, pastaigu maršruti, aktīvās atpūtas un relaksācijas zonas utt.); • mācīt saudzīgu attieksmi pret 	<ul style="list-style-type: none"> • Vājš labiekārtojums mazina apmeklētāju skaitu un uzturēšanās ilgumu; • vizuāli nepievilcīgi apstādījumi, neskaidrs publiskās ārtelpas koncepts nerada vēlmi apstāties un iepazīt Palsmanes ainaviskās un kultūrvēsturiskās vērtības; • latviskās identitātes un lokālā patriotisma kā vērtības zudums.



			<p>vidi;</p> <ul style="list-style-type: none">• ierīkot pastaigu celiņus vietās, kur tie iestaigāti stihiski, jo tie parāda galvenos iedzīvotāju pārvietošanās virzienus;• atjaunot un labiekārtot kāpnes uz/no avotiņa;• veidot apmeklētāju izpratni par drošību ciemā.	
--	--	--	---	--



**4. APSTĀDIJUMU UN ATKLĀTO TELPU AINAVU SISTĒMAS
IZVEIDES, SAKĀRTOŠANAS UN UZTURĒŠANAS
KONCEPCIJAS PLĀNS**

4. APSTĀDĪJUMU UN ATKLĀTO TELPU AINAVU SISTĒMAS IZVEIDES, SAKĀRTOŠANAS UN UZTURĒŠANAS KONCEPCIJAS PLĀNS

4.1. Teritorijas izveides, sakārtošanas un rekonstrukcijas pamatojums

Izveide, sakārtošana un rekonstrukcija (sk. PIELIKUMI: GP-1., TS-1) plānotā pamatojoties uz:

- “Parka apraksts”, precīzs apsekošanas gads nav zināms, apraksta veicēji NBD darbinieki.
- “Atzinumu par Palsmenes pils parka dendroloģisko stādījumu stāvokli un apsaimniekošanas pasākumiem” - atzinuma sniedzējs A.Svilāns;
- “Atzinums par Smiltenes novada Palsmanes bij.muižas parku” – atzinuma sniedzēja I.M. Janelis;
- “Sugu un biotopu aizsardzības jomas eksperta atzinums” – atzinuma sniedzēja I.Ence.
- SVID analīzi (1.tabula)

Atklāto telpu ainavu sistēmas izveides, sakārtošanas un uzturēšanas plāns un apstādījumu struktūra tiek balstīta:

- uz faktu, parks ir kultūrvēsturiska vērtība un vērtīgs dendroloģisks stādījums (secinājums izdarīts, balstoties uz ekspertu atzinumiem), kas parku uzturot un apsaimniekojot, uzskatāms par prioritāti.
- uz parka atslēgas elementiem (būtiski kultūrvēsturiski, sabiedriski vai dabas objekti), plānotajām ainavu perspektīvām un skatu punktiem.

Parka telpa nosacīti dalīta zonās (sk.PIELIKUMI: TS-2) –

- publiskā reprezentācijas zona;
- regulārā dārza zona;
- publiskā aktīvās atpūtas zona;
- izzinoši aktīvā zona;
- saimnieciskā zona.



11.att. Morāli novecojuši dekoratīvo krūmu stādījumi, kuru vidū ieaugusi pašizsējas kļava, 2016.gada jūlijs /foto – V.Radziņa/.

4.1.1. Publiskā reprezentācijas zona

Teritorija ap Palsmanes pili uzskatāma par ainavu parku, ar vēsturiski nolasāmu, regulārā dārza atrašanās vietu. Pils (kungu māja) bija centrālais elements muižas ansamblī. Tā tas uztverams arī mūsdienās. Iespēju robežās atjaunojams vēsturiskais izskats vai atsauce uz vēsturisko situāciju.

Primārais uzdevums:

- Likvidēt bīstamos un/vai slimību invadētos kokaugus. Likvidēt dendroloģisko piesārņojumu (balstoties uz ekologa atzinumu).
- Likvidēt apstādījumu, kurš ir stilistiski nepiemērots un sadrumstalo pagalmu (6.att.).
- Likvidēt bīstamās liepas gar piebraucamā ceļa malām (12.att.), nofrēzēt celmus. Vietā stādīt jaunas liepas, tādejādi nezaudējot vēsturisko koncepciju (sk. PIELIKUMI: TS-3-6).
- Ierīkot apstādījumus pie pils (sk. PIELIKUMI: TS-3-4), komplektējot to ar piemērotiem labiekārtošanas elementiem – soliem, atkritumu urnām



(13.,14.,15.,16.att.). Analogi labiekārtojuma elementi izvietojami visā parka teritorijā.

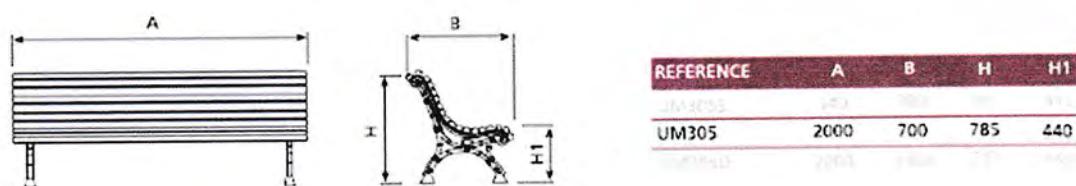
- Atjaunot pandusa malas atbalstsienu pret kungu nama galveno ieeju, veidot piekļuvi zālienam caur hostu stādījumu abās piebraucamā apļa pusēs, zālienā veidot pavasara sīpolpuķu stādījumu (sk. PIELIKUMI: TS-3-4).



12.att. Likvidējamās bīstamās, bojātās un kalstošās liepas, karagānu dzīvžogs, kuram vēlams ļaut brīvi ataugt visā piebraucamās ceļa garumā, 2016.gada jūlijs
/foto -V.Radziņa/.



13.att. Vēlamais sola dizains /avots - benitto.lv kods – UM305 BARCINO vai analogs/.



14.att. Sola tehniskie rādītāji (avots - benitto.lv kods - UM502 BARCINO vai analogs).



15.att. Vēlamais atkritumu urnas dizains (avots - benitto.lv kods – PA641 - SALOU vai analogs).



16.att. Sola un atkritumu urnas izskats skvērā, Lietuva (avots – benito.lv).



17.att. Pretī pils centrālajai ieejai uzstādāmi lielizmēra puķu toveri (kastes) siltzemju augu izvietošanai vasaras periodā /no www.atech-sas.com vai analogs/. Puķu toveru krāsu vēlams saskaņot ar solu un atkritumu urnu krāsu.

Pils zālienu izmantot skolas un pagasta saviesīgiem pasākumiem – jubilejām, koncertiem, izlaidumiem (18.,19.att.).



18.att. Iespējamais pils centrālā zāliena izmantošanas veids /avots – google.com/.



19.att. Iespējamais pils centrālā zāliena izmantošanas veids /avots – google.com/.

Izvērtēt iespēju pils priekšā esošajos, liela izmēra kokos ierīkot šūpoles (20.att.), tādejādi dažādojot atpūtas un rekreācijas iespējas.

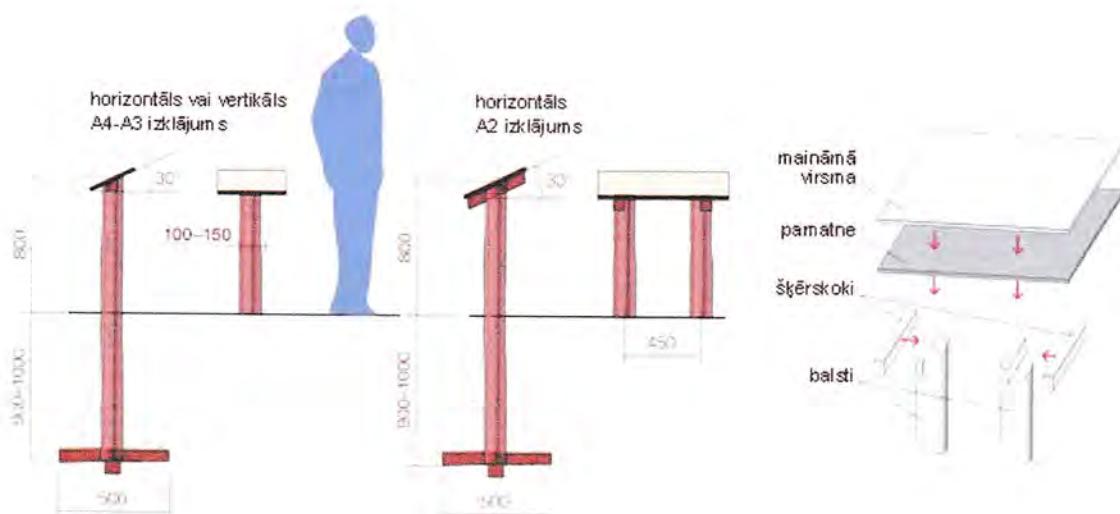


20.att. Iespējamais šūpoļu izskats parka lielo dimensiju kokos, Pērnava, Piejūras parks /foto -V.Radziņa/.

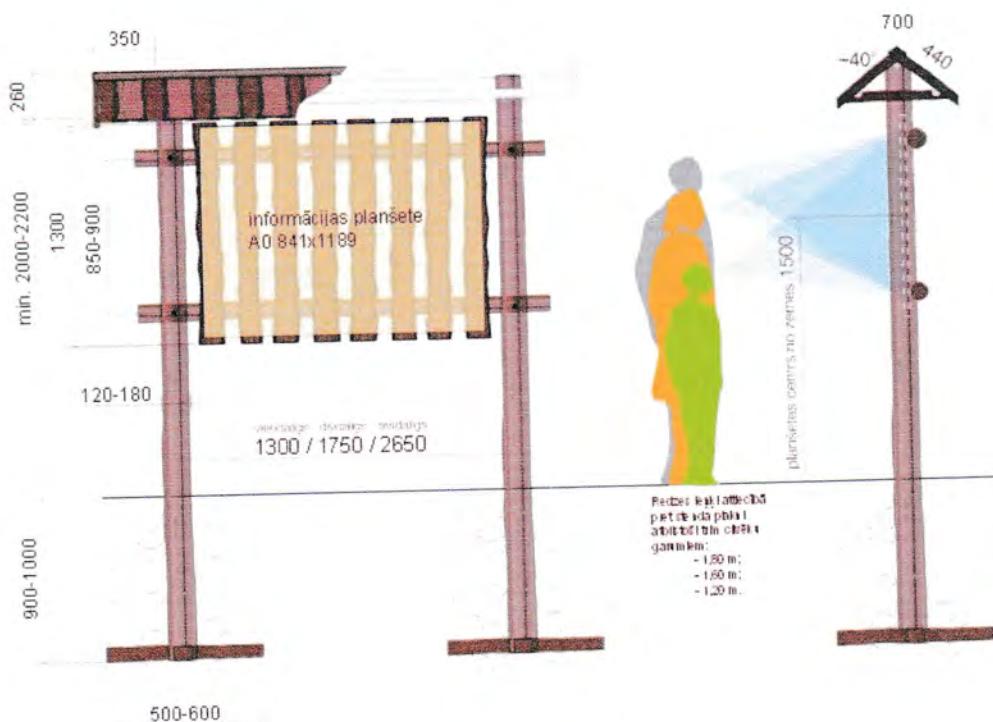


Visā parka teritorijā vēlams izvietot vienota stila informācijas avotus. Nemot vērā, ka parks ir ĪADT, tam atbilst DAP noteiktais ĪADT vienotais stils:

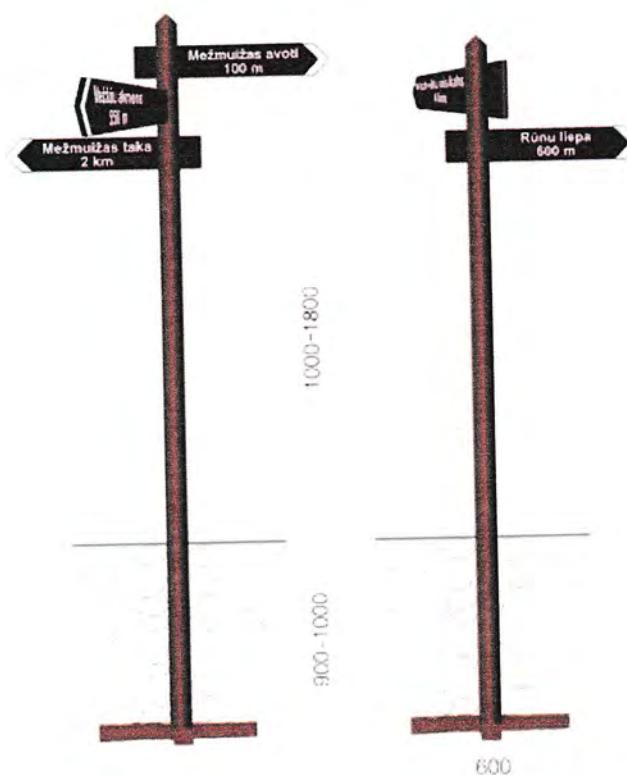
- Katedras tipa informatīvās plāksnes (21.att.) izvietojamas pie dižkokiem un citām dabas vērtībām visā parkā (piemēram, aprakstot Palsas senkrastu, introducētos kokaugus utt.).
- Info stendu, pie ieejas parkā (22.att.)
- Virziena norādes (23.att.).
- Laipa (24.att.) uzstādāma pār Palsas upi.
- Kāpnes no/uz avotiņu (25.att.).
- Informatīvas piktogrammas uzstādāmas visā parka teritorijā pēc vajadzības (26.,27.,28.,29.att.).



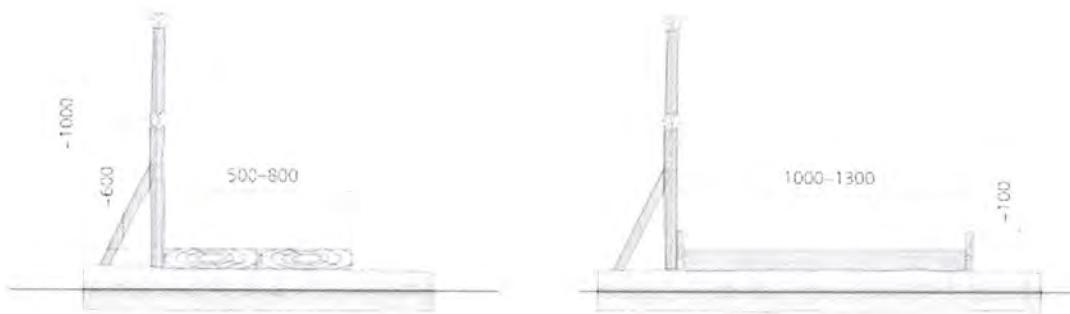
21.att. Katedras tipa informatīvo plākšņu vēlamais dizains /avots - www.daba.gov.lv/.



22.att. Info stenda vēlamais dizains /avots - www.daba.gov.lv/.



23.att. Virziena norādes ar vēlamajiem izmēriem /avots - www.daba.gov.lv/.



24.att. Laipa ar vēlamajiem izmēriem /avots - www.daba.gov.lv//.



Zemē ierakti pusbalķi ar vertikāliem balstiņiem

25.att. Kāpnes no pusbalķiem uz avota vietu /avots - www.daba.gov.lv//.

Pakalpojumi



26.att. Informatīvas piktogrammas /avots - www.daba.gov.lv//.



Atpūta

Apskates objekts	Skatu vieta	Skatu tornis	Skatu platforma	Dabas vērošana	Putnu vērošana	Dzīvnieku vērošana
Dabas taka, kājnieku maršruts	Gimenei	Rotaļu laukums	Nūjošanas trase	Kāpšanas siena	Savvaļas zirgi	Aizliegts barot
Izjādes	Niršanas iespējas	Peldvieta	Aizliegts peldēties	Maksķērēšanas iespējas	Aizliegts maksķēret	Saudzē zivis ķer un atlaid

27.att. Informatīvas piktogrammas /avots - www.daba.gov.lv/.

Uzturēšanās

Stāvlaukums	Atpūtas vieta	Kempings	Kempings un kempingpiekabju stāvvieta	Pikniķa vieta	Teltstūertas	Aizliegts būvēt teltus
Kemperu stāvlaukums	Aizliegts novietot kemperus	Kemping-piekabju stāvvieta	Aizliegts novietot kemping-piekabes	Nojume patvērumam	Nojume nakšņošanai	Nojume ar galdu un soliem

28.att. Informatīvas piktogrammas /avots - www.daba.gov.lv/.



29.att. Iespējamais risinājums uzturēšanās noteikumu vizuālai skaidrošanai, piemēram, pieklāīgas uzvedības normas, alkohola lietošana, pīpēšana utt./foto – V.Radziņa/.

Izsvērt iespēju, izgaismot ar zemes līmeņa prožektoriem, lokveida piebraucamā ceļa malā esošo lapeglu un ozolu vainagus (sk. PIELIKUMI: TS-1).



30.att. Izgaismots ozola vainags ar zemes līmeņa prožektoriem, Valmiera, muzeja teritorija /foto – V.Radziņa/.



4.1.2. Regulārā dārza zona

Primārais uzdevums:

- Likvidēt bīstamos un/vai slimību invadētos kokaugus. Likvidēt dendroloģisko piesārņojumu (balstoties uz ekologa atzinumu).
- Likvidēt vai renovēt vidi degradējošus elementus un infrastruktūras objektus (WC, komposta kaudzi pie liepu stādījuma).
- Veidot regulāro stādījumu (31.,32.att.) pils kreisajā pusē, kuru komplektēt ar apgaismojumu un mazām arhitektūras formām (sk. PIELIKUMI; GP-1, TS-1).
- Atjaunot vēsturisko lokveida pastaigu taku gar Palsas senkrastu, saudzēt lielo liepu zemu nolīkušos zarus (33.att.).
- Atsegta skatu punktu un ainavu perspektīvas – likvidējot mazo dimensiju pašizsējas klavas, ošus (sk. 33.att.). Atstājot krūmu stāvu – ceriņus, Eiropas segliņus, irbenes un jasmīnus. **Nezāgēt liepu zemu nolīkušos zarus!!**
- Veidot kāpnes uz iedzīvotāju mazdārziņiem (sk.25.att.) vides kvalitātes uzlabošanai.



31.att. Iespējamais regulārā dārza dizains /avots -google.com/.



32.att. Iespējamais regulārā dārza dizains /avots -google.com/.



33.att. Parasto liepu ainaviskie zemie zari, izcili labi saauguši segliņu krūmi un lapu koku pašizsēja, kura uztverama kā dendroloģiskais piesārņojums un likvidējama, 2016.gada jūlijs /foto -V.Radziņa/.

4.1.3. Ainavu parka zona

Primārais uzdevums:

- Likvidēt bīstamos un/vai slimību invadētos kokaugus. Likvidēt dendroloģisko piesārņojumu (balstoties uz ekologa atzinumu).
- Likvidēt vai renovēt vidi degradējošus elementus un infrastruktūras objektus (neizmantojamos šķūnišus likvidēt, izmantojamos – salabot, komposta kaudzi parka malā - renovēt).
- Ľaut ataugt nozāģētajiem dekoratīvajiem krūmiem. **Neplānot zaru dedzināšanu parka teritorijā, īpaši zem dekoratīvo koku un krūmu vainagiem (34.att.)!!**
- Stādīt jaunus kokaugus un dekoratīvos krūmus (sk. PIELIKUMI: TS-3-5), tādejādi atjaunot krūmu stāvu, trešā līmeņa koku stāvu un nosedzot blakus esošo daudzdzīvokļu māju iedzīvotāju saimniecisko zonu no parka teritorijas.
- Atjaunot parka ārmalu (sk. PIELIKUMI: TS-3-1.,TS-3-2.)

“Parka ārmala ir kā simboliska siena starp ideālo, harmonisko pasauli (nosacīto paradiži) parkā un disharmoniju (reālo dzīvi) ārpasaulē. Sienām jābūt necaurredzamām un nebojātām, tātad vismaz 10 m platā (vai biezā) joslā. Šāda mala sargā arī praktiski – no sala un vēja.”/no I.M.Janelis “Latvijas muižu dārzi un parki”/

- Likvidēt patvalīgi ierīkoto auto apgriešanās zonu parka teritorijā. Uz zemes ceļa stādīt Sibīrijas baltegles (sk. PIELIKUMI: TS-3-7) komplektējot stādījumu ar liela izmēra laukakmeņiem, uz asfaltbetona seguma novietot liela izmēra laukakmeņus. Izvērtēt iespēju šai parka daļā likvidēt asfaltbetona segumu un tā vietā papildināt parka ārmalu ar dekoratīviem kokaugiem.
- Ierīkot pastaigu takas iedzīvotājiem nepieciešamajos virzienos (piemēram, uz avotu). Pastaigu takas ierīkot izmantojot garants/dolomīta segumu visā parka teritorijā, vēlams plānot parka apgaismojumu (sk.PIELIKUMI: TS-1.,TS-3.,TS-4, 46.att.).
- Izvērtēt iespēju atjaunot ūdens tilpni parka teritorijā, tās vēsturiskajā atrašanās vietā (sk.3.att.). Gruntsūdeņa dziļuma noteikšanai pieaicināt atbilstošus



speciālistus. Ja ūdens tilpnes atjaunošana ir neiespējama, tās vietā ierīkot "ziedu dīķi", kā atsauci/stāstu uz vēsturisko situāciju (sk.PIELIKUMI: GP-1, TS-1).



34.att. Pie ugunskura vietas, pēc nozāgēšanas ataugošas Kanādas irbenes atvases, 2016.gada augsts /foto – V.Radziņa/.



35.att. Vidi degradējoši elementi – neizmantotas un sabrukušas būves, 2016.gada jūlijs /foto – V.Radziņa/.



36.att. Patvalīgi ierīkots apgriešanās laukums parka teritorijā, renovējama komposta kaudze, 2016.gada jūlijs /foto -V.Radziņa/.



37.att. Skats uz avotu, 2016.gada augusts /foto - V.Radziņa/.



Atjaunot zaudēto, bet būtiski nepieciešamo, krūmu un 3.lieluma koku (mazāku par 15m pieaugušā vecumā) īpatsvaru parka sortimentā.



38.att. Košumkrūmu izvēle parka stādījumos, pelēkā spireja /*Spirea*/, avots – [pinterest.com](#).



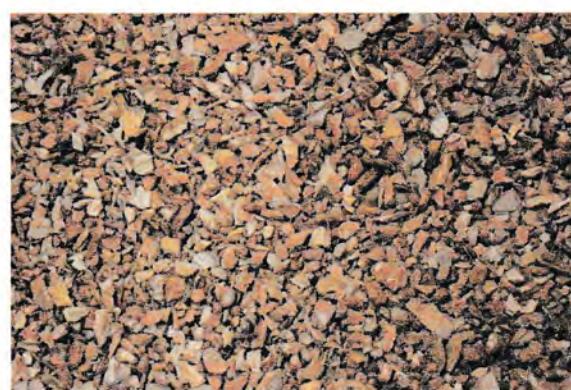
39.att. Košumkrūmu izvēle parka stādījumos, filadelfs /*Philadelphus*/, avots – [pinterest.com](#).



40.att. Parkā augošo koku un krūmu sugu nepārtrauktības veicināšanai stādāmi augi, kuri parkā auguši tā pirmsākumos /*Abies*, *Viburnum*, *Caragana*, *Rosa*/.

Jaunie stādījumi mulčējami. Augu apkārtnes mulčēšana ar mizu mulču palīdz augiem saglabāt augsnes mitrumu – mitruma zudumi samazinās no 10-25%. Regulē temperatūru (siltāka ziemā un vēsāka vasarā), aizkavē nezāļu attīstību augu tuvumā. Mulča uztur labu augsnes apgādi ar gaisu, jo samazina augsnes sablīvēšanos. Samazinās arī ūdens notecēšana un augsnes erozija. Vislabākais laiks augu mulčēšanai ir tad, kad zeme ir jau nedaudz sasilusi, jo tādējādi netiks aizkavēta augu augšana. ļoti svarīga ir arī mizu mulčas estētiskā funkcija apstādījumos.

Apstādījumus mulčējot, izmantojama **mulča** ar izmēru **20 - 40 mm, 8-10 cm biezā slānī**.



41.att. Mulča /avots- google.com/.



Ja ūdenstilpni atjauno tās sākotnējā izskatā – to vēlams izgaismot (sk. 44.att.), ja ūdenstilpnes vietā ierīko apstādījumu, arī to vēlams izgaismot (sk.45.att.).

Ūdens sistēmas loma parka ainavā ir ļoti būtiska. Ūdens virsmas darbojas kā gaismas atstarojošas plaknes, kas padara parka ainavu daudzveidīgu. Atspīdumi, kurus rada koki, krūmi un ziedi spoguļojoties ūdenī rada gaišu un pozitīvu noskaņu ainavā.



42.att. Iespējamais dīķa izskats pēc atjaunošanas/ierīkošanas un ūdensrožu stādīšanas /foto – V.Radziņa/.



43.att. Iespējamais dīķa krastu izskats pēc attīrišanas un piemērotu kokaugu stādīšanas /foto – V.Radziņa/.



44.att. Iespējamais ūdenstilpnes izgaismošanas veids (avots – [pinterest.com](#)).



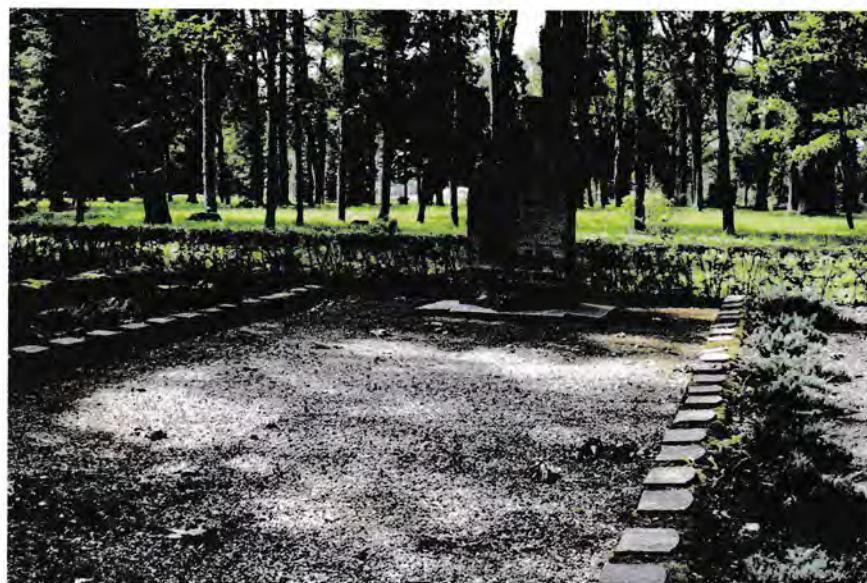
45.att. Iespējamais ‘‘ziedu dīķa’’ izgaismošanas veids /avots – [pinterest.com](#)/.



46.att. Vēlmais parka apgaismojuma dizains /avots - benitto.lv kods – ICVI32 VILLA vai analogs/.

Ieteikums:

Risināt ar Otrā Pasaules kara karavīru mirstīgo atlieku pārapbedīšanu saistītos jautājumus – šāda apbedījuma esamība parkā nav attaisnojama ne pēc vēsturiskās koncepcijas, ne rekreācijas mērķiem, ne mērķauditorijas paplašināšanas plāniem (sk. 47.att.).



47.att. Otrā Pasaules kara karavīru kapi, 2016.gada augusts (foto- V.Radziņa).

4.1.4. Izzinoši aktīvā zona

Primārais uzdevums:

- Likvidēt bīstamos un/vai slimību invadētos kokaugus. Likvidēt dendroloģisko piesārņojumu (balstoties uz ekologa atzinumu).
- Likvidēt nepiemērotos Kanādas zelzlotiņu stādījumus gar pastaigu celiņa malām (sk. 48.att.). Kanādas zelzlotiņa parkā stādīta, domājams, pagājušā gadsimta 30-tajos gados un nesaukas ar parka vēsturisko koncepciju.
- Ľaut ataugt nozāgētajiem dekoratīvajiem krūmiem.
- Stādīt jaunus kokaugus un dekoratīvos krūmus (sk. PIELIKUMI: TS-3-3), tādejādi atjaunot krūmu stāvu, trešā līmeņa koku stāvu un nosedzot blakus esošo privāto ražošanas /kalte/ zonu no parka teritorijas.
- Reintroducēt zudušos vēsturiskos kokaugu stādījumus, par kuru augšanu konkrētās vietās liecina lielu dimensiju celmi un aculiecinieku stāsti (sk. 49.att.).
- Plānot un ierīkot interaktīvus aktīvās atpūtas elementus. Priekšroku dodot tādiem, kuri sasaucas ar vēsturisko teritorijas izmantošu, proti, blakus esošo labības magazīnu un pagasta pārvaldi, tai skaitā, skrīvera darba vietu.



48.att. Pastaigu celiņš, gar kura malām aug Kanādas zelzlotiņa, kura ir nepiemērots augs Palsmanes parka apstādījumos, 2016.gada jūlijs /foto – V.Radziņa/.

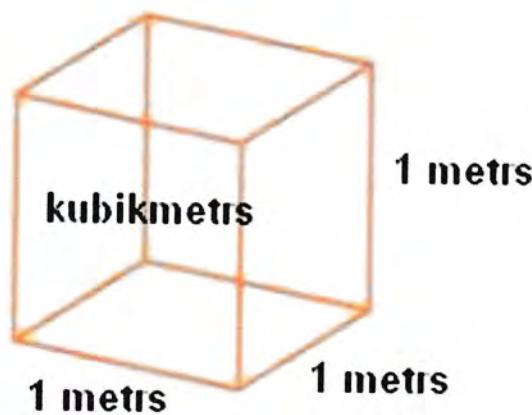


49.att. Lielu dimensiju, 2008- tā gada vētrā, izgāzta vītolas celms, 2016.gada augusts /foto – V.Radziņa/.

Izzinošai aktīvajā parka zonā, kā labiekārtojuma/rotaļu elementi izmantojami no dabīgiem materiāliem izgatavojami, vidē iederīgi – rotaļu, atpūtas un rekreācijas elementi (50.,51.,52.,53.,54.,55.,56.,57.,58.att.), kuri pagasta iedzīvotājiem un viesiem paralēli aktīvās atpūtas funkcijai stāsta par informācijas un uzskaites veidiem no seniem laikiem līdz mūsdienām. Materiālu izvēlē prioritāri priekšroka dodama parka teritorijā iegūtiem kokmateriāliem (likvidējot bīstamos un slimību invadētos kokaugus).



50.att. Laika skaitīšanas līdzeklis, ‘dalības’ Saules pulkstenis, iespējamais tā izskats /avots -pinterest.com/.



51.att. Garuma un tilpuma mērs, kuru iespējams izgatavot no apaļbaļķiem /avots – google.com/.



52.att. Garuma mērs, kā metros, tā collās. Palsmanes parkā izgatavojams no apaļbaļķiem /avots – pinterest.com/.



53.att. Alfabēts, izgatavots no koka ripām /avots – pinterest.com/.



54.att. Iespējamais velo novietnes dizains /avots – pinterest.com/.



55.att. Vēlmais dizains bērnu solam-sēžam-zvilnim zīmuļa formā /foto – V.Radziņa/.



56.att. Bērnu šūpoles, kurās paralēli šūpolēm ir apskatāms un pielietojams transportieris /avots -pinterest.com/.



57.att. Līdzsvara trenēšanas elementi, kuri apvienoti ar smilšu kasti /avots - pinterest.com/.



58.att. Pasīvās atpūtas elements, dambrete/ avots- pinterest.com/.



4.1.5. Saimnieciskā zona

Primārais uzdevums:

- Likvidēt bīstamos un/vai slimību invadētos kokaugus. Likvidēt dendroloģisko piesārņojumu (balstoties uz ekologa atzinumu).
- Renovēt komposta kaudzi (sk.PIELIKUMI: TS-5).
- Ľaut ataugt nozāģētajiem dekoratīvajiem krūmiem. **Neplānot zaru dedzināšanu parka teritorijā, īpaši zem dekoratīvo koku un krūmu vainagi !!**
- Stādīt jaunus kokaugus un dekoratīvos krūmus, tādejādi atjaunot krūmu stāvu, trešā līmeņa koku stāvu un nosedzot blakus esošo daudzdzīvokļu māju iedzīvotāju saimniecisko zonu no parka teritorijas.



59.att. Paraugs trīspakāpju komposta novietnei, kura palīdz organizēt darbu un lauj kvalitatīvi sagatavot kompostu /avots – pinterest.com/.



S. APSTADIJUMU UN ATKLĀDOTEIPI AINAVU SISTĒMAS
IZVĒDES, SAKAĪTOŠANAS UN UZTURĒSANAS
KONCEPCIJAS VĒLĀMĀ SEČIĀ



**5. APSTĀDĪJUMU UN ATKLĀTO TELPU AINAVU SISTĒMAS IZVEIDES,
SAKĀRTOŠANAS UN UZTURĒŠANAS KONCEPCIJAS VĒLAMĀ
SECĪBA**

2. tabula

* - sīkāki paskaidrojumi aiz tabulas.

Nr.	Izveides, sakārtošanas vai uzturēšanas pasākums	Vēlamais termiņš	Atbildīgais	Rezultāts
I	Izveide, sakārtošana.			
1. *	Likvidēt bīstamos, slimību invadētos kokus un to grupas. Prioritāri sākat ar tiem, kuri aug pastaigu taku tiešā tuvumā.	2016.-2018.	Pašvaldība.	Droša, sakārtota, attīrīta un estētiska vide. Izveidotī/ atjaunoti skatu punkti un ainavu perspektīvas.
2.	Ierīkot apstādījumus TS-3-3, TS-3-6.	2017. - 2018.	Pašvaldība.	Apstādījumi ierīkoti ar izturīgiem un mazprasīgiem augiem, palielināta dendroloģiskā daudzveidība. Konkrētā teritorijā atjaunot dekoratīvo koku un krūmu īpatsvars. Ekranējot palielināts ainaviskais potenciāls.
3.	Ierīkot kāpnes uz avotīnu un mazdārziņiem.	2017.-2018.	Pašvaldība.	Pieaug vides kvalitāte. Sakārtota, attīrīta un estētiska vide. Pieaug sabiedrības izpratne par publiskās ārtelpas labiekārtojuma saglabāšanas un uzturēšanas nozīmīgumu

4.	Ierīkot apstādījumus TS-3-1.,TS-3-2.	2018. – 2019.	Pašvaldība.	Apstādījumi ierīkoti ar izturīgiem un mazprasīgiem augiem, palielināta dendroloģiskā daudzveidība. Konkrētā teritorijā atjaunots dekoratīvo krūmu īpatsvars. Palielināts ainaviskais potenciāls.
5.	Likvidēt/renovēt vidi degradējošās saimnieciskās būves (šķūnīšus, patvaļīgi izveidoto auto apgriešanās laukumu) parka ziemeļu pusē.	2019.-2020.	Pašvaldība, iedzīvotāji talku veidā (piemēram: Lielā Talka).	Sakārtota, attīrīta un estētiska vide. Pieaug sabiedrības izpratne par publiskās ārtelpas labiekārtojuma saglabāšanas un uzturēšanas nozīmīgumu.
6.	Likvidēt vidi degradējošo, patvaļīgi ierīkoto komposta kaudzi. Ierīkot komposta kasti TS-5.	2020.-2021.	Pašvaldība.	Sakārtota, attīrīta un estētiska vide. Pieaug sabiedrības izpratne par publiskās ārtelpas labiekārtojuma saglabāšanas un uzturēšanas nozīmīgumu.
7.	Ierīkot apstādījumus TS-3-5, TS-3-7.	2020. - 2021.	Pašvaldība.	Apstādījumi ierīkoti ar izturīgiem un mazprasīgiem augiem, palielināta dendroloģiskā daudzveidība. Konkrētā teritorijā atjaunots dekoratīvo koku un krūmu īpatsvars. Ekranējot palielināts ainaviskais potenciāls.

8.	Veicināt iedzīvotāju iesaistīšanos savu privāto teritoriju sakārtošanā (balkoni, teritorijas pie daudzdzīvokļu mājām, sabiedriskā ārtelpa utt.)	2017. – 2027.	Pašvaldība , nevalstiskās organizācijas.	Pieaug sabiedrības izpratne par publiskās ārtelpas labiekārtojuma saglabāšanas un uzturēšanas nozīmīgumu.
9.	Pasūtīt projektu pastaigu taku atjaunošanai, balstoties uz rekonstrukcijas plānā atzīmētajām taku vietām un vēlamajiem segumu šķērsprofiliem sk. TS-4.	2021. – 2022.	Pašvaldība.	Projekts pasūtīts.
10.	Veikt izpēti ar mērķi atjaunot vēsturisko ūdens krātuvi parka teritorijā.	2021.- 2022.	Pašvaldība.	Izpēte veikta.
11.	Ja ūdens krātuves atjaunošana ir iespējama – atjaunot, ja neiespējama – ūdens krātuves vietā veidot “ziedu dīķi”.	2023.	Pašvaldība.	Jautājums par/ap ūdenskrātuvi atrisināts.
12.	Atjaunot/ierīkot pastaigu takas.	2023.- 2024.	Pašvaldība.	Pastaigu takas ierīkotas, pieaug vides kvalitāte, palielinās mērķauditorija un rekreācijas iespējas.
13.	Pasūtīt un uzstādīt labiekārtošanas elementus (pamatojoties uz rekonstrukcijas plānā iekļautajiem priekšlikumiem).	2025.- 2026.	Pašvaldība.	Labiekārtošanas elementi uzstādīti, pieaug vides kvalitāte, palielinās mērķauditorija, rekreācijas iespējas.
14.	Ierīkot izzinoši aktīvo taku TS-6.	2026.- 2027.	Pašvaldība , nevalstiskās organizācijas.	Pieaug sabiedrības izpratne par publiskās ārtelpas labiekārtojuma saglabāšanas un uzturēšanas nozīmīgumu. Paplašinās parka mērķauditorija, palielinās aktīvās un pasīvās atpūtas iepējas parkā.

15.	Uzstādīt informatīvos materiālus: info stendu pie parka vārtiem, katedras tipa plāksnes pie dižkokiem utt.	2028.	Pašvaldība.	Pieaug sabiedrības izpratne par publiskās ārtelpas labiekārtojuma saglabāšanas un uzturēšanas nozīmīgumu
16. *	Likvidēt dendroloģisko piesārņojumu Palsas upes krastā (pie pils), veidot skatu punktus un ainavu perspektīvas.	2025. - 2026.	Pašvaldība.	Sakārtota, attīrīta un estētiska vide. Izveidoti skatu punkti un ainavu perspektīvas.
17.	Restaurēt pandusu pils priekšā, ierīkot apstādījumus TS-3-4.	2027.-2028.	Pašvaldība.	Atjaunots teritorijas vēsturiskais izskats, palielināta parka dendroloģiskā daudzveidība.
18.	Pasūtīt projektu regulārā dārza ierīkošanai un lokveida pastaigu takas atjaunošanai.	2029.-2030.	Pašvaldība.	Atjaunots vēsturiskais izskats, palielināta parka dendroloģiskā daudzveidība.
19.	Izstrādāt projektu apgaismojuma uzstādīšanai parka teritorijā.	2031.-2032.	Pašvaldība.	Projekts izstrādāts.
20.	Ierīkot parka pagaismojumu.	2033.	Pašvaldība.	Projekts realizēts.
21.	Veikt infrastruktūras sakārtošanas un uzturēšanas darbus.	2017. – 2033.	Pašvaldība.	Infrastruktūra uzturēta, sabiedriskā ārtelpa estētiska. Izveidots kvalitatīvs un skaidri nolasāms ceļu un pastaigu taku tīkls.
II	Uzturēšana			
1.	Kopt jaunos apstādījumus un uzturēt esošos. Veicot ravēšanu, aerāciju, laistīšanu (īpaši pirmajā ierīkošanas gadā), mēslošanu, mulčas atjaunošanu utt.	Pēc vajadzības.	Pašvaldība.	Stādījumi uzturēti.



2. **	Izpļaut zemsedzes takas.	Reizi mēnesī.	Pašvaldība.	Teritorija izpļauta.
3.	Veikt labiekārtošanas objektu uzraudzību, vizuālu apskati, rekonstrukciju un / vai likvidāciju.	Aktīvā tūrisma sezonā (01.05. – 01.09.) ne retāk kā reizi mēnesī. 01.10. – 30.04. veicot apkopes darbus.	Pašvaldība.	Teritorija uzturēta.
4.	Palsmanes parka publiskās ārtelpas labiekārtojuma elementiem, galvenokārt, izvēlētais materiāls ir koks – pārsvarā virpots apaļkoks, atsevišķos gadījumos nepieciešamā izmēra zāģmateriāli – brusas, dēļi utt. Līdz ar to materiāla vēlamā kopšana: sauso nobiru novākšana, elementu apstrāde ar antiseptiķi vai krāsojuma atjaunošana.	Ne retāk kā reizi 3 gados.	Pašvaldība.	Labiekārtota teritorija. Palielinās apmeklētāju uzturēšanās publiskajā ārtelpā. Lokālās identitātes un patriotisma pieaugums.

* - Koku ciršanas lieguma periods ir noteikts MK 02.05.2012. noteikumos Nr. 309 „Noteikumi par koku ciršanu ārpus meža”.

* *- Izplaujot teritoriju, tas jāveic speciālistam, vadoties pēc dotajiem norādījumiem, ar trimmeri vai izkapti, vispirms iezīmējot vietējo aizsargājamo augu un introducentu sēļēju atradnes, stādījumus.

6.PHOLIKEME



Piezīmes:

- 1.Ierīkojot parku, nemt vērā, ka 1 cm plānā ir 15 m dabā.
- 2.Jaunveidojamais zāliens plānots metru platā joslā gar jauno grants-dolomīta celiņu malām.

OBJEKTA NOVETOJUMA SHĒMA



PIENEMTIE APZĪMĒJUMI	
	Esošais ceļu segums
	Zāliens
	Grants-dolomīta segums
	Esošie rekonstruējamie apstādījumi
	Plānoto apstādījumu zonas
	Mulča
	Esošie koki
	Kompostkaste
	Infrastruktūras elementi
	Likvidējamie elementi
	Plānoti jauni koki, krūmi
	Pjautas esošās zemsedzes taka

RASĒJUMU SASTĀVS		
RAS.Nr.	NOSAUKUMS	PIEZĪMES
TS-1	PLANĀSTE / NAKTS	M 1:200
TS-2	TERITORIJAS ZONĒJUMS	M 1:1500
TS-3	APSTĀDĪJUMU KOPPLĀNS	M 1:1500
TS-3-1	APSTĀDĪJUMS NR.1-A; AUGU SARAKSTS	M 1:250
TS-3-2	APSTĀDĪJUMS NR.1-B; AUGU SARAKSTS	M 1:200
TS-3-3	APSTĀDĪJUMS NR.2; AUGU SARAKSTS	M 1:500
TS-3-4	APSTĀDĪJUMS NR.3; AUGU SARAKSTS	M 1:500
TS-3-5	APSTĀDĪJUMS NR.4; AUGU SARAKSTS	M 1:400
TS-3-6	APSTĀDĪJUMS NR.5; AUGU SARAKSTS	M 1:125
TS-3-7	APSTĀDĪJUMS NR.6; AUGU SARAKSTS	M 1:250
TS-4	SEGUMU ŠĶĒRSPROFI LI	-
TS-5	KOMPOSTKASTES SHEMATISKS RISINĀJUMS	-
TS-6	ROTAĻU ELEMENTU IESPĒJAMAIS IZVIETOJUMS UN VIZUĀLAIS RISINĀJUMS	M 1:250

GALVENIE RĀDĪTĀJI					
Apzīmējums	Seguma nosaukums	Daudzums	Mērvienība	Orient. cena par m ² uz 2016. gadu	Orient. izmaksas uz 2016. gadu
	Grants-dolomīta segums (materiāls un darbs)	1937	m ²	6,20 EUR	120 094 EUR
	Stādījumu ierīkošana (vietu sagat., mēlojums, augu stādīšana, mizu mulča)	377	gab	7,50 EUR	2 828 EUR
	Zāliens (Sēklas, minerālmēslis, darbs uz izlīdzinātās melnzemēs)	1900	m ²	0,50 EUR	950 EUR

SIA "Laba Vide" "Lejas Kaupēni", Dzērbenes pag., Vecpiebalgas nov., LV4118 tālr./fakss +371 64129207 mob. 29479712 labavide12@gmail.com www.labavide.lv			Pasūtītājs PALSMANES PAGASTA PĀRVALDE Reģ.Nr.90009944065; "Pagasta nams", Palsmane, Palsmanes pag., Smiltenes nov., LV-4724 Objekts/Adrese PALSMANES PILS PARKA REKONSTRUKCIJAS PLĀNS Palsmanes pils, Palsmane, Palsmanes pagasts, Smiltenes novads, LV-4724			
Izstrādāja	V.RADZIŅA		09.2016	Rasējums	Stadija	Lapa
Rasēja	K.RADZIŅA		09.2016	ĢENERĀLPLĀNS		DR
				Mērogs M 1:1500		GP-1



PALSMANES

PIEŅEMTIE APZĪMĒJUMI



KOKUS IZGAISMOJOŠI PROŽEKTORI

LATERNAS

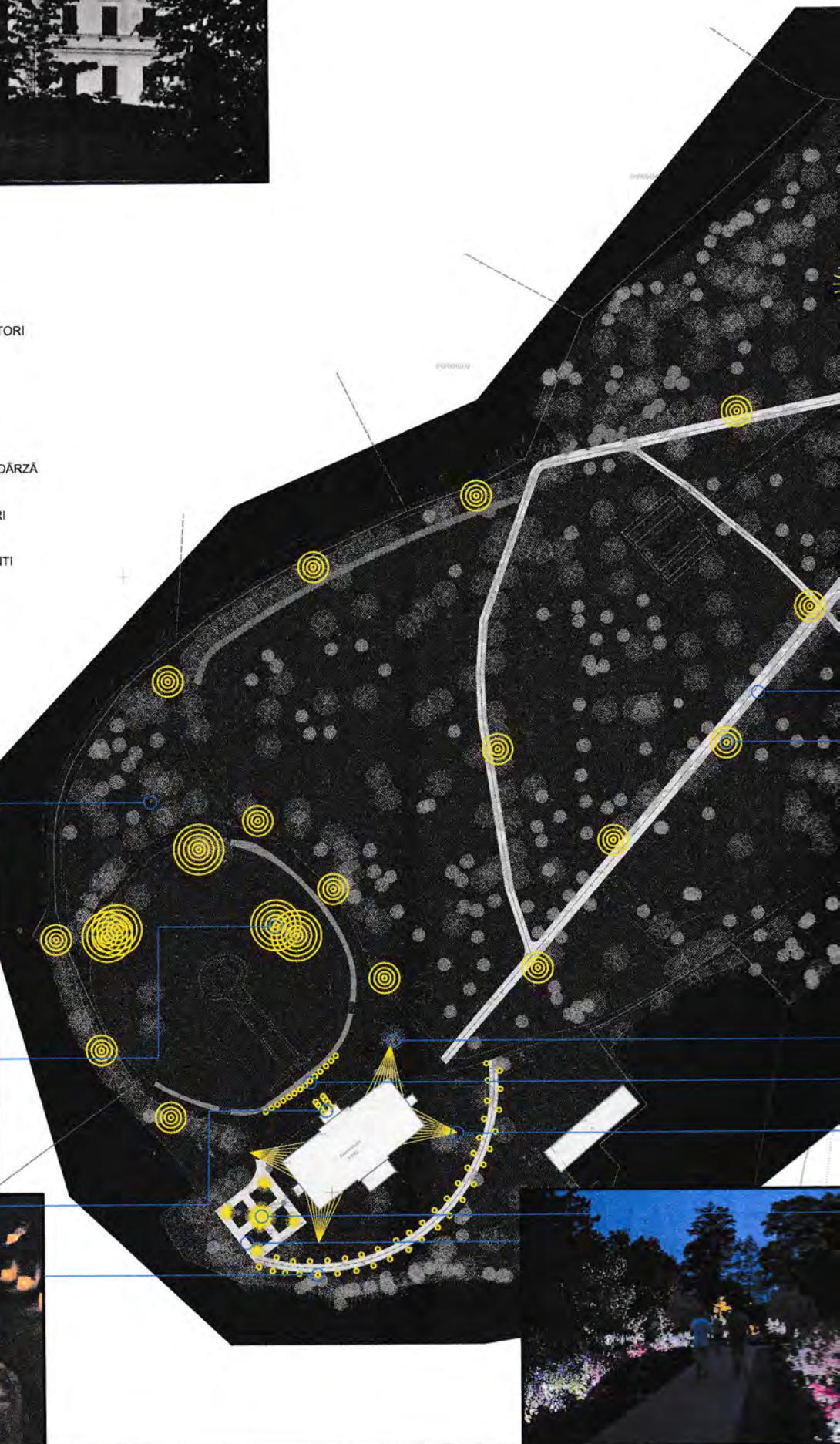
STRŪKLAKAS APGAISMOJUMS

APGAISMOJUMS REGULĀRAJĀ DĀRZĀ

PILI IZGAISMOJOŠI PROŽEKTORI

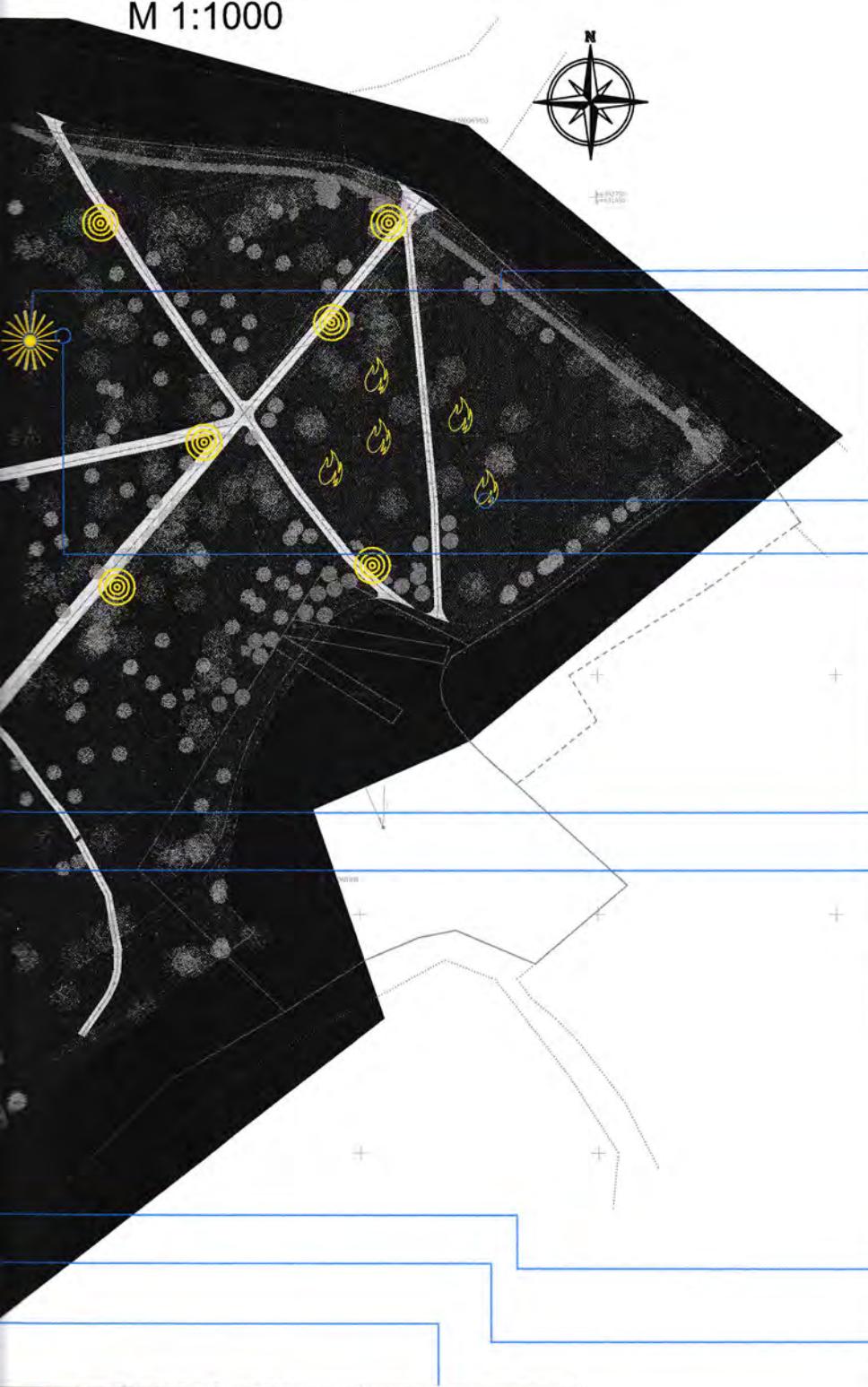
UGUNSKURA GAISMAS ELEMENTI

SVEČU GAISMAS ELEMENTI



S PILS PARKA REKONSTRUKCIJA METS / NAKTS

M 1:1000

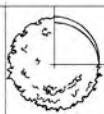


PIEZĪME:

FOTO MATERIĀLI NO PERSONIĜĀ ARHĪVA UN INTERNETA RESURSIEM.

SIA "Laba Vide"		Pasūtītājs	PALSMANES PAGASTA PĀRVALDE	
"Lejas Kaupīn", Dzērbenes pag., Vecpiebalgas nov., LV-4118 tāl./takss +371 64129207 mob. 29479712 labavide12@gmail.com www.labavide.lv		Reģ.Nr.90009944065; "Pagasta nams", Palmane, Palmanes pag., Smiltenes nov., LV-4724		
Objekts/Adrese		PALSMANES PILS PARKA REKONSTRUKCIJAS PLĀNS		
Izstrādāja	V.RADZIŅA	Rasējums	Palmanes pils, Palmane, Palmanes pagasts, Smiltenes novads, LV-4724	
Rasēja	K.RADZIŅA	09.2016	Stadija	Lapa
			DR	TS-1
PLANŠETE / NAKTS				
Mērogs M 1:1000				





SIA "Laba Vide"

"Lejas Kaupēni", Dzērbenes pag., Vecpiebalgas nov., LV4118
tālr./faks +371 64129207
mob. 29479712
labavide12@gmail.com
www.labavide.lv

Pasūtītājs

PALSMANES PAGASTA PĀRVALDE

Reģ.Nr.90009944065; "Pagasta nams", Palsmane, Palsmanes pag., Smiltenes nov., LV-4724

Objekts/Adrese

PALSMANES PILS PARKA REKONSTRUKCIJAS PLĀNS

Palsmanes pils, Palsmane, Palsmanes pagasts, Smiltenes novads, LV-4724

Izstrādāja

V.RADZIŅA

09.2016

Rasēja

K.RADZIŅA

09.2016

Rasējums

TERITORIJAS ZONĒJUMS

Stadija

Lapa

DR

TS-2

Mērogs M 1:1500

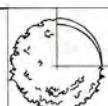


Piezīmes:

1. Ierīkojot dārzu, ņemt vērā, ka 1 cm plānā ir 15 m dabā.

- aptuvena apstādījuma robeža

NR.5



SIA "Laba Vide"

"Lejas Kaupēni", Dzērbenes pag., Vecpiebalgas nov., LV4118
tālr./fakss +371 64129207
mob. 29479712
labavide12@gmail.com
www.labavide.lv

Pasūtītājs

PALSMANES PAGASTA PĀRVALDE
Reg.Nr.90009944065; "Pagasta nams", Palsmane, Palsmanes pag., Smiltenes nov., LV-4724

Objekts/Adrese

PALSMANES PILS PARKA REKONSTRUKCIJAS PLĀNS
Palsmanes pils, Palsmane, Palsmanes pagasts, Smiltenes novads, LV-4724

Rasējums

APSTĀDĪJUMU KOPPLĀNS

Stadīja

Lapa

DR

TS-3

Izstrādāja

V.RADZIŅA

Ghv

09.2016

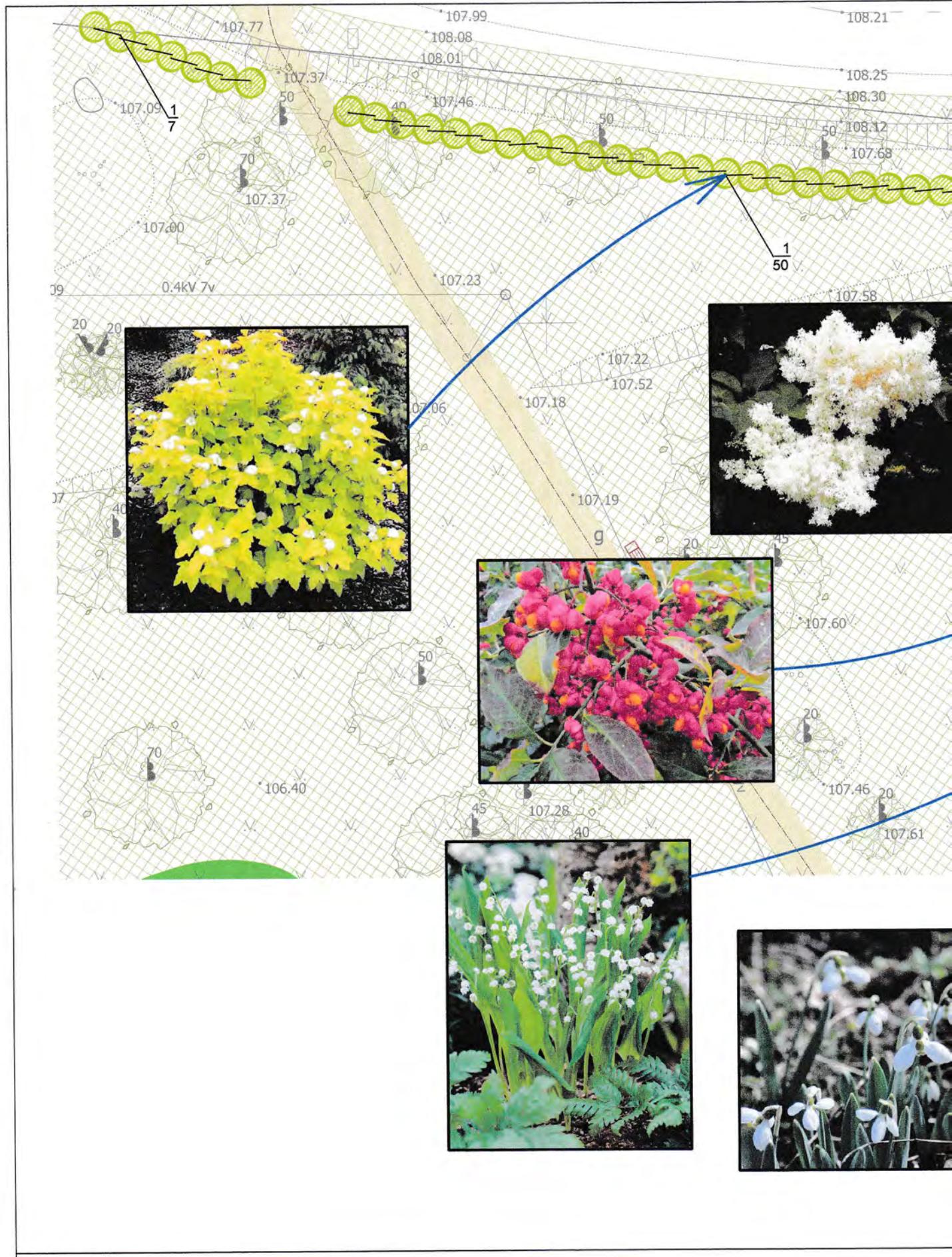
Rasēja

K.RADZIŅA

K.Radzīnā

09.2016

Mērogs M 1:1500



Piezīmes:

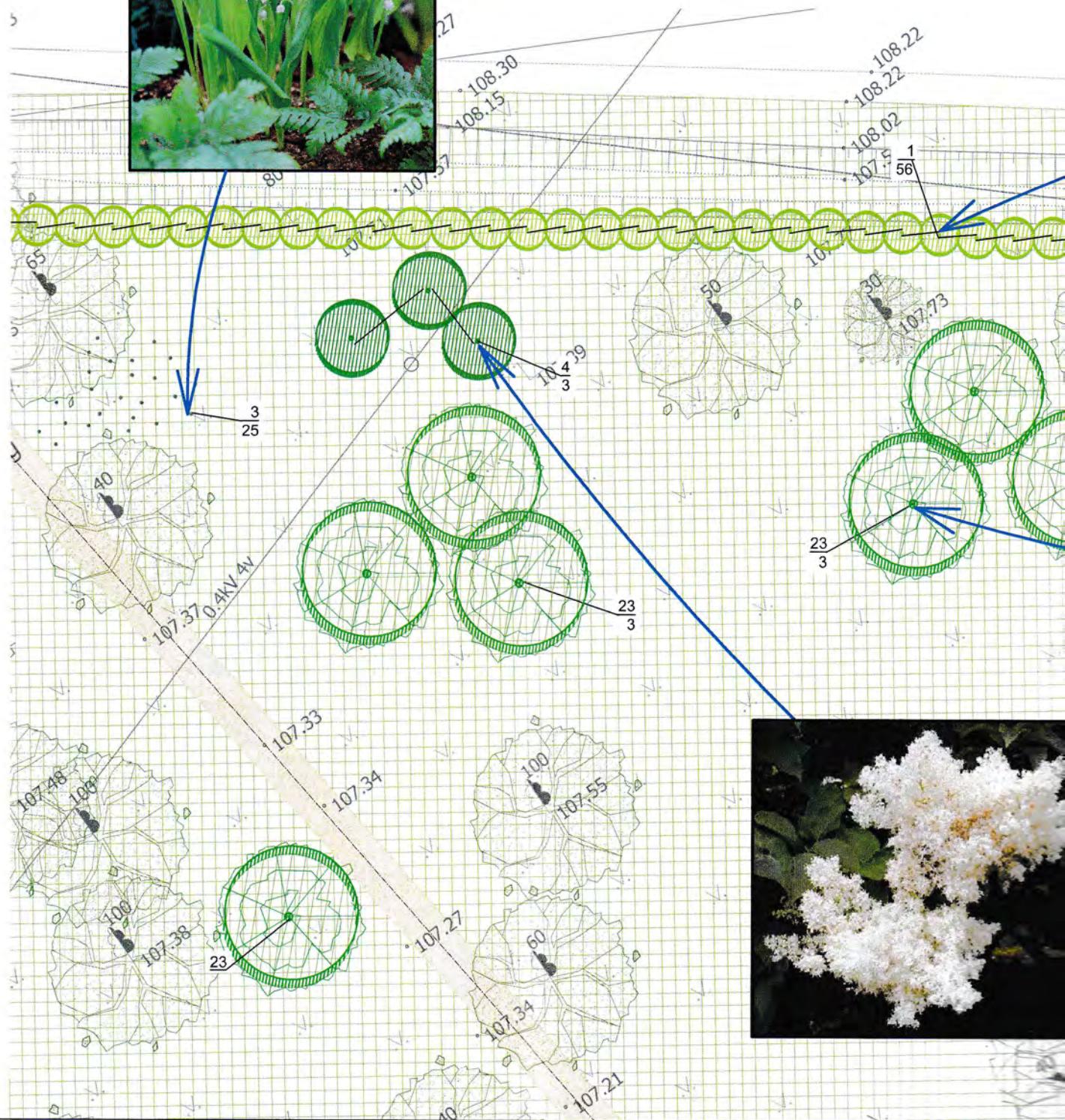
- 1.Ierīkojot dārzu, īemt vērā, ka 1 cm plānā ir 2.5 m dabā.
- 2.Stādu veida apzīmējums: P11 - 1 litra podu stādi, C2 līdz C30 - atbilstoši norādītā tilpuma podu stādi, piemēram, C3 - pods ar tilpumu 3 l.
- 3.Dobēs kokaugu/augu sortimentu iespējams mainīt un/vai kombinēt, nodrošinot kopējo vizuālo tēlu, augu formu un raksturīgās īpašības, saskaņojot ar projekta autoru un pasūtītāju.
- 4.Kokaugi/ziemcietes stādāmi ielabotā augsnē. Ar aprēķinu - ielabota augsne sakņu kamola dzījumā +10cm.

a/c V243



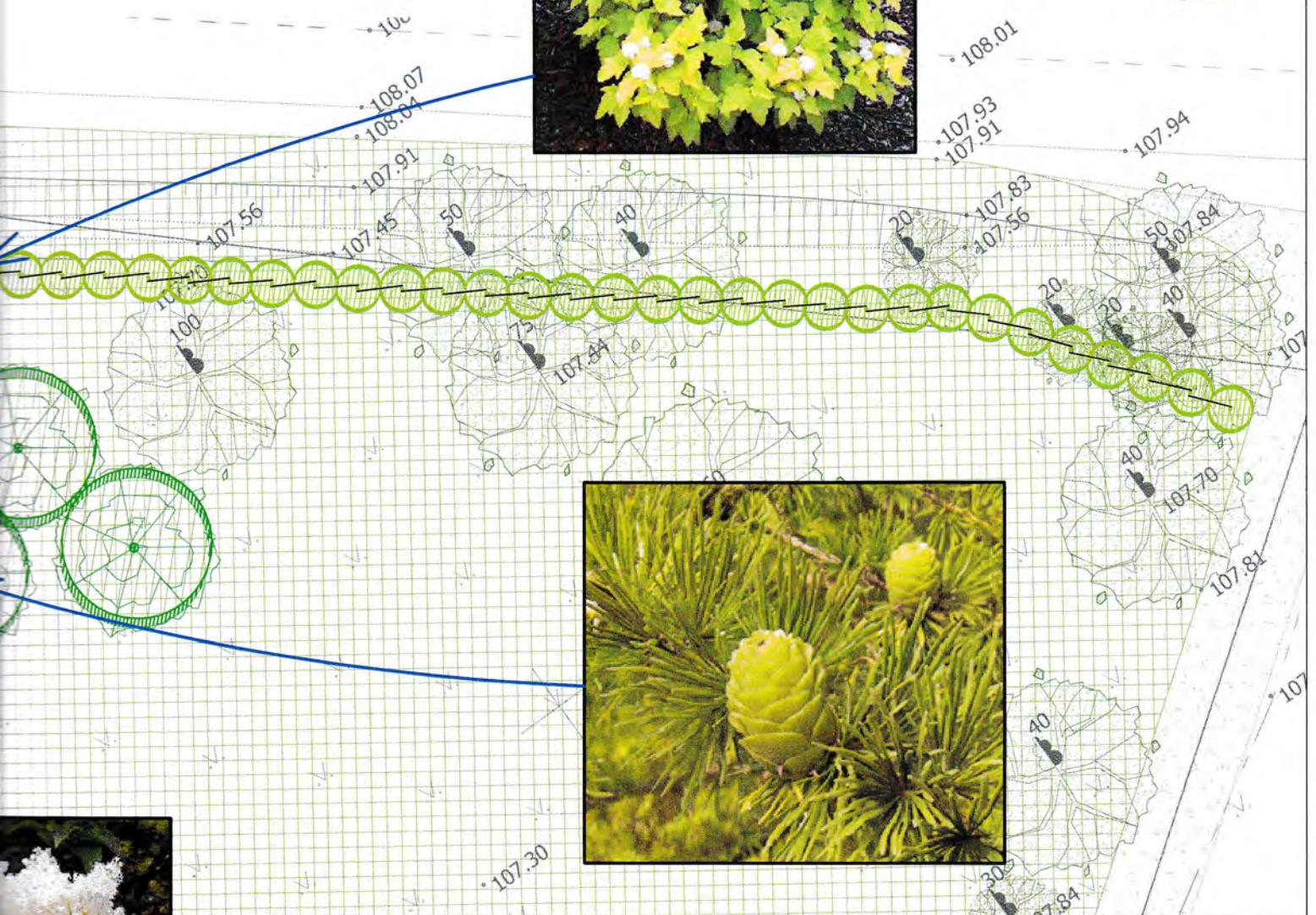
Auga Nr.p.k apstādījumos	Auga latviskais nosaukums	Auga latīniskais nosaukums	Skaits /gab/	Stādu veids /kont. V/	Stāda H /cm/	Stādaudzētava
1	Irbenļapu fizokarps	<i>Physocarpus opulifolius</i> 'LUTEUS'	57	C4	80	"Kalsnavas kokaudzētava" vai analogs
2	Eiropas segliņš	<i>Eunymus europaeus</i>	4	C4	80	"Kalsnavas kokaudzētava" vai analogs
3	Kriemene	<i>Convallaria majalis</i>	25	P11	10	"Bērziņi" vai analogs
4	Amūras ceriņš	<i>Syringa amurensis</i>	3	C4	80	"Kalsnavas kokaudzētava" vai analogs
5	Parastais ceriņš	<i>Syringa vulgaris</i> 'EDE UPITIS'	3	C4	70	"Kalsnavas kokaudzētava" vai analogs
6	Elvesa sniegpulkstenīte	<i>Galanthus elwesii</i>	250	Šipola Ø 1 cm	-	"Onava" vai analogs

<p>SIA "Laba Vide" "Lejas Kaupēni", Dzērbenes pag., Vecpiebalgas nov., LV4118 tāl./fakss +371 64129207 mob. 29479712 labavide12@gmail.com www.labavide.lv</p>			<p>Pasūtītājs PALSMANES PAGASTA PĀRVALDE Reģ.Nr.90009944065; "Pagasta nams", Palsmane, Palsmanes pag., Smilenes nov., LV-4724</p> <p>Objekts/Adrese PALSMANES PILS PARKA REKONSTRUKCIJAS PLĀNS Palsmanes pils, Palsmane, Palsmanes pagasts, Smilenes novads, LV-4724</p>		
Izstrādāja Rasēja	V.RADZIŅA K.RADZIŅA	09.2016 09.2016	Rasējums APSTĀDĪJUMS NR.1-A APSTĀDĪJUMA NR.1-A AUGU SARAKSTS	Stadija DR	Lapa TS-3-1
			Mērogs M 1:250		



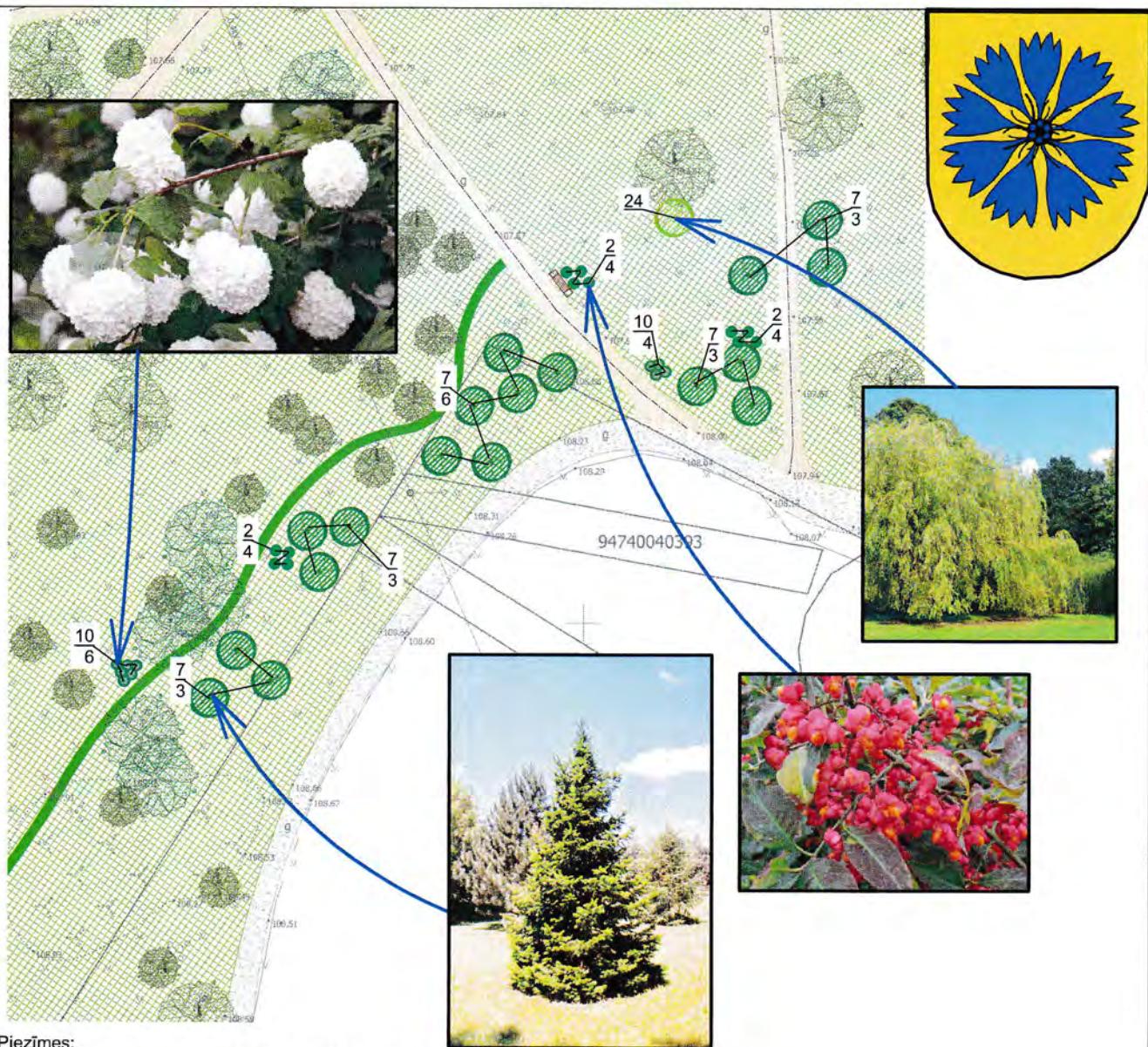
Piezīmes:

- 1.Ierīkojot dārzu, ņemt vērā, ka 1 cm plānā ir 2 m dabā.
- 2.Stādu veida apzīmējums: P11 - 1 litra podu stādi, C2 līdz C30 - atbilstoši norādītā tilpuma podu stādi, piemēram, C3 - pods ar tilpumu 3 l.
- 3.Dobēs kokaugu/augu sortimentu iespējams mainīt un/vai kombinēt, nodrošinot kopējo vizuālo tēlu, augu formu un raksturīgās īpašības, saskaņojot ar projekta autoru un pasūtītāju.
- 4.Kokaugi/ziemcetes stādāmi ielabotā augsnē. Ar aprēķinu - ielabota augsne sakņu kamola dzījumā +10cm.



Auga Nr.p.k apstādījumos	Auga latviskais nosaukums	Auga latīniskais nosaukums	Skaits /gab/	Stādu veids /kont. V/	Stāda H /cm/	Stādaudzētava
1	Irbenļapu fizokarps	<i>Physocarpus opulifolius</i> 'LUTEUS'	56	C4	80	"Kalsnavas kokaudzētava" vai anologs
3	Kriemene	<i>Convallaria majalis</i>	25	P11	10	"Bērziņi" vai analogs
4	Amūras ceriņš	<i>Syringa amurensis</i>	3	C4	80	"Kalsnavas kokaudzētava" vai anologs
23	Ledebūra lapegle	<i>Larix ledebourii</i>	7	C4	60	"Salaspils Botāniskais dārzs" vai anologs

SIA "Laba Vide"			Pasūtītājs Reģ.Nr.90009944065; "Pagasta nams", Palsmane, Palsmanes pag., Smilenes nov., LV-4724
"Lejas Kaupīni", Dzērbenes pag., Vecpiebalgas nov., LV4118 tālr./fakss +371 64129207 mob. 29479712 labavide12@gmail.com www.labavide.lv			Objekts/Adrese PALSMANES PILS PARKA REKONSTRUKCIJAS PLĀNS Palsmanes pils, Palsmane, Palsmanes pagasts, Smilenes novads, LV-4724
Izstrādāja 	V.RADZINA 	09.2016	Rasējums APSTĀDĪJUMS NR.1-B APSTĀDĪJUMA NR.1-B AUGU SARAKSTS
Rasēja 	K.RADZINA 	09.2016	Stadija DR
			Lapa TS-3-2
		Mērogs M 1:200	



Piezīmes:

- 1.Ierīkojot dārzu, ņemt vērā, ka 1 cm plānā ir 5 m dabā.
- 2.Stādu veida apzīmējums: P11 - 1 litra podu stādi, C2 līdz C30 - atbilstoši norādītā tilpuma podu stādi, piemēram, C3 - pods ar tilpumu 3 l.
- 3.Dobēs kokaugu/augu sortimentu iespējams mainīt un/vai kombinēt, nodrošinot kopējo vizuālo tēlu, augu formu un raksturīgās īpašības, saskaņojot ar projekta autori un pasūtītāju.
- 4.Kokaugi/ziemcietes stādāmi ielabotā augsnē. Ar aprēķinu - ielabota augsne sakņu kamola dzījumā +10cm.
- 5.Augs, kuru augstums ir vai pārsniedz 100 cm, jāaizstiep pie diviem atbalsta mietiem. Saite sienama "astoniekā".
- 6.Augs ar nr.24 stādāms 2008.gada vētrā izgāztā koka vietā, atrašanās vietu norāda palikušais celms, kuru pirms stādīšanas likvidēt.

Auga Nr.p.k apstādījumos	Auga latviskais nosaukums	Auga latīniskais nosaukums	Skaits /gab/	Stādu veids /kont. V/	Stāda H /cm/	Stādaudzētava
2	Eiropas segliņš	Eunymus europaeus	12	C4	80	"Kalsnavas kokaudzētava" vai anlogs
7	Sibīrijas baltegle	Abies sibirica	18	C7	200	"Kalsnavas kokaudzētava" vai anlogs
10	Parastā irbene	Viburnum opulus ' ROSEUM '	10	C2	60	"Kalsnavas kokaudzētava" vai anlogs
24	Zeltzaru vītols	Salix x sepulcralis ' CHRYSOCOMA '	1	Ks	100	"Kalsnavas kokaudzētava" vai anlogs



SIA "Laba Vide"

"Lejas Kaupēni", Dzērbenes pag., Vecpiebalgas nov., LV4118
mob.tel. 29479712
labavide12@gmail.com
www.labavide.lv

Pasūtītājs

PALSMANES PAGASTA PĀRVALDE

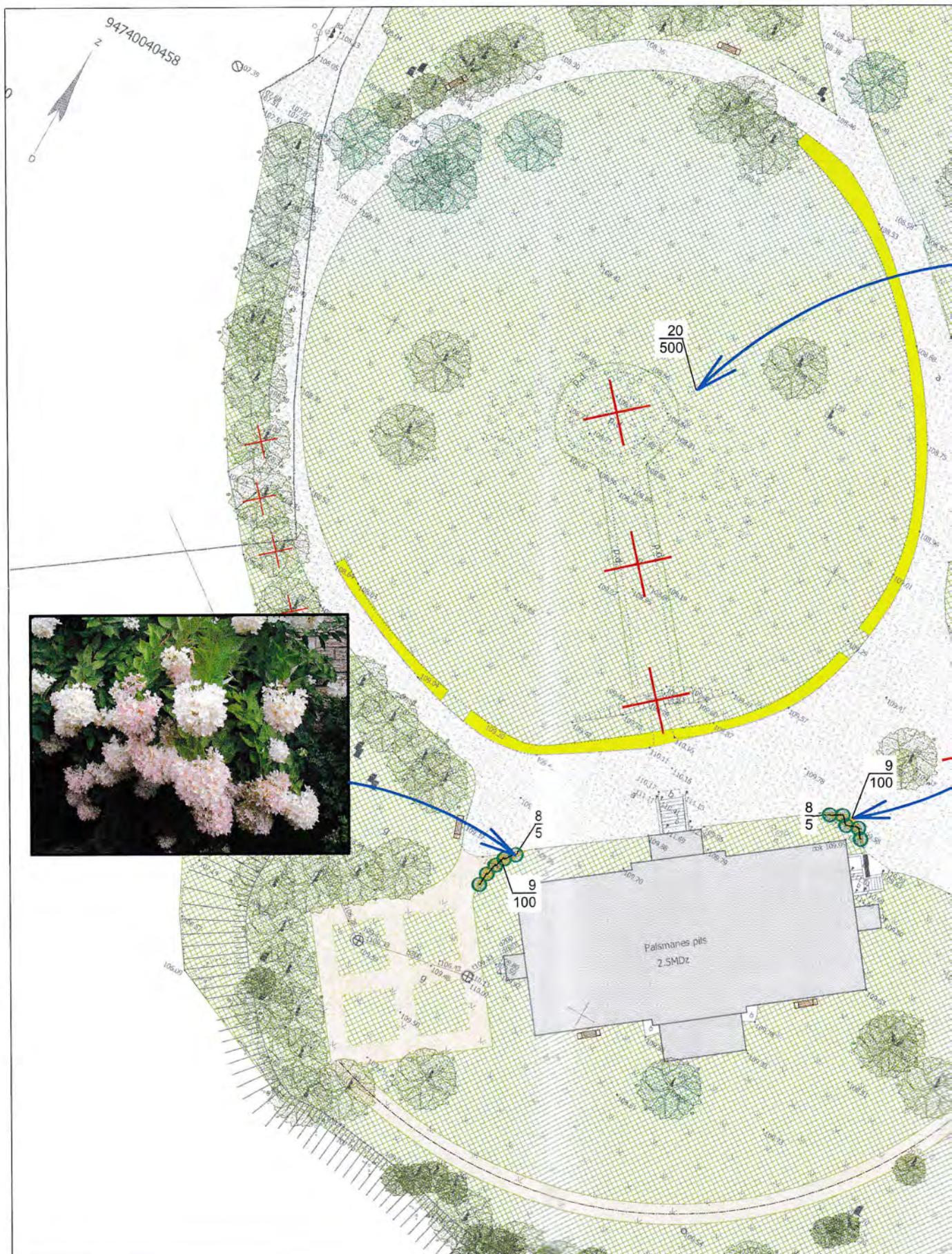
Reģ.Nr.90009944065; "Pagasta nams", Palsmane, Palsmanes pag., Smiltenes nov., LV-4724

Objekts/Adrese

PALSMANES PILS PARKA REKONSTRUKCIJAS PLĀNS

Palsmanes pils, Palsmane, Palsmanes pagasts, Smiltenes novads, LV-4724

Izstrādāja	V.RADZINA		09.2016	Rasējums	APSTĀDĪJUMS NR.2	Stadija	Lapa
Rasēja	K.RADZINA		09.2016	APSTĀDĪJUMA NR.2 AUGU SARAKSTS			
				Mērogs	M 1:500	DR	TS-3-3

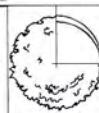


Piezīmes:

- 1.Ierīkojot dārzu, ņemt vērā, ka 1 cm plānā ir 5 m dabā.
- 2.Stādu veida apzīmējums: P11 - 1 litra podu stādi, C2 līdz C30 - atbilstoši norādītā tilpuma podu stādi, piemēram, C3 - pods ar tilpumu 3 l.
- 3.Dobēs kokaugu/augu sortimentu iespējams mainīt un/vai kombinēt, nodrošinot kopējo vizuālo tēlu, augu formu un raksturīgās īpašības, saskaņojot ar projekta autoru un pasūtītāju.
- 4.Kokaugi/ziemcetes stādāmi ielabotā augsnē. Ar aprēķinu - ielabota augsts sakņu kamola dzījumā +10cm.



Auga Nr.p.k apslādījumos	Auga latviskais nosaukums	Auga latīniskais nosaukums	Skaits /gab/	Stādu veids /kont. V/	Stāda H /cm/	Stādaudzētava
8	Skarinā hortenzija	Hydrangea paniculata ' GRANDIFLORA '	10	C4	70	"Kalsnavas kokaudzētava" vai anologs
9	Lielziedu krokuss	Crocus vernus ' MIX '	200	Sīpola Ø 1 cm	-	"Onava" vai analogs
20	Sibīrijas zilsniedzīte	Scilla sibirica	500	Sīpola Ø 1 cm	-	"Onava" vai analogs



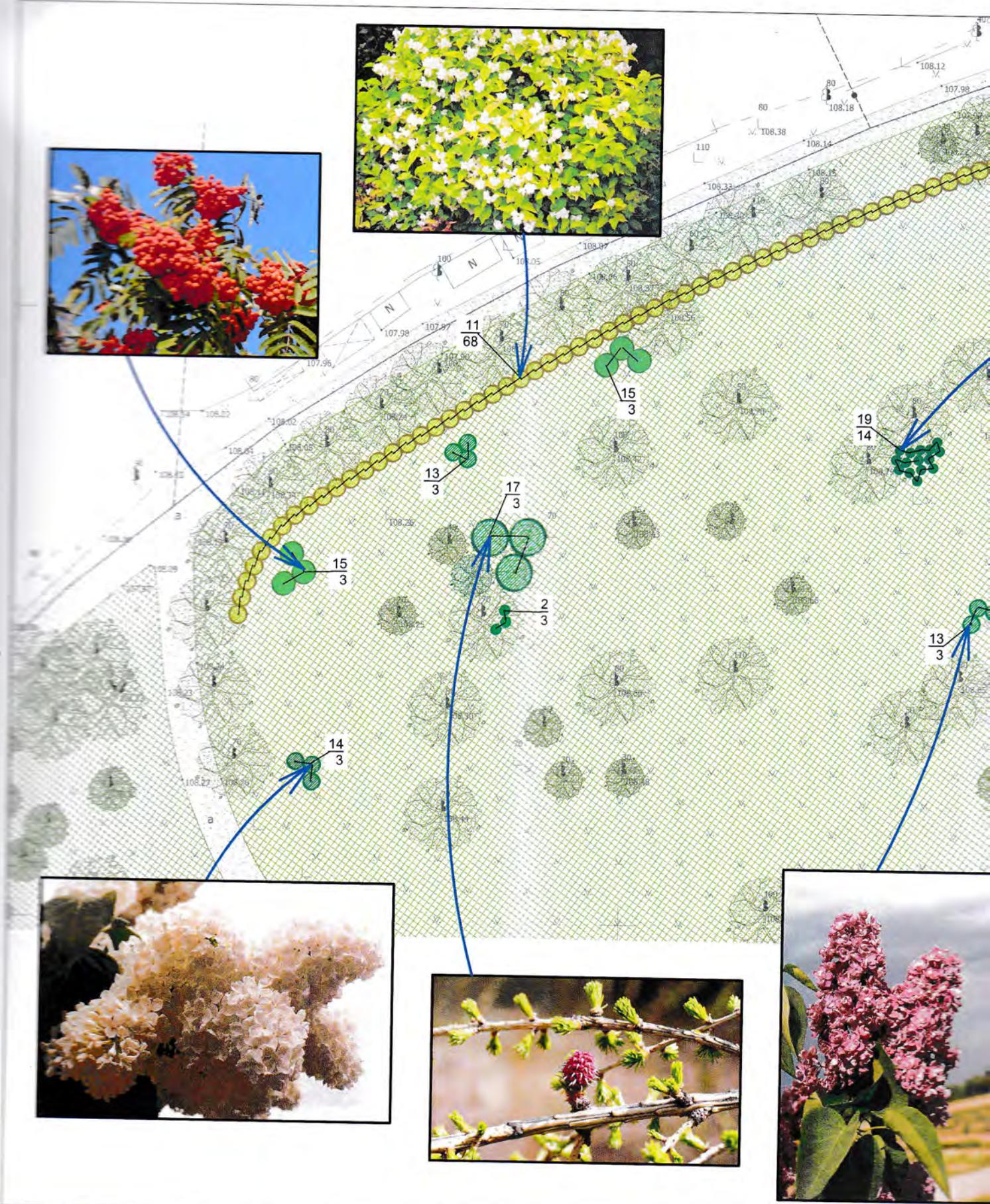
SIA "Laba Vide"

"Lejas Kaupāni", Dzērbenes pag., Vecpiebalgas nov., LV4118
tālr./fakss +371 64129207
mob. 29479712
labavide12@gmail.com
www.labavide.lv

Pasūtītājs PALSMANES PAGASTA PĀRVALDE
Reg.Nr.90009944065; "Pagasta nams", Palsmane, Palsmanes pag., Smilenes nov., LV-4724

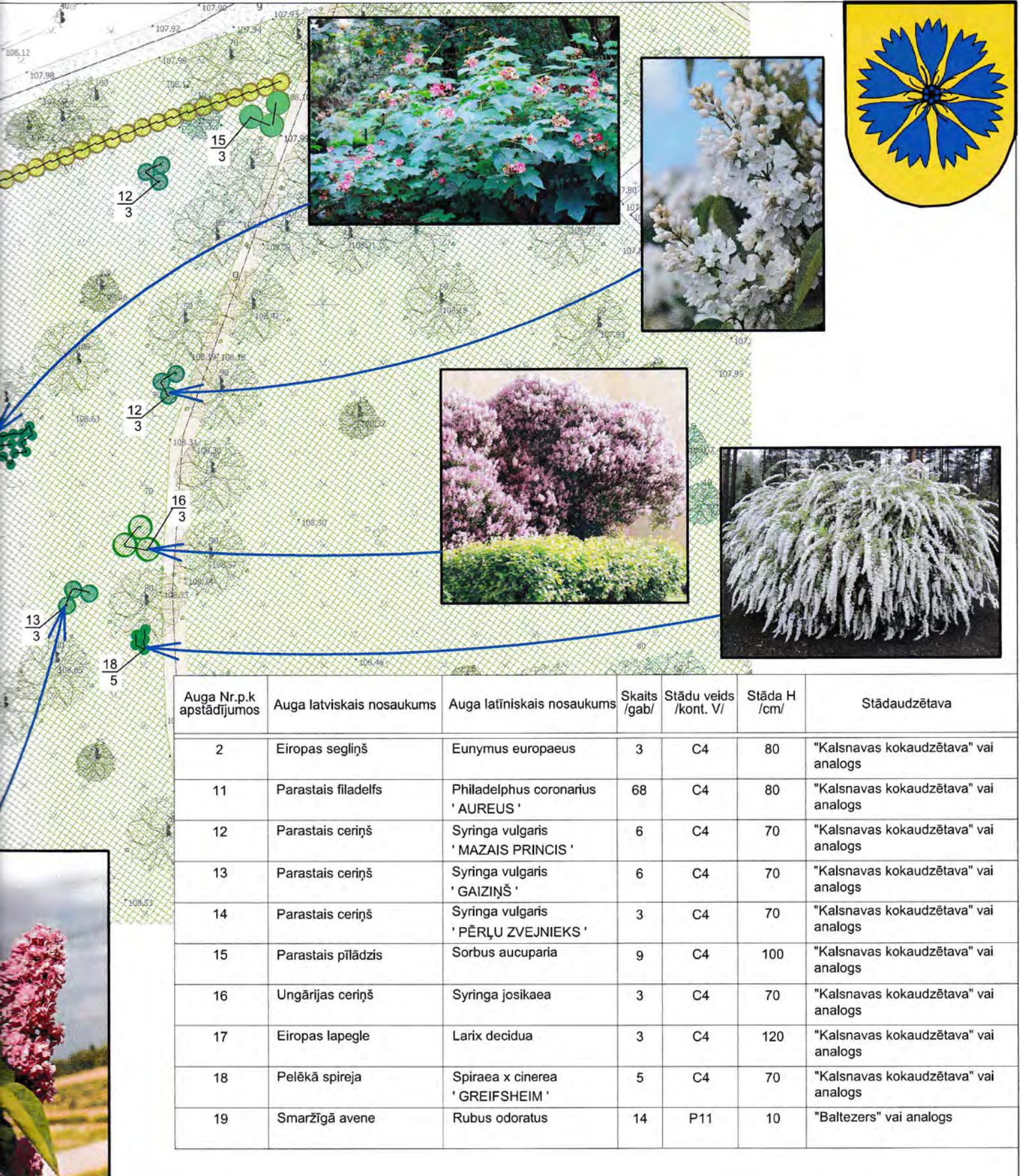
Objekts/Adrese PALSMANES PILS PARKA REKONSTRUKCIJAS PLĀNS
Palsmanes pils, Palsmane, Palsmanes pagasts, Smilenes novads, LV-4724

Izstrādāja	V.RADZIŅA		09.2016	Rasējums	Stadija	Lapa	
Rasēja	K.RADZIŅA		09.2016	APSTĀDĪJUMS NR.3 APSTĀDĪJUMA NR.3 AUGU SARAKSTS			
				Mērogs M 1:500	DR	TS-3-4	



Piezīmes:

- 1.Jerīkojot dārzu, ņemt vērā, ka 1 cm plānā ir 4 m dabā.
- 2.Stādu veida apzīmējums: P11 - 1 litra podu stādi, C2 līdz C30 - atbilstoši norādītā tilpuma podu stādi, piemēram, C3 - pods ar tilpumu 3 l.
- 3.Dobēs kokaugu/augu sortimentu iespējams mainīt un/vai kombinēt, nodrošinot kopējo vizuālo tēlu, augu formu un raksturīgās īpašības, saskarjojot ar projekta autoru un pasūtītāju.
- 4.Kokaugi/ziemcietes stādāmi ielabotā augsnē. Ar aprēķinu - ielabota augsts sakņu kamola dzījumā +10cm.
- 5.Augus, kuru augstums ir vai pārsniedz 100 cm, jāatsien pie diviem atbalsta mietiem. Saite sienama "astoņniekā".



SIA "Laba Vide"
 "Lejas Kaupēni", Dzērbenes pag., Vecpiebalgas nov., LV4118
 tālr./fakss +371 64129207
 mob. 29479712
labavide12@gmail.com
www.labavide.lv

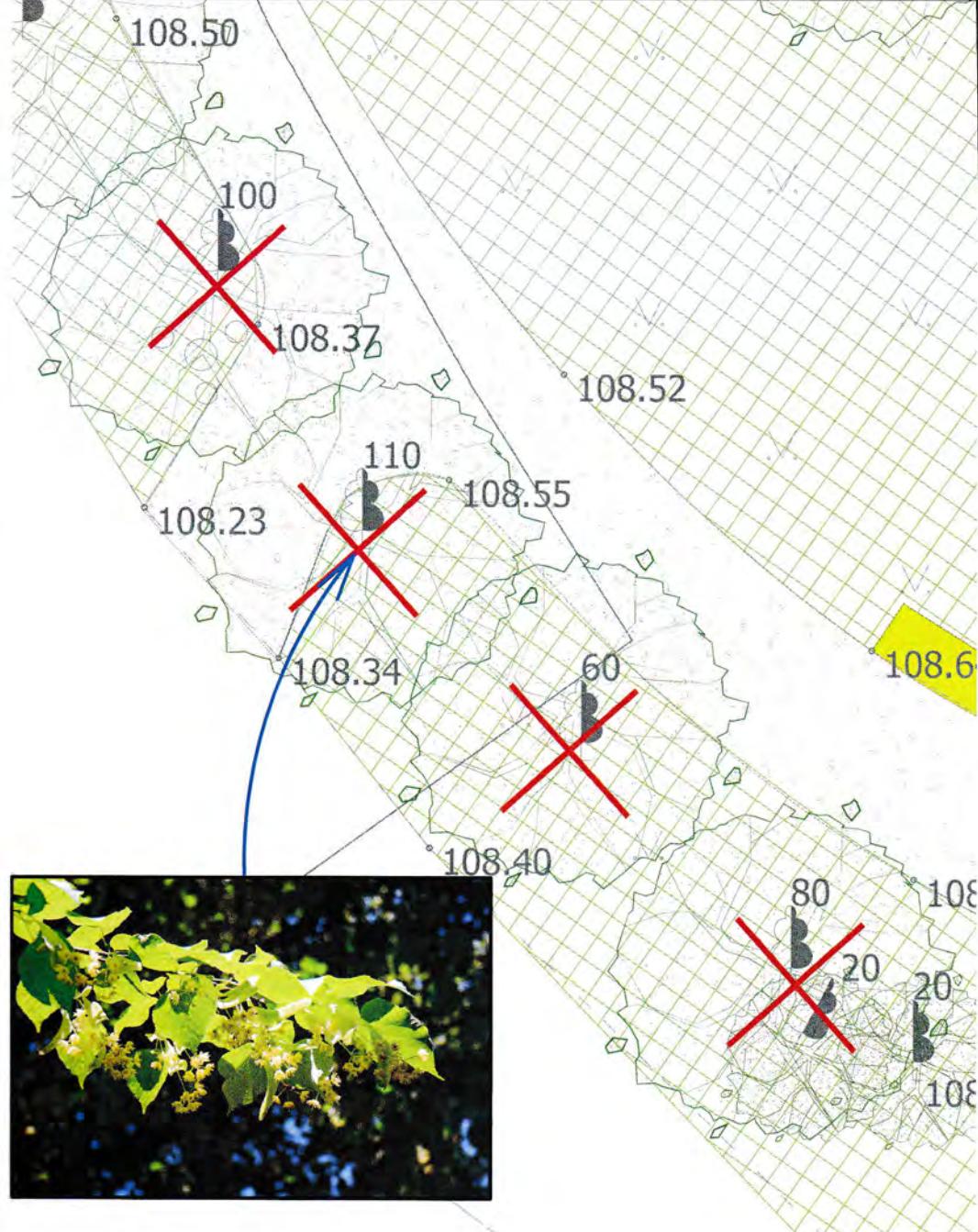
Pasūtītājs
PALSMANES PAGASTA PĀRVALDE

Reģ.Nr.90009944065; "Pagasta nams", Palsmane, Palsmanes pag., Smiltenes nov., LV-4724

Objekts/Adrese

PALSMANES PILS PARKA REKONSTRUKCIJAS PLĀNS
Palsmanes pils, Palsmane, Palsmanes pagasts, Smiltenes novads, LV-4724

Izstrādāja	V.RADZIŅA	09.2016	Rasējums	Stadija	Lapa
Rasēja	K.RADZIŅA	09.2016	APSTĀDĪJUMS NR.4 APSTĀDĪJUMA NR.4 AUGU SARAKSTS	DR	TS-3-5
			Mērogs M 1:400		

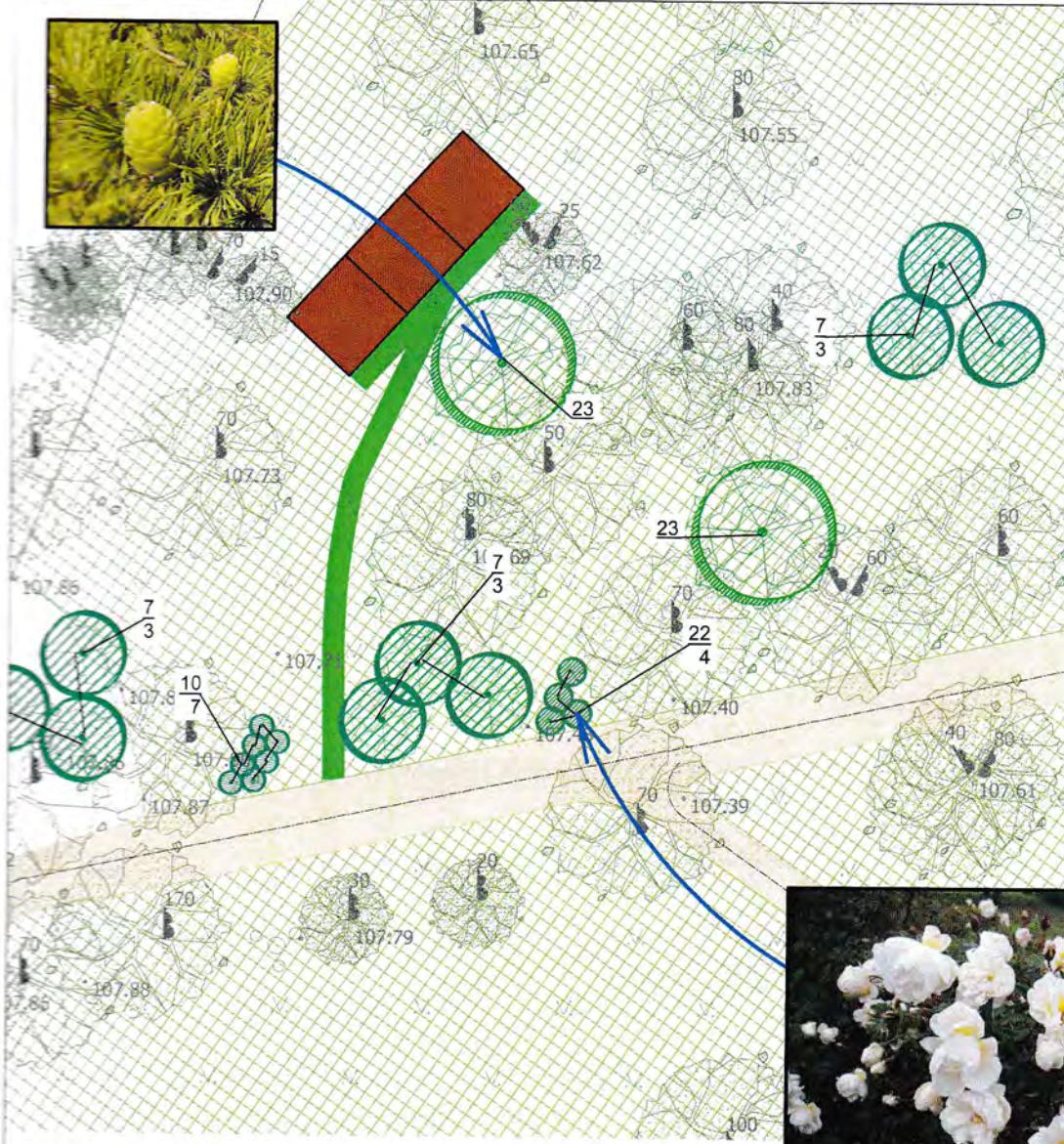


Piezīmes:

- 1.Ierīkojot dārzu, ņemt vērā, ka 1 cm plānā ir 1.25 m dabā.
- 2.Stādu veida apzīmējums: P11 - 1 litra podu stādi, C2 līdz C30 - atbilstoši norādītā tilpuma podu stādi, piemēram, C3 - pods ar tilpumu 3 l.
- 3.Likvidēto liepu vietā, stādāmas jaunas liepas, vecos celmus nofrēzējot un ielabojot augsnī, ar aprēķinu - ielabota augsne sakņu kamola dziļumā +10cm.
- 4.Augus, kuru augstums ir vai pārsniedz 100 cm, jāatsien pie diviem atbalsta mietiem. Saite sienama "astoņniekā".

Auga Nr.p.k apstādījumos	Auga latviskais nosaukums	Auga latīniskais nosaukums	Skaits /gab/	Stādu veids /kont. V/	Stāda H /cm/	Stādaudzētava
21	Parastā liepa	<i>Tilia cordata</i>	4	Ks	200	"Baltezers" vai analogs

SIA "Laba Vide"			Pasūtītājs Reģ.Nr.90009944065: "Pagasta nams", Palsmane, Palsmanes pag., Smiltenes nov., LV-4724			
"Lejas Kaupēni", Dzērbenes pag., Vecpiebalgas nov., LV4118 mob.tel. 29479712 labavide12@gmail.com www.labavide.lv			Objekts/Adrese PALSMANES PILS PARKA REKONSTRUKCIJAS PLĀNS Palsmanes pils, Palsmane, Palsmanes pagasts, Smiltenes novads, LV-4724			
Izstrādāja Rasēja	V.RADZIŅA K.RADZIŅA	<i>[Signature]</i> <i>[Signature]</i>	09.2016 09.2016	Rasējums APSTĀDĪJUMS NR.5 APSTĀDĪJUMA NR.5 AUGU SARAKSTS	Stadija DR	Lapa TS-3-6
			Mērogs M 1:125			



Piezīmes:

- 1.Ierīkojot dārzu, īemt vērā, ka 1 cm plānā ir 2.5 m dabā.
- 2.Stādu veida apzīmējums: P11 - 1 litra podu stādi, C2 līdz C30 - atbilstoši norādītā tilpuma podu stādi, piemēram, C3 - pods ar tilpumu 3 l.
- 3.Dobēs kokaugu/augu sortimentu iespējams mainīt un/vai kombinēt, nodrošinot kopējo vizuālo tēlu, augu formu un raksturīgās īpašības, saskaņojot ar projekta autoru un pasūtītāju.
- 4.Kokaugi/ziemcietes stādāmi ielabotā augsnē. Ar aprēķinu - ielabota augsts sakņu kamola dzījumā +10cm.
- 5.Augs, kuru augstums ir vai pārsniedz 100 cm, jāatsien pie diviem atbalsta mietiem. Saite sienama "astorņiekā".



Auga Nr.p.k apstādījumos	Auga latviskais nosaukums	Auga latīniskais nosaukums	Skaits /gab/	Stādu veids /kont. V/	Stāda H /cm/	Stādaudzētava
22	Noraglapu roze	Rosa pimpinelliflora 'PLENA'	3	C4	80	"Kalsnavas kokaudzētava" vai anologs
7	Sibīrijas baltegle	Abies sibirica	9	C7	200	"Kalsnavas kokaudzētava" vai anologs
10	Parastā īrbene	Viburnum opulus 'ROSEUM'	5	C2	60	"Kalsnavas kokaudzētava" vai anologs
23	Ledebūra lapegle	Larix ledebourii	2	C4	60	"Salaspils Botāniskais dārzs" vai anologs



SIA "Laba Vide"

"Lejas Kaupīni", Dzērbenes pag., Vecpiebalgas nov., LV4118
mob.tel. 29479712
labavide12@gmail.com
www.labavide.lv

Pasūtītājs

PALSMANES PAGASTA PĀRVALDE
Reģ.Nr.90009944065; "Pagasta nams", Palsmane, Palsmanes pag., Smilenes nov., LV-4724

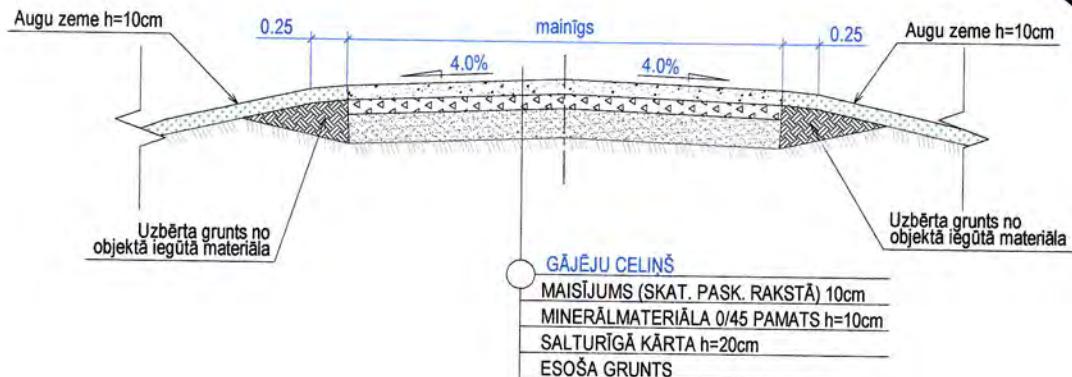
Objekts/Adrese

PALSMANES PILS PARKA REKONSTRUKCIJAS PLĀNS
Palsmanes pils, Palsmane, Palsmanes pagasts, Smilenes novads, LV-4724

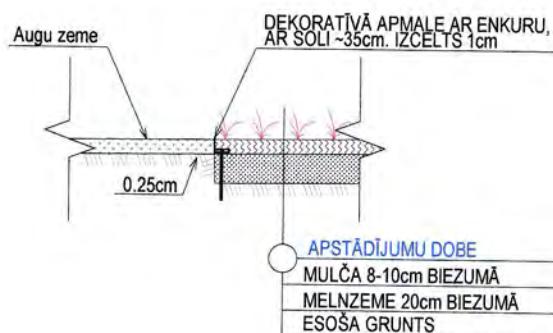
Izstrādāja	V.RADZIŅA	<i>G. R.</i>	09.2016	Rasējums	Stadija	Lapa	
Rasēja	K.RADZIŅA	<i>K. R.</i>	09.2016	APSTĀDĪJUMS NR.6 APSTĀDĪJUMA NR.6 AUGU SARAKSTS			
				Mērogs M 1:250			



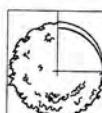
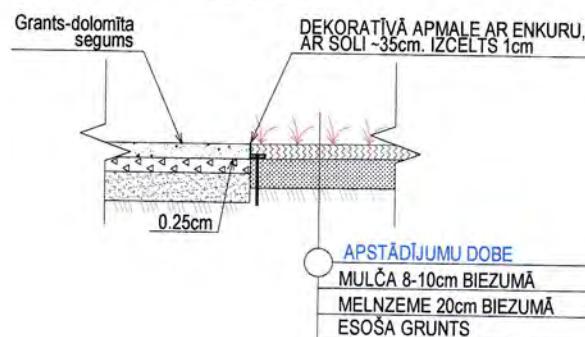
ŠĶĒRSPROFILS GĀJĒJU CELINIEM AR GRANTS-DOLOMĪTA SEGUMU



APSTĀDĪJUMU DOBES IZBŪVE PIE ZĀLIENA SEGUMA



APSTĀDĪJUMU DOBES IZBŪVE PIE GRANTS-DOLOMĪTA SEGUMA



SIA "Laba Vide"

"Lejas Kaupēni", Dzērbenes pag., Vecpiebalgas nov., LV4118
mob.tel. 29479712
labavide12@gmail.com
www.labavide.lv

Pasūtītājs

PALSMANES PAGASTA PĀRVALDE

Reg.Nr.90009944065; "Pagasta nams", Palsmane, Palsmenes pag., Smilenes nov., LV-4724

Objekts/Adrese

PALSMANES PILS PARKA REKONSTRUKCIJAS PLĀNS
Palsmenes pils, Palsmene, Palsmenes pagasts, Smilenes novads, LV-4724

Izstrādāja	V.RADZIŅA		09.2016
------------	-----------	--	---------

Rasēja	K.RADZIŅA		09.2016
--------	-----------	--	---------

Rasējums

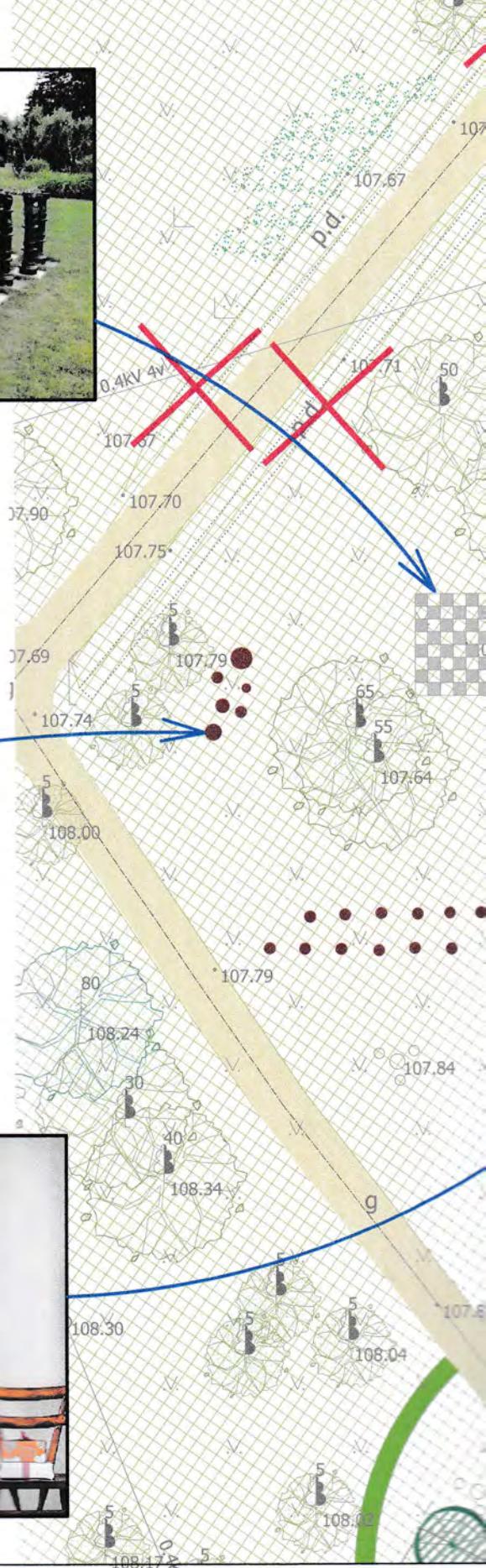
SEGUMU ŠĶĒRSPROFI LI

Mērogs

-

Stadija	Lapa
---------	------

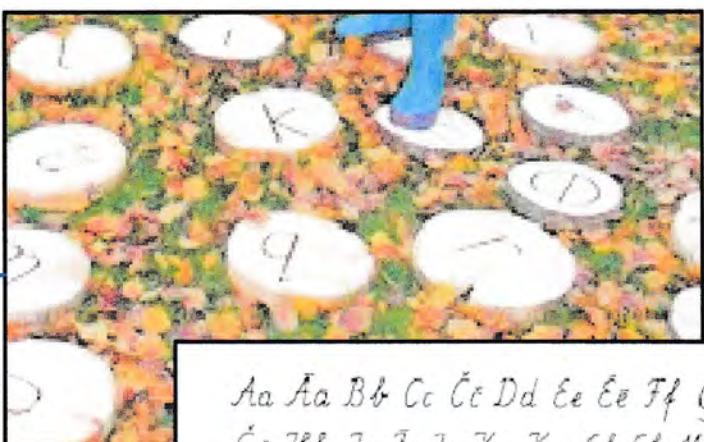
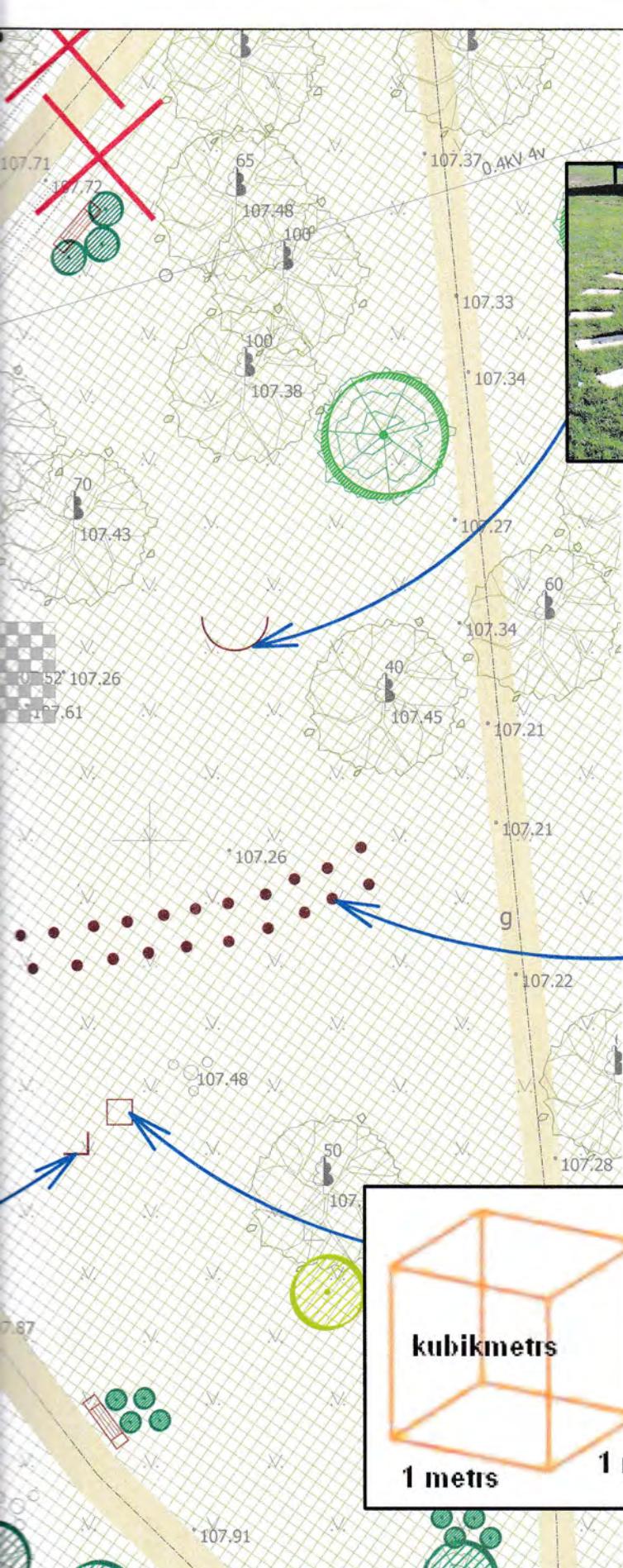
DR	TS-4
----	------



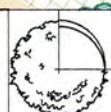
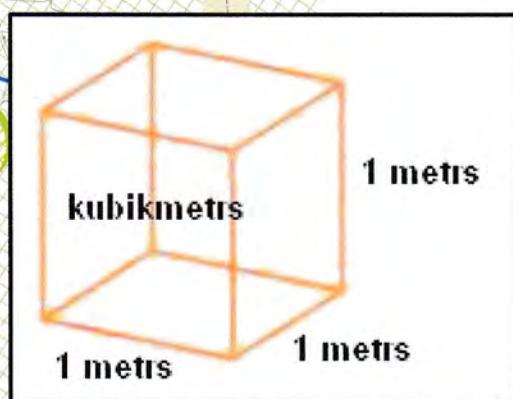
Piezīmes:

1. Ierīkojot dārzu, jemt vērā, ka 1 cm plānā ir 2.5 m dabā.

2. Rotaju elementu izvietojumu un izskatu iespējams mainīt un/vai kombinēt, nodmiliņot kopējo vizuālo tēlu un funkcionalitāti, saskaņojot ar projekta autoru un pasūtītāju.



Aa Āā Bb Čc Dd Ee Ēē Gg
 Ģg Hh Ii Īī Jj Kk Kķ Ll Ľľ Mm
 Nn Nn Oo Pp Rr Ss Šš Tt Uu Ūū
 Vv Zz Žž
 123456789?!?



SIA "Laba Vide"

"Lejas Kaupēni", Dzērbenes pag., Vecpiebalgas nov., LV4118
 tālr./fakss +371 64129207
 mob. 29479712
labavide12@gmail.com
www.labavide.lv

Pasūtītājs
PALSMANES PAGASTA PĀRVALDE
 Reģ.Nr.90009944065; "Pagasta nams", Palsmane, Palsmanes pag., Smiltenes nov., LV-4724

Objekts/Adrese
PALSMANES PILS PARKA REKONSTRUKCIJAS PLĀNS
 Palsmanes pils, Palsmane, Palsmanes pagasts, Smiltenes novads, LV-4724

Izstrādāja	V.RADZIŅA	<i>(Signature)</i>	09.2016	Rasējums	Stadija	Lapa
Rasēja	K.RADZIŅA	<i>(Signature)</i>	09.2016	ROTAĻU ELEMENTU IESPĒJAMĀIS IZVIETOJUMS UN VIZUĀLAIS RISINĀJUMS	DR	TS-6
				Mērogs M 1:250		